

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
ÉSZI JÓZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Ugron, a kozmopolita.

Budapest, június 22.

(v.) Ugron Gábor nyilatkozott. Nyilatkozata: beismerés. Beismeri, hogy csakugyan járt a francia külügyminiszternél, vele Magyarország külpolitikájának iránya felől csakugyan tanácskozott, tőle ajánlást egy francia bankárhoz csakugyan kért és kapott a végből, hogy párisi pénzzel Magyarországon bankot csináljon s az alapításnál egy millió franknyi haszonrészesedést érjenek el választási célokra, az Ugron-párti sajtó támogatására és a magyar közvélemény „meggyurására.” Sőt meggyónja Ugron Gábor azt is, hogy a tervezett bank meghiusulása után a jelzett célokra hajlandó lett volna az óhajtott milliónak ajándékképpen való elfogadására is. Nekünk ez elég. Elég, úgy véljük, a magyar közvéleménynek is. Kétségtelen immár, hogy a dolog lényegét nézve Rimler igazat mondott.

Kicsoda ez a Rimler? A diplomata pályának egy hajótöröttje. Nemzetközi kalandor, aki idegen kormányok titkos alapjait dézsmálgatja s e problematikus módon tengeti életét. Párisban a szélhámosoknak ezt a fajtáját *rastacouère*eknek szokás nevezni. Ez a típus ott ácsorog a Szajna-Bábel bulvárdjain, megismerni kopott eleganciáján, sunyi modorán, melyben ravasz alázatosság handabandázó arroganciával elegyül. A *rastacouère* többnyire koplal, de a monokli sohasem hiányzik a szemérlől. Ha sikerül valamely excellenciás balek páncélkasszájából egy-egy jókora összeget kiharácsolnia, akkor szórja a pénzt, automobilon jár és Paillardnál ebédel — külszobában másodmagával. Harmadnapra pedig visszapumpolja a pincértől azt a borralalót, amit hanyag előkelőséggel dobott oda neki. Ime, a *rastacouère* természetrajza.

Rimler ur pedig, akit évek óta kétes hírekből ismer a magyar közönség, valóságos őstipusa a *rastacouère*eknek.

Hogyan az ördögbe került Ugron Gábor össze ezzel a kalandorral? A jó izlése, a gentleman volta, a józan esze hogyan nem tiltotta el a Rimlerrel való együttműködést? Most panaszos hangon bizonyítja Ugron, hogy ez a Rimler meg akarta őt zsarolni s ezért teszi közzé leleplezéseit. Hát persze, hogy azt akarta. Az ő kalkulusa egészen tiszta volt. Vagy kifizeti Delcassé ur azt a milliót s akkor gyöngy az élet; vagy ha nem fizet Delcassé, hát majd megvásárolja Ugron Gábor a diszkrétót. A *rastacouère* nem kockázatot semmit. Neki mindegy volt, akárki fizet; de hogy valaki fizetni fog, abban nem volt kétsége. Az ő hálója ugy volt megszerkesztve, hogy vagy a francia kormány reked benne, vagy a léprement üzlettárs. Delcassé ur, aki az Ugron-Rimler levelezésben a *gyáros* álneven szerepelt, kivonta magát ügyesen a fizetség alól. Szívesen látta Ugron Gábort, meghallgatta a hármasszövetség szétrepesztésére vonatkozó ábrándokat, aztán átszíráta az ügyet egy bankárra, aki elég udvariatlanul azt jelentette ki, hogy: kincs — nincs. Füstbe ment a bank, füstbe ment a millió, a *gyáros* fukarnak bizonyult. De Ugron Gábor még ekkor sem józanodott ki. Visszatért még ezéltől öt hónappal is a dogra s négatta Rimlert levélben, hogy szorítaná a francia kormányt, most kell a *gyárat* alapítani, vagyis az orosz-szövetség pártját megszervezni: most vagy soha, mert ha felosztatták a magyar országgyűlést, akkor vége mindennek, hiszen hevenyészni az ilyen dolgokat nem lehet. Ugron Gábor egyetlen megjegyzése e levélre az, hogy a *megszólítás* benne apokrif, ő Rimlert kedves barátjának nem

nevezte soha. Ugron Gábor érdekében jobb szerettük volna, ha a megszólítást ismeri el helyesnek s a levelet mondja apokrifnak. Mert az a levél pénzt kér egy idegen állam kormányától egy magyar politikai párt akciójának támogatására, vagy megjutalmazására, ami egészen egyre megy. Hogy ez megtörtént, azt akkor is röstellenők, ha egyedül Ugron Gáboron esett volna véle csorba. De itt csorba esett az egész magyar közéleten. Mi véleménye lehetett felőlünk Delcassé urnak, mikor egy magyar ellenzéki pártvezér egy kalandor társaságában ott ügyelgett az előszobájában s leste tőle azt a milliót, amelynek segítségével kirobantja majd Magyarországot az Andrássy Gyula kezdte külpolitika medréből? S mi lesz a véleménye felőlünk az európai közvéleménynek, ha a Rimler piszkos pamfletje révén megtudja, hogy az a magyar pártvezér, akit Delcassé udvariasan, de félreérthetetlenül kikoszorozott, nem állja ugyanazon a helyen még egyszer ajánlani fel szolgálatait? Hogyan fogjuk Európával elhitetni, hogy ez az izléstelenység, ez az indelikát csökönység, a meddő kínálkozásnak ez a szívóssága csupán egyetlenegy magyar embernek eltévelyedése, melyben a magyar nemzetre s a magyar közéletre semmi következtetést nem szabad levonni?

A dolognak e botrányos oldalára nézve hadd zárjuk le a mondotak után az átkat. Elállunk a minősítéstől. A közönségre, bizzuk az ítéletet. A magunk benyomását amugy is csak nehéz szívvel tudnók leírni. Nekünk fáj az eset. Az az érzés van bennünk, hogy egy oszlop maga magát döntötte fel. Haladjunk el szóltanul ez oszlop mellett s feddésünkkel ne súlyosítsuk tragikumát.

Most pedig térjünk rá az ügy *politikai* oldalára. Tőlünk bizonyítékot követeltek, mi-

T A R C A.

Apró versek.

— Margit albumába. —

I.

Ha lelkelem esügged és elszállni vágyik
E földről, hol nem szívesen marad:
Szerelmed az, mely vissza-vissza térít,
Mint a tavasz a vándor-madarat!

II.

Ha meghalnál, vagy többé nem szeretnél,
Ah akkor Isten veletek dalok!
Mint a magasban megszobott pacsirta:
Lohullok gyorsan s némán meghulok!

III.

Veled pihenni lenni a sír ölében,
Közemben tartva porladó kezűd:
Nagyobb gyönyör, nagyobb üdv volna nékem,
Mint a világon minden élvezet!

Abrányi Emil.

J u o n.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Abonyi Árpád.

Pintye Juon hajnali három órákor indult el a „Piatra Valeoli”-havas nyugati hegyei között levő kunyhójából, hogy még idejében beérkezzék a mintegy két órányira fekvő oláh faluba és megtalálja a pópát. Hétköznap lévén, nem oly könnyű otthon találni a pópát. Sürgős mezei munka idején a szent ember is csak úgy nekigyürkőzik a

dolognak, mint bármely condrás ficsur s versenyt gyűjti szénáját petrecekbe nyájának birkáival.

E birkák közé tartozott Pintye Juon is, bár eddig nem igen mutogatta tagjainak nehézkes formáit hitének papja előtt. A parochián és a templomban egy év előtt járt utoljára s mindössze egyszer: midőn az eladdig a bárói kastélyban szolgáló Vlászta Veronkát feleségül vette s eldörmögte oldala mellett az örök hűségi esküt. A ceremónia után magával vitte fiatal hitvesét a hegyek közé, tovább őrizte erdőkerülői rangban a gondjaira bízott havast, mely néhány év előtt valami Stopper-Mühdorf nevű osztrák bárói család tulajdonába került, a hozzá tartozó XVIII. századbéli kastélyllyal együtt — s a faluban egyetlen egyszer sem mutatkozott. A vele egyidős román legények hite szerint azért, mert a szép kis Veronka szemei erősen megbabonázták. Otthon gubbaszt az asszony puha katricájá mellett — holott pedig derék legény volt máskülönbben ez a Juon a kaszárnyában is, hol káplárságig vitte. Rangbeli katona volt, — ur, mint a többi káplár ur, sőt éppen olyan ur, mint akár maga a fiatal Wili báró — gazdájának, az öreg Anzelm bárónak hirtelenszöke fia — ki a nagyszobai huszárezredben szolgált, s szintazonképpen nem vitte feljebb káplári rangnál. Neki, szegény havasi fiúnak, az is nagy dolog vala, mert bizony még irni-olvasni is ott tanult meg a kaszárnyában, de már a fiatal méltóságos az többre vihette volna. Azonban nem lett tiszt, bár rendkívül esinos huszár volt s esze is vala — azt mondják — bőven. De — mondják — csintalan-ságra inkább, semmint tanulásra. Egészségét, jókedvét, pénzét — főleg pénzét — elszórta mindenféle csiklandós bolondságra s elég vakmerő volt arra is, hogy még tulajdon ezredese feleségének is udvaroljon. Lehet, hogy ezért maradt mindössze: káplár és nem több. Bár lehet, hogy nem csupán ezért, hanem a többi csinyekért is, melyekből esztendő végére igen formás bokréta

került együvé s nem is a legtisztább virágokból.

Másfél órai erős gyaloglás után Juon leérkezett a magyarórbokrok birodalmába. Innen már meg lehetett látni a falut is, a bárói kastély vörhenyes-barna tornyát is, melyen mintegy kétszáz esztendő előtt mi nemes urunk, Rákóczy Ferenc zászlóját lobogtatta a „Piatra Valeoli” ormairól lecsatangoló északi szél. Most villámháritó mered ég felé rajta zászló helyett. Az öreg Anzelm báró ideges, sovány német ur volt, — respektálta az istennyilát, bár jó szíve okán nem szolgált rá.

De lám, mit ér a jó szív?

Juonnak is becstelés, jó szíve vala mindenkori mindenkire iránt, mégis — mit ért? Emberségesen szolgált a méltóságos bárókat. Mióta odafenn az óriási erdősegek mélységében az ő nehéz eszímája alatt roppantak össze a száraz falevelek — se tának, sem vadnak nem volt hujja; a vadorkok és fatolvajok jobban félnek rövid esővíz puskájától és főleg minden vaskalapácsnál nehezebb öklének ütésétől, mint ama lélekvesztő gyehonna kinjaitól, amelylyel a pápa szokta vasárnaponként megriasztani az ő birkáit. Komenció-javítást sem kért soha. Havasi kunyhója kiépítését sem kérte, hogy jobban elférjenek benne az asszonyval. Megelégedett mindennel, a mi keveset kapott s még hálás is volt érte, mert ugy hitte: köszönettel tartozik a méltóságos bárónának, amiért hozzá adta belső eselődjét, a nevető szemű, szép kienes Veronkát, ajándékozván vele egy drága tehenet, két disznót, ruhámetűt, majorságot, — s mindezen birtokok tetejébe még kétszáz pengő forintokat is. Ugy bizony, annyit — ropogós fizetekben.

Meg is becstelte a fiatal asszonyt, ki ekkora módot hozott kunyhójába — de nem sokat ért...

S miközben Juon keresztül ballagott a magyaróron és rákanyarodott a faluba vezető keskeny mezei utra, folyton ezen a keserves kérdésen tűnődött szegény feje. Miért is nem

kor Ugronéknak a delegációban való viselkedését az ultramontán kozmopolitizmus vádjával illettük. Hát ime, itt a bizonyíték. Minékünk akkor feltűnt az Ugron-Holló-Rakovszky-triász viselkedése. Észrevettük, hogy ez a három delegátus egyazon darabnak három különféle szerepét játszta. Figyelmeztettük is a közvéleményt, hogy e hármas szereplésből közös akkordul a klerikális nemzetköziség csendült ki. Holló általánosságban támadta meg a hármasszövetséget. Ugron pángermán perfidiával vádolta a német császárt. Végezetül pedig Rakovszky azt tanácsolta, dobjuk ki a szövetségből Olaszországot s vegyük be helyette harmadiknak a muszkát. Kifejtettük a nyilvánosság előtt akkor, hogy a hagyományos és kitűnően bevált magyar külpolitika helyett ez a rendszer az ultramontán kozmopolitizmus törekvéseit akarja kifejtetni. Nagyon kikaptunk akkor e felfogásunk miatt az Ugron-párti sajtótól. Ráfogásnak mondták, hogy ultramontánnak neveztük Ugront s nemzetellenesnek, kozmopolita izünek a külpolitikáját. Sőt sürgették tőlünk, hogy lássuk be tévedésünket és adjunk elégtételt. Nos, itt van a Rimler dossierje. Van abban egy akta, amelynek valódiságát Ugron nem cáfolja; csak annyit mond felőle, hogy nem emlékszik, egészben vagy részben mutatta-e be neki Rimler. Ez az akta az ugynevezett diplomáciai emlékirat. Ebben az Oroszországgal való szövetséget propagálja a vállalat, még pedig olyanformán, hogy szükségesnek tartja a Vatikán közbelépését a magyar nemzetiségéknél az Ugronék részéről kezdeményezendő külpolitikai fordulat érdekében. Be van tehát bizonyítva az ultramontánizmus is, a kozmopolitizmus is. Amióta a Vatikán közbejárna, az bizonyára csak ultramontán törekvés lehet. Amit pedig Magyarországon csakis a nemzetiségiek segítségével lehet keresztülvinni, az nem lehet soha a magyar nemzet érdeke. Sejtelmünk tehát alapos volt. Keresztyül láttunk a szítán. Rimler sűrűn utazgatott Oroszországba; Ugron maga is beismeri, hogy kapott tőle onnan leveleket. A magyar nemzet érdekében lehet-e Oroszországban érvényesíteni? Az emlékirat a magyarországi szlávok közreműködését nélkülözhetetlennek mondja; lehet-e magyar nemzeti törekvésnek tekinteni azt, ami rá van utalva a belföldi panszlávok támogatására?

Ha Ugron Gábor nem látta volna ezt az emlékiratot, legharsányabb hangján azt kiáltaná ki a világba, hogy a Rimler cafatjának a színét sem látta soha. De Ugron csak annyit mond, hogy nem tudja már tisztán, részben vagy egészben látta-e ezt az ügydarabot. Hát ha csak egy betűjét látta is, feltétlenül és tüstént szakítania kellett volna azzal a kalandorral. Mert annak az írásnak minden szava egy-egy inzultusa a magyar nemzeti eszmének s egy-egy forgácsa annak a szellemnek, mely nemzeti törekvéseinket az ultramontán kozmopolitizmus bálványának oltárán kész feláldozni. Annak a politikának, amely francia pénzzel táplálva, Szent-Pétervárról a Vatikánon át Turóc-Szent-Mártonba és Balázsfalvára vezet, minden porcikájából kiordít a nemzeti lelkiismeret szörnyű elnévelődése: az ultramontánizmus és a kozmopolitizmus.

Quod erat demonstrandum.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, június 22.

A Ház ma befejezte a közigazgatás egyszerűsítéséről szóló javaslat részletes tárgyalását is. A büntetőparancs ellen való támadást ma Polónyi Géza kezdte és ő fejezte is be egy igen körömfönt beszéddel, amelyet egy-két józú anekdotával tarkított. Nagy hatással felelt meg Széll Kálmán neki is, Barta Odóznak is, aki tegnap szólalt fel a szakasz ellen. A miniszterelnöknek ez a beszéde bámulatosan éles világgosságot derített a kérdésre, s ebben az éles és tiszta világításban kétségtelenül előtűnt az ellenvetések egész tarthatatlansága. De nemcsak meggyőző volt ez a polémia, hanem friss, ötletes is és Polónyi anekdotáit a miniszterelnök egy pompás parasztörténettel revansírozta, amelyet az egész Ház hálás derűltséggel fogadott. Derült hangulatban történt meg a szavazás, amelynek eredménye az erősen támadott szakaszok elfogadása lett. Még csak a 20., 23. és 25. szakaszoknál volt rövid esztározás, melyben résztvettek Barta Odón, Polónyi Géza, Hellai Ferenc, Fapp Elek és valamennyinél a miniszterelnök is; ezenkívül Kristóffy előadó és Széll Kálmán nyilatkoztak a tegnapi függőben maradt módosításokról, amelyek közül a Barta Odónt elfogadták.

Mikor az elnök jelentette, hogy az utolsó szakasz is meg van szavazva, harsogó éljenzés

köszöntötte Széll Kálmánt, aki ezzel a javaslattal közigazgatásunkat a javulás útján jókora lépéssel vitte előbbre.

A szünet után minden vita nélkül elfogadták a két évesnél idősebb gyermekek gondozásáról szóló törvényjavaslatot, amelyet Hajdu József roferált. A részleteknél is csak a 6. szakaszról volt Hegedüs Lorántnak egy módosítása, amelyet a miniszterelnök magáévá tett. Ezenkívül nem volt vita. Simán, a Ház egyhangú hozzájárulásával, a közvélemény lelkes tapsai közt indul utra az emberszeretnek ez az alkotása a parlament másik háza felé, hogy hamarosan átmenjen a törvénykönyvbe és aztán az életbe is.

Ezután Wlassics Gyula felelt egy interpellációra, mégül pedig Visontai a földmívelésügyi, Polónyi Géza a kereskedelmi minisztert, Fichler a miniszterelnököt interpellálta meg, Polónyinak a vasúti tarifákról szóló interpellációjára Hegedüs Sándor nyomban felelt is.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

A képviselőház ülése június 22-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Tallián Béla.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Plósz Sándor, Darányi Ignác, Wlassics Gyula.

Feszty Béla előadó bejelenté, hogy a kérvényi bizottság a kérvények 16. sorjegyzékét letárgyalta.

A közigazgatás egyszerűsítése.

Polónyi Géza a 17., 18. és 19. §-nál a büntetőparancs intézményét bírálja és azt tartja, hogy az nem egyezik meg azon elvekkel, amelyek a védelem jogait a büntető-törvénykönyben biztosítják. Egyáltalában a törvényjavaslat nem részletezi, hogy milyen legyen a büntetőparancs kibocsátását megelőző eljárás. Sok házag van benne és azért indítványozza, hogy a szakaszt az igazságügyi bizottsághoz visszaküldjék.

Magá részéről azt a pótlást ajánlja, hogy abban az esetben, ha a pénzbüntetés behajthatatlanság miatt szabadságbüntetessé változtatják át, akkor a tárgyalás hivatalból elrendelendő.

Széll Kálmán miniszterelnök: Barta Odón azt mondta, hogy meg van sűrve a nagy elv, az a nagy elv, hogy senkit meghallgatása nélkül, rendes bíróság előtt való jogvédelem nélkül elítélni nem lehet. Hát ez igaz, de a meghallgatás per absolutum nincs kizárva. A meghallgatás megtörténik, hogyha az illető meg akar halgatattatni és gondoskodás történt róla, hogy majd figyelmeztessék arra, hogyha meg akar halgatattatni, védheti magát a tárgyalást kitűzheti és hogy ő meghallgatandó. Hát elvileg nem lehet így felláítani a dolgot, igaz, szűkebb korlátok között akarta ezt a büntető-parancs esetében, az adminisztráció gyorsítása szempontjából és a fél érdeke szempontjából, de az elvet magát fel nem adja, mert

szereit őt az asszony — miért? S ha nem érzett iránta hajlandóságot, miért lett a felesége? Igaz, hogy nem igen igenek együvé testüknek külső formájában: könnyű és kicsi az asszony, mint egy finom uri kisasszonyka, akinek pajzán arcán a tizennyolcadik év lednyos rózsái virítanak, míg ő nehéz és kemény, mint egy durván faragott, oleó fekete oszlop; fejének melancoliára hajló kedélye sem egyezik a kicsi asszony pintyöke vigdagszával, — de alázatossága, jósága és szeretete mindig igaz és mindig észinte volt. Veronka volt otthon az ur és nem ő. Az asszony amit kívánt, vagy parancsolt — végrehajtotta, ha bírta, esze nélkül, csakhogy biccentsen egyet meglegedése jeléül szőke fejcskájával az asszony és mosolyogjon. S lám, mégis mi lett, alig egy esztendei házasság után, a vége?

Imhol, ott kell hagynia a havast és le kell mennie a faluba hitének szent emberéhez, hogy kikérje tanácsait, különben egy összezavarodik fejében a jó a rosszal, hogy vagy megbolondul tőle, vagy olyat talál tenni, amiért vétkező lelke okvetlen pokolra jut.

Mire beért a faluba, a nap is kibukkant a havas ormai mögül s beragyogta júniusi pompája egész tüzes csillogásával a keskenyen kinyúló falut, amely ilyenkor — reggeli öt óra körül — már jócskán néptelen volt. A férfiak künn dolgoztak a mezőkön és a réteken, az asszonyok közül csak a nagyon vénék, a gyermekek közül a leg-haszontalanabbak maradtak otthon. A többiek mind künn voltak. Az ajtóik elől keresztbe lektett seprük jelentették Pintye Juonnak, hogy alighanem a szent embert is odakünn kell keresnie valahol a „Luncán”, ha „szólami óhajt vele.

A parochia közelében egy csomó félművelten gyermek játszgott az árokban. Maszatosak vol-

tak és kövőbbek, mint a pókok. Juon rászólt az egyik nagyobbacska leányra:

— Hallod-e, itthon a pópa?

— Itthon.

— Bizonyosan tudod?

— Tudom, mert beteg.

— Beteg?

— Igen. Meg van dagadva a pófája... kacagott vigan a kis leány, s kiduzzasztotta piszkos pofieskáját, hogy megmutassa: ilyen a pópáé is. Majd hozzátette figyelmeztető hangon, miközben espipentett egyet a szemével: be ne menj hozzá bácsi, mert olyan mérges, hogy megveri! Ma reggel Nasztáziát is megverte, pedig az milyen erős egy bivaly.

Juon tovább haladt a parochia felé, bár sejtette, hogyha mérges a pópa, nem igen fog tanácsot adni. Már pedig igen mérges lehet, ha még Nasztáziára is kezét emelt. Ez a drabális, széles oláh asszony hitvese volt a szent embernek s még szászorta teljesebb a faj jellemző erőnyeiben, mint maga a pópa, kit némelykor ő is el szokott páholni, ha állati türelmét a sok kötekedésre végre is elvesztette. Ilyenkor kemény csata folyt a parochián. Álmélkodó birkái az egyháznak sokszor látták hajadon fővel kiszaladni a pásztert, nyomában Nasztázia asszony-nyal, ki dühében a legmooskosabb szavak áradatát zúdította ilyenkor a sebesen szaladó szent ember után. Ha az álmélkodó birkák sorában a röhögés is kitört, — olyankor tudni lehetett, hogy az asszony testének bizonyos részét mutogatja éktelen dühében a szerencsésen elugrott pópa felé, megcsapkodván tenyerével a meztelen gömbölyűségét és visitván a berekedésig, nagy gaudiumára az édesdeden röhögő publikumnak.

De azért mindenki kezét csókolta a pópának,

mert ő volt a pópa. Levett kalappal járultak eléje és félték hatalmától, — mert ő a pópa.

Pintye Juon is levett kalappal lépett a parochiára, s kezét csókolta a kevés vártatva elébe lépő szent embernek, akinek arca fel volt kötve s apró, fekete, ravasz zemei haragosan pislogtak mély üregeikben.

— Megesipte arcomat a méh, — mondotta bosszankodva, miközben dagadt arcára mutatott — azért ilyen... Hát mi jóban jöttél, Pintye fiam?

— Nagy az én bajom, atyám, — dörmögte mély hangon az oláh.

— Ugy? Hát akkor gyere be.

Bementek a házba. A pópa leült a divány sarkára, pipára gyújtott s átvette az egyik lábát a másikon.

— Kifelé fiam, a bajjal — mordult rá a legényre — katona voltál, ne szaporítsd a szót, különben kikergetlek.

— Feleséggemmel van bajom, atyám — mit csináljak?

— Veronkával?

— Avval...

— Ahá, ahá!... Emlékszem arra a kölyökre.

A kastélyból való. Ott szolgált a báróné ő méltóságánál, ahá, ahá... Gye dráku, fiam, szép egy úszócska volt, mi? S szerettük is, mi? De persze az ilyen mafia, mint te édes fiam, azt hiszi, hogy neki való az ilyen szép úszócska... Megcsalt persze a Veronka?

— Meg, — felelte az oláh s a szempillája sem rebbent, miközben a pópa gunyos arcába nézett.

A szent ember kacagott s tömött, fekete szakállát simogatta.

— Az öreg báróval, vagy a fiatalal?

— A fiatalal.

Az Én Ujságom.

A legjobb képes gyermek-hetilap, a gyermekek legkedvesebb szórakoztatója. Minden szám tele mesével, verssel, képpel. Szerkesztő: Pósa Lajos. Negyedévre 2 kor. Kiadóhivatal: Budapest, Andrassy-ut 10.

hiszen a meghallgatás possibilities és kötelező az illető közigazgatási tisztviselőre nézve, hogyha a fél kívánja, vagy kérelmezni.

Barta azt is mondta, hogy a felelősség megkorlátozásában van már egy bizonyos megszorítás és benyúlás az önkormányzatba. Hát ha van némely esetben, — de nagyon csekély esetben — ugyanannyira van megszorítva a központi kormány hatalma is, mert a harmadfokú ítélkezés és a harmadfokú határozathozatal csak a két nem egyenlő ítélet és határozat esetében állhat elő, tehát ez esetekben a negyedik fokú egészen meg van szüntetve. Sokkal nagyobb tehát azon esetek száma, amelyekben a kormány, a miniszter intézkedési jogköre van megszorítva, mint azoké, melyekben meg van szorítva a közigazgatási bizottságé, vagy az alispáné. A kettő tehát egymást tökéletesen kiegyenlíti.

Nem is tartozik e dolog semmi tekintetben sem az államosítás, sem a megyei önkormányzat bármilyen néven nevezendő megszorításának kérdéséhez, mert azt nem érinti az a körülmény, hogy az appelláció miképp rendeztesse. A megyei önkormányzat kiterjesztése mellett is lehetne épp úgy intézkedni, mint ahogy meg lehet csinálni ezen az alapon, melynek semmiféle tekintetben abszolút nem célja a megyei önkormányzatnak megszorítása; egészen idegen tőle, hogy ezt maga után vonja.

Polónyi szerint a definíciója a büntetőparancsnak, vagyis annak kelléke, amint itt a 17. §-ban ki van fejtve, nincsen helyesen odaállítva. Azt mondja, hogy ami az a) pontot illeti, nem elég az, hogy nincsen aggodalom a valóság nézvé; azt mondja, nem elég. Pedig elég. Mert nemcsak az objektív tényállás iránt, de a szubjektív tényállás iránt is, hogy ugyanis az illető követte-e el a dolgot, az iránt is tisztában kell lenni, tárgyközöttnek kell lennie az előjáró hatóságoknak és nem szabad, hogy aggodalma legyen. Az aggodalom kifejezés erre is vonatkozik.

Barta Odón: A beszámításra is vonatkozik?

Széll Kálmán miniszterelnök: Hiszen az illető ellentmondhat, ha nem ő a tettes, nem ő az, aki a vélelem, a feltevés szerint a kihágást elkövette, nem fogja elfogadni a büntetőparancsot, hanem azt fogja mondani: nem én vagyok a tettes, hanem más követte el a kihágást. Ami a b) pontra vonatkozó kiigazítás illeti, azt mondja Polónyi, hogy mi az a „más bizonyíték”? A b) pont ugyanis azt mondja, hogy „ha a feljelentés a kihágás elkövetését köz- vagy magánúkirattal, vagy más bizonyítékkal valószínűvé teszi.” Polónyi nem ismer semmit bizonyító eljárás nélkül. Én ismerem és tudok képzelni. A feljelentő például úgy, amint a b) pont mondja, elvisz a hatósághoz megbízható, hiteles érdemlő tanukat és ezekre szorítkozik, amikor a feljelentést megteszi. Ez még nem tárgyalás, nem kontradiktórium eljárás. Elmondja, hogy ezek az emberek látták, hogy a kihágás megtörtént (Mozgás a szélsőbaloldalon.) hogy ez közvéleményes dolog. Ez ugyan még nem bizonyítja be az esetet, de valószínűvé teszi.

Polónyi Géza: Spanyol inkvizíció!

Széll Kálmán miniszterelnök: Akkor a büntetőparancsot ki lehet bocsátani. Ez az ügyek egyszerűsítése. Valószínű a dolog, lehet a feltevés, az illető el fogja fogadni a büntetőparancsot és a dolog rendben van. Mert ha nem fogadja el a büntetőparancsot, ha visszautasítja, e módosítások segítségével pláne megvan a módja; a tárgyalás fogja a dolgot a jog és a tényállás szempontjából bizonyítani. A feltevésnek a vélelemnek kell fennmaradnia.

Az a két példa, melyet Polónyi felhozott, nem kapacitát engem. Azok igen mulatságos esetek és jóízűt nevettem rajtuk. De én szintén vélem ismerni a magyar embert és a magyar parasztot; nem adja az meg magát olyan könnyen. (Igaz! Ugy van! Jobbfelel.) Ha nincsen igazsága az eljáró hatóságnak és az a magyar paraszt azt hiszi, hogy neki van igazsága és sérelem történt rajta, nem fogja az magát megadni, hanem protestálni fog ellene és tárgyalást fog kérni. Erre igen sok esetet tudnék mondani a magam praxisából és hallomás után, mert én is oly vidéken lakom és töltöttem életem legnagyobb részét, ahol ilyen természetű emberek vannak. De mit bizonyít az a két történet a büntetőparancs ellen? Hiszen a bíró előtt történt rendes eljárás történtek azok az esetek! Ha olyan ember van, aki daából vagy makacsossággal megkötötte magát, az a kézbevitésnél éppúgy mondhatja: miut a tárgyalásnál: Ich appellire nicht!

Polónyi Géza: No hát az számar volna! (Derülség.)

Széll Kálmán miniszterelnök: A példák nem találnak. Ha a képviselő ur ezt a két esetet előhozza, én is fölhozok egyet, amely talán szintén mulatságos. Fiatal koromban apámmal együtt én is jártam apám egyik birtokára hegyvámost szedni mert akkor az volt a divat. Mert hiszen a szőlőbirtok után járó tartozások megváltásáról szóló törvényt csak 68-ban hoztuk. Meg volt minden parasztnak a könyvébe írva, hogy mennyivel tartozik. Mondjuk, hogy Varga Mátyás — talán éppen úgy hívták — egy erős, magas szál ember, még nem koros, először jelent meg az apja könyvével, mert eddig az apja hegyvámolt. Bemutatja a könyvét, meghozza borát, beméri a tisztartó. 3 akó 28 ítelet kellett neki fizetni. Akkor beírják a könyvébe, hogy 3 akó 28 ítelet lett szolgáltatva.

Ez a könyvecske az ő paraszttűszőjében hevert s az oldala egy kissé megrongyosodott. A három akó és 28 ítelet beszojgáltatásának oldalánál a 28 ítelet a könyv margójára jutott. Most azt mondja a paraszt: „Uram, ez most elég? Rajtam többet nem vesznek meg a jövő esztendőben?” Mert az, aki az előző esztendőben restanciában maradt, azt a második esztendőben tartozott volna pótolni. Azt mondja a tisztartó, hogy ez elég; bele van írva. Tud maga olvasni? — Tudok; látom, a három akó a jövő esztendőben is itt lesz, de hogy két ítelet innen le nem mázlik, arról én nem állok jól! Tűsek a középebe írni, mert különben a jövő esztendőre levásik onnan. (Derülség.) És igaz volt. Nem olyan könnyű a magyar paraszattal valamit elhitetni, sőt ellenkezőleg. Az ő jogait és érdekeit ő nagyon jól tudja védelmezni. Hogyha a körjegyző oda kimegy és megmagyarázza neki, hogy „az a büntetőparancs kelmeledt éri; elkövette-e kelmeledt a dolgot? ha nem, mondja meg, tárgyalunk”; akkor az illető meg fogja mondani. És én gondoskodni fogok arról, hogy a körjegyzők, intelligens emberek, magyarázzak meg neki, nem pedig a parasztbírót. Ott, ahol az előjáró olyan kvalifikációja ember, hogy meg tudja magyarázni, — mert hát! Istennek ilyen sok van az országban az én vidékemen is, az Alföldön is, — ott ez is megtehető; ott pedig, ahol az előjáró nem lesz olyan, hogy meg tudja magyarázni, ott ez a körjegyzőnek kell tennie személyesen. Nem is fog ez tulerheléssel járni; nem lesz az olyan rettenetes sok eset, hogy a jegyző egyéb dolgainak elanyagolása nélkül ezt meg ne tudná csinálni. Ezek nem olyan esetek, hogy órára

kell kiadni, hanem a jegyző bejárja, mikor dolga akad a községben, akkor kimegy és odaadja, megmagyarázza. Nem lesz abból baj, mint a hogy azt a t. képviselő urak gondolják. Kérem ezért, méltóságoské elfogadni a módosítást.

A Ház a 17. 18. és 19-ik szakaszokat a miniszterelnöknek a 19. §-nál tett módosításával fogadta el.

Kristóffy József előadó a 8-ik §-nál a következő módosítást terjeszti elő;

„Ezenkívül is az elsőfokú hatóság a marasztalt fél indokolt kérelmére a végrehajtást felfüggesztheti. Az elsőfokú hatóság ez irányban hozott határozata ellen elfolyamodásnak van helye, amely felett a másodfokú hatóság végérvényesen dönt.”

Széll Kálmán miniszterelnök: Ajánlja a 8-ik §-t a Barta Odón által tett módosítás alapján elfogadásra abban a szövegben, amelyet a közigazgatási bizottság előterjesztett. (Helyeslés a jobboldalon.)

A Ház a szakaszt a módosítvánnyal fogadta el.

Kristóffy József a 14-ik §-nál a következő módosítást terjeszti elő:

„Cselédügy kihasználás esetén is megtehető a feljelentés oly község bírájánál, melynek előjáróságát vagy bíráját a vármegyei törvényhatóság a belügyminiszter jóváhagyása mellett elsőfokú hatósági hatáskörrel ruházta fel.”

Széll Kálmán miniszterelnök: A módosítást a közigazgatási bizottság szövegében elfogadja. (Altalános helyeslés.)

A Ház elfogadja a módosítást.

Barta Odón a 22. §-nál a következő módosítást terjeszti elő: A kibocsátandó rendeletek, valamint a pótrendeletek a képviselőháznak bejelentendők.

Széll Kálmán miniszterelnök: Semmi kifogást nem tesz az ellen, hogy e rendeletek, amelyek a jogállapotot rendezik és az eljáró bírónak törvényét képezik, ne csak közhírré tétessenek, hanem az országgyűlésnek is bejelentessenek.

A Ház a szakaszt a módosítással fogadja el.

Polónyi Géza a 23-ik §-nál nem tartja igazságosnak, hogy a törvény után eredő költségek a főváros és községek nyakára varratnak. Ez a törvény nem lesz egyéb, — ugyanond — mint egy jó üzlet, gseit, az állam javára. Erős kifejezésekkel kel ki a szakasz ellen, amelyet nem fogad el.

Széll Kálmán miniszterelnök: Polónyi ezt a szakaszt olyannak tekinti, amely nézete szerint az ország községeit és magát a fővárost megkárosítja és azért ezt az intézkedést, ezt az eszmét visszautasítja. Mert hiszen azt mondja, hogy ez egyszerűen üzleti paragrafus.

Polónyi Géza: Tiszta dolog; gseit csinálnak!

Széll Kálmán miniszterelnök: Nem tiszta dolog. Azt mondja Polónyi, a főváros a minisztériumtól segítyt kért arra nézve, hogy a fővárosi pénzügyek rendezésének ilyen munkájában segítse és most a főváros válaszul ilyen javaslatot kap. Igen jól tudja, hogy nem válaszul kapta ezt és csak azért használta ezt a verziót, hogy sallangosabbá tegye kifejezéseit.

A főváros a maga kérényére megkapja azt a választ, amelyet a kérdés nagy fontossága és az a nagy tekintet, amely mindenben él és a kormányban első sorban, megkövetel. Ez a tekintet pedig az, hogy arra kell törekedni, hogy a főváros pénzügyei rendezett, egészséges állapotban legyenek. Arra a kérényre oly választ iognak adni, amely — gondolom — meg fogja változtatni a t. képviselő urnak is a nézetét, amelynek tolytan most kiigazítását ily vil-

— Mikor vetted észre?

— Tegnap.

— Es bizonyos vagy a dologban?

— Bizonyos.

— Hm... az apád lelkét, Juan fiam — főmedt rá most a pópa, — azt hiszed, hogy könnyű a tanács ebben a te dologban?

— Ha könnyű volna, atyám — felelte lomha szomorúsággal az oláh — nem jöttem volna ide.

A pópának tetszett a válasz. Kegyelmesen intett fejével s valamivel jobb indulattal nézett az előtte álló legényre, akinek olajbarnára patinázott, tiszta, becsületet arca valami együgyű bánat felőlő árnyékolták.

— Veronkát, persze gyűlöled?

— Nem gyűlölem, atyám, — szólt tagadó intással Juon, — ő még nem sejtí, hogy tudok a cudaságról, amit velem tesz, de én már gondolom, hogy tán az istenre kellene bízni a dolgot? Tegnap még bosszúra gondoltam... még az uton is arra, miközben idejöttem, de most már azt gondolom, hogy a hatalmas Isten jobban megbünteti őket, mint én s megfizet Veronkának is, amiért iránta való jószágom és szeretetem előtte semmit sem ért...

A pópa ismét kacagni kezdett.

— Nagy számár vagy te, Juon fiam, — mondotta némi szánakodással, — nem csodálom, hogy elunta butaságodat az asszony... Hanem, tudod mit, fizetsz öt piculát és én visszavezérellek asszonyodat az igazi utra. Őt piculát Juon — nagyon olesó és csak neked, mert ilyen felette nagy számár vagy — s úgy rájleszték asszonyodra, hogy inkább az ördögöt fogja kívánni, semmint a méltóságos urfit.

Az oláh elgondolkozott, azután fejét rázta.

— Nem adok öt piculát, atyám — felelte s megindult nehéz lépteivel az ajtó felé, — nem kell a tanácsod sem, mert egyebet gondoltam...

— Rábízod az uristenre, mi?

— Igen, atyám, — rábízom az uristenre, — biceentett fejével az oláh.

— Marha... mosolygott gonyos szájalommal a pópa s visszazólt vállán keresztül a távozó emberre, — adj négy piculát... adj három, egye fene és meglelgeszm; rájleszték három piculáért is az asszonyodra. Hallod-e, Juon, — adj három piculát és elég!

— Nem adok atyám... Már bánom is, hogy ide jöttem.

— Akkor hát kitakarodj hajlékomból — kiáltotta haragra lobbánva a szent ember s apró, egészszemei tüzeltek, mint a parázs — hemeperg szegényedben asszonyoddal együtt és legyetek kitaszítva mindketten a pocsolyába! Erted... a pocsolyába, a pocsolyába! Hallj még egy utolsó szót, fiam: megteszem két piculáért is; add ide a pénzt és rájleszték az asszonyra. Két rongyos picula az egész, édes fiam! Husz apró krajcár.

— Nem adok semmit, — szólt vissza az ajtóból az oláh és kisietett a parochiáról.

Naszázia asszony, ki épp oly nagy mester volt a birkanyírásban, mint a pópa, még utána kiáltott buesuszójában egy szennyes szót, midőn látta, hogy a legényt két hatos erőfőj sem lehet megnyírni, — de ezt már nem hallotta a renitens birka. Ment, mintha puskából lötték volna ki s átvágya a falu egyetlen hosszú utcáján, egyenesen a hegyeknek tartott.

Mit értett, mit nem az alatt, hogy a büntetést istenre bizza, — ezt nem értette a pópa. De az elvesztett két hatos fajt kapzsi lelkének s ez

okon gondja volt rá, hogy a nyíratlan birkát mindjárt a rákövetkező vasárnap predikációban alaposan beáztassa. A favázás, kis oláh templom hívei pontosan értesültek róla, hogy az istentől elrugaskodott Pintye Juonnál ordinárebb ember nem veszen lélekzetet a nap alatt, — a föld okvetlen ki fogja vetni csontjait s a levegő megtelek szájának közelében sorvasztó betegséggel.

Atkozódhatott, amennyit akart, Juon nem jött le többé a hegyek közül. Odafenn is még szótlanabb lett, mint amilyen azelőtt volt. Forgott valamit kemény, fekete fejében, miközben kötelességszerű járásait az erdőben elvégezte s neki-neki támasztva hátát egy-egy óriási vörösfenyő gyantás törzsének, némelykor perecek is lebáméskodott maga elé a földre — de senkinek sem szólt, senkinek sem panaszkodott, odahaza az asszony iránt pedig még alázatosabbnak mutatkozott s iparkodott mindenben kedvébe járni. Veronka fölbizgysztett ajakkal, fitymálya tekintett rá s később már attól sem félt, hogy Juon éppen olyankor talál egyszer hazakerülni az erdőből, midőn ott kapja a fiatal bárót, aki olyan fehér, mint egy angyal és olyan édes és szerelmes, mint egy macska.

— Oh be szép fiu — lehelte remegő szájjal az asszony.

Egy eszeppet sem vigyázott magára. Meghallhatta Juon is, ha akarta, hisz lám, be együgyű, gyáva fickó, — mennyire fél az uraságtól, kitől kenyerét kapja — még mosolyra huzza ajkát s úgy tesz, mint aki nem tud semmit. Még rá is mondja nagy jámborul, hogy igaz: szép fiu a Wili bárócska, szebb mint az angyal...

— Tisztességnék tartom, hogy némelykor fölkeresi szegény hajlékunkat.

Fényképezési mükedvelőknek

Kitűnő fényképezési szalon- és utazó apparátusok, új, felülmúlhatatlan pillanatnyi kézi-apparátusok

MOLL Á. császári és királyi udvari szállítónál, BÉCS, Tuchlauben 9. sz.

Kivánatra nagy képes árjegyzék.

Ezen üzletág alapított 1854-ben.

pendáló és nézetem szerint a tárgy komolyságával, a kérdés nagyságával nem egészen megfelelő módon adta elő. Remélem, az a válasz a t. képviselő urat jobbra fogja meggyőzni.

Az egész törvényjavaslatnak és a reformnak ez a legértékesebb része. Először egyszerűsítjük az eljárást, másodszor egyszerűsítjük a büntetéspénzek kezelését. Az eljárásban az az egyszerűsítés történik, hogy ma kell vezetni két íktatókönyvet, öt kimutatást, tizenhárom nyilvántartást és tizenhárom pénznaplót és mindezekről jelentést kell havonként felterjeszteni. Ezt meg akarom szüntetni és egyszerűsíteni akarom. De ez csak úgy lehet, ha egységesítjük a kihágási pénzek kezelését. Ha ötvenféle módon kell tovább is kezelni és felosztani állam, község, város vagy különböző alapok szerint, erdészeti, igazságügyi alap sít, akkor egyszerűsíteni nem lehet.

Ebben az indoklásban tel van számítva, hogy az egész országra az átlag tapasztalatok alapján felvett kihágási eseteket alapul véve, 16.700 munkanap lesz megtakarítva csak ezen egyszerűsítés által. Azt nem szabad anna ra figyelmen kívül hagyni, annyira semmibe venni, a az ország adminisztrációjában 16.700 munkanap meg lesz takarítva, aminek igen jelentékeny része Budapest fővárosára esik. (Ugy van! jobbról.) Ez a kezelés egyszerűsítése tekintetében tel-tétlenül szükséges és igen jelentékeny javítás; magát az állami adminisztrációt, de a községet és a városit és a fővárosit is terheiben könnyíteni fogja.

Heltai Ferenc kijelenti, hogy Polónyi kimutatása nem hiteles, vádjá nem jogosult, mert adatait a rendőrségtől vette, ahol csak az átutalt pénzek vannak felvéve.

Széll Kálmán miniszterelnök: Az egészen precíz, hivatalos zárszámadási akta szerint úgy áll a kérdés, hogy 1897-től 1899-ig, tehát az utolsó három esztendőben, annak átlaga szerint eddig részesedett az állam a kihágási büntetéspénzek összegét tevő nagy summból 50-60 százalékban, tehát valamivel nagyobb mértékben részesült, mint annak felében, ezután pedig részesülni fog 50 százalékban, vagyis a felében amiből világsan következik, hogy a községekre ninosen egy fillér sem áthárítva, mert hiszen ők még valamivel többet fognak kapni, mint eddig kaptak.

A szakaszt elfogadja a Ház.

Papp Elek a 24. §-nál indítványt nyújt be, amely szerint a 25. és 26. szakaszok a közigazgatási bizottsághoz utasítsanak vissza.

Széll Kálmán miniszterelnök: Papp Elek ugy-látszik, egy kis étvágyat kapott az által, hogy én ma többet proponáltam, mint amennyit ő tegnap akart (Derültség.) és most azt kívánja, hogy ezek a szakaszok a bizottsághoz utasítsanak vissza. Hat bocsánatot kérek, én ezt nem tehetem, én ezeket a szakaszokat egész világságnak tartom. Hogy posta útján történhessék a kézbesítés rendszerint, az egy új dolog, az nagy vívmány és lényeges javítást fog előidézni, ami különösen — és ezt a főváros közönségének megnyugtatására mondom — Budapesten fog lényeges könnyítéssel járnai. Ettől tehát el nem állok. Ami azt illeti, hogy ez alól kivétel történhessék, arra azt mondja, hogy az nincsen megmagyarázva és ninosen megmondva, hogy mi történik az esetben, ha valaki írni és olvasni nem tud és hogy ki fogja azt akkor az illetőnek megmagyarázni. Ezen aggályokat sem tartom alaposnak. A kivételeket megengedi a törvény és azt megmondja a 26. §-ban, amely azt mondja, hogy oly idézéseket, amelyek a törvények

és rendeletek szerint megmagyarázást igényelnek, valamint a kényszerkézbesítést nem posta útján kell teljesíteni, hanem azt a hatóságok maguk amelyek fel vannak sorolva, teljesítik. Ezen hatóságok is meg vannak nevezve e szakaszban.

A Ház elfogadja a szakaszt.

Széll Kálmán miniszterelnök: A 37. szakaszhoz egy módosítást hoz javaslatba. Ez a módosítás azzal függ össze, de nem prejudikál semmink sem hogy a megyei számvitel és pénzkézelés kérdését kü ön törvényjavaslatban proponálom szabályozni. Az melyen benyult a pénzügyi kezelésbe is és a pénzügyminiszterrel együtt hatjandó végre. En helyesnek tartom, hogyha a 37. szakaszban elrendelt rendezése a vármegyei pénztári kezelésnek és számvitelnek a pénzügyminiszterrel egyetértőleg történjék és abba az utasításba, amelyet adtni kérek a belügyminiszternek arra nézve, hogy az illető rendeletet kibocsáthassa, hivatkozzák óhatok a pénzügyminiszterre is. Arra kérem tehát a t. Házat, hogy a 37. szakaszba e szó utal: „belügyminiszter”, tétessék „a pénzügyminiszterrel egyetértőleg”, mert nem akarám, hogy ebben a dologban a pénzügyi szempontok bármiképpen sértsenek. (Helyeslés.)

A Ház elfogadja a javaslat többi szakaszait is. Elnök az ülést öt percre felfüggeszti.

(A gyermekek védelme.)

Hajdu József előadásra ajánlja a törvényjavaslatot, mely a 7 és 15 év közötti gyermekek védelmét van hivatva előmozdítani.

A Ház elfogadja a törvényjavaslatot.

A részletes tárgyalás folyamán a 6. §-nál Hegedűs Loránt módosítást nyújt be, hogy azon községek és városok melyeknek alapítványaik vannak, a gyermekek gondozása céljából, a pótdadó fizetése alól kivétsenek.

Széll Kálmán miniszterelnök: Nincs kifogása e módosítás ellen, méltányosnak tartja, hogyha a vármegyék területén létező rendezett tanácsú városok maguk gondoskodnak alapítványokról, amely alapítványoknak a kamatai ilyen intézetek felállítására, illetőleg ily gyermekek nevelésére és gondozására elégségesek és ebből kötelezettségüknek eleget tesznek, hogy ezeknek a kamatait be lehessen tudni a pótdadóba.

A módosítást, valamint a többi szakaszokat is elfogadták.

(A kultuszminiszter válasza.)

Wlassios Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter: Madarász József interpellációjának első pontjára, amely szerint az izraelita felekezet a tanítókat állandóan ritkán és többnyire csak évenként alkalmazza és fogadja fel batározottan kijelenti, hogy az ilyen eljárás csakis tudomása nélkül történhetik és csupán ott fordulhat elő, ahol az illető tanító maga is eltűri ezt. Kezdetben, a népiszkolai törvény életbe lépése után merültek fel panaszok e tekintetben és érkeztek be arra nézve, hogy csak egy évre szerződtek az illető tanítót. Akkori hivatalelődöm 1878-ban 8.330 sz. alatt kibocsátott egy körrendeletet, amelyben kimondott a következő: „Az 1868: XXXVIII. t. cikk 153-ik §-a által előírt életfogytig való alkalmazással ellentétben álló, évről-évre szóló szerződészerű feloldadás semmis és érvénytelen s valamennyi kir. tanfelügyelőnek meghagyatott, hogy az izraelita tanítókat, ha ellenük a hivatkozott törvényszakaszban érintett indokok alapján elmozdításuk céljából szabályszerű pa-

nasz nem tételnék, véglegesen alkalmazott tanítókat tekintsek és elmozdításuk esetén visszahelyeztetésük iránt a közigazgatási bizottság útján erőlyesen intézkedjenek.”

Kétségtelen tehát, hogy az izraelita tanítók az egyes iskoláentartók hitközségei önkényének kiszolgáltatva éppen ninosenek, mert hogyha sérelem torog lenn, akkor a hatóságoknak kötelességük a kellő védelmet nyújtani és ha e tekintetben hozzáim fordul bármelyik is, biztosíthatom arról, hogy ezen rendelet értelmében fogok eljárni. (Élénk helyeslés.)

Osak szöványosan, alig egy-két izraelita felekezeti iskola akadt, amelyeknek ugyanazon tanítói állásban öt év alatt többször fordult meg tanító. Ahol azonban észrevette, hogy többször fordult, ezeket a helyeket külön ellenőriztetni, a legszigorubb ellenőrzést rendelte el, mert véget akarta annak vetni, hogy így tanítókat csak egyéves feloldással alkalmazzanak, mert hiszen ez minden szabály és törvény ellenére van. (Élénk helyeslés a jobb-és baloldalon.)

A zugiskola a népiszkolai törvények végrehajtása tárgyában kiadott rendelet értelmében okvetlenül bezarandó és így igen természetes, hogy ahol tudomása van arról, hogy ilyen zugiskola tartatik lenn, annak bezárása iránt haladéok nélkül intézkedik. Az interpellációt egyenesen rámutat egyes községekre, amely községekben zugiskolák virágoznak. Így öt községet sorol fel. Természetesen ennek is utána-jártak ezek közül Sopron, Szill, Bihar, Nagy-Bajom és Balaton-Füreden az izr. hitközségek tartanak fenn felekezeti iskolát és itt szabályszerűen megválasztott és képesített okleveles tanító van alkalmazva. Gyöngön engedélyemmel fenntartott magániskola működik. A nyitramegyei Tökés-Ujfaluban 1899-ben nyitott ugyan egy tanítói oklevéllel nem bíróg egyén zugiskolát, de a közigazgatási bizottság azt bezáratta. Egyáltalában zugiskolák fenntartását megtiltani nem fogja és ha tudomására hozzák, hogy valahol ilyen fennáll, a legerélyesebben jár el. (Élénk helyeslés a jobboldalon.)

Ma már 65 izraelita tanító élvezi évi 16.775 korona összegben fizetékieségzést és 317, tehát az összes izraelita tanítóknak, körülbeül 900 van, több mint 33 százaléka évi 81.700 korona összegben korpótlék címén kap államsegélyt.

Sem az izraelita felekezeti iskolák, sem pedig azok tanítóit tekintetében valami külön törvényhozási intézkedésre szükség ninosen. Ha szerzett jogban megszerelték a tanító, tartozék az bármely felekezet-hez ha kellőleg panaszt emel, a törvények és szabályok értelmében a kellő elégtételt megnyeri és mindazokat az igényeket, amelyeket a törvény biztosít számára, az államkormány és általában minden hatóság javukra érvényesíteni is fogja.

A Ház tudomásul veszi a választ.

(Jelentés.)

Rohonyi Gyula előadó: Benyújtja az összférhetetlenségi bizottságok eljárásra vonatkozó szabályoknak a házszabályokba leendő beillesztésére kiküldött bizottság jelentését, valamint a módosított szöveget.

Interpellációk.

Vissontal Soma a következő interpellációt teszi fel:

1. Van-e tudomása a t. miniszter uraknak arról, hogy bár a szőlőkarók szállítására a szőlő-

— Elég gyakran teszi — felelte vakmerően a kicsi asszony.

Az oláh szemei megvillantak, de a következő pillanatban márismét a maga semmitmondó nyugodt egykedvűségével rázogatta fejét.

— Nem elég gyakran. Véra — mondotta szeliden — többször is jöhetne a méltóságos urfi, így tán hamarabb lennék erdőmester. Ezzel jobb mód jár. Vedd rá valamiképpen, hogy többször jöjjön s igyekezz, hogy jól találja magát nálunk. Jó, ha barát az ilyen nagy ur, sokban megsegélhet. En nem igen tudok beszélni nagy urakkal, hát azt gondoltam Véra . . . hogy inkább haza sem jövök, mikor a méltóságos urfi itt lesz.

— Ugy — kérdezte gyanakodva az asszony — aztán hol lennél?

— Fenn maradnék a hegyen — felelte nyugodtan az oláh.

Az asszony válaszolni akart, de nem tudott. Arca elsápadt, majd hirtelen kivörösödött s mellet heves köhögési roham fullasztotta. Szédülve támaszkodott az ajtóhoz. Szája görcsös vonaglás-kapkodott levegő után, míg gyönyörű barna szemei elhomályosodva csukódtak le.

— Megfulladok . . . rebegte siró hangon.

Az oláh beharapta száját s előrehajlva oly tüzes és vad tekintettel szemléte egy pillanattig, mint egy prédájára leső bestiális ragadozó. De csak egy pillanattig. Mire, valamennyire megkönynyebbülve ismét kinyitotta szemeit az asszony — a régi ügyetlen tuskó állt előtte: Juon, a „mafia.”

— Mi bajod, Véra? kérdezte részvétellel.

— Meghültem, vagy mi — felelte panaszosan a fiatal asszony s sebesen emelkedő keblére szoritotta kezét — nem tudom . . . de már két hete, hogy így vagyok . . . Fáj a mellem és néha forrósságot érzek. Tegnap is majd megfulltam.

— Mégis járkalni mentél az urfiaval, — mondotta szelid szemrehányással az oláh, — holott estefelé már nedves a levegő is, a fű is.

— Nem ültem le sehol — felelte hevesen az asszony és féléngett.

Az oláh egykedvű arca meg sem mocanc. — Elhiszem Véra, hogy nem ültél le, de este még sem kell kimenni. Mondom, nedves a levegő. Máskor maradjatok itthon. En ugy sem leszek itthon, hát nem kell kimenni az erdőbe.

Mintegy három hét mulva Juon ugy esti hat óra után éppen akkor bukkant ki a háza közelében levő bokrok sűrűségéből, midőn az öreg Anzelm báró leszállt lováról s a kantárt az utána lovagló lovaszfiúnak vetve, sebes léptekkel tartott a kunyhó felé. Az öreg ur máskülönbben is halavány, finom arcu, most még sápadtabb volt. Szemei nyugtalanul tekintettek körül s majdnem összeresztett, midőn a bokrok közül kilépett oláh megpillantotta.

Juon azonnal lekapta fejéről kucsmáját s alázatosan köszöntötte földesurát. A báró megállt, ősz szemöldöke összerándult, keze idegesen markolta a lovagló korbácsot.

— Fiam tegnap óta betegem fekszik, — mondotta rövid, nyers hangon, mely bátran belilett parancsnak is, — macacságából . . . szélszélyből vagy miből, nem tudom . . . de beszélni akar a feleségeddel. Ma már két eszedet küldöttem ide, hogy hívják feleségedet a kastélyba, de mind a kettő azzal a hirrel tért vissza, hogy nem akartál velök szóba állani.

— Nem ugy volt, méltóságos báró . . .

— Várj, amig befejezem! — riadt rá indultosan az öreg ur. — Fiam, egyetlen gyermekem, — folytatta rövid szünet után, csillapodva

s megjelent szemeiben valami nyugtalan szomorúság, — ninosen több, csak ez az egy . . . természetes, ha kivánságait, amennyiben lehet, teljesíteni akarom. Mivel tehát embereim eredmény nélkül jöttek innen haza: elhatároztam, hogy magam keresek föl és megkérdem, miért nem teljesítet óhajtasomat?

— Szóba állottam, méltóságos báró, a szolgákkal is — felelte mély hangon az oláh, a nélkül, hogy az öreg urra tekintett volna — de azok lármáztak és nem akarták megérteni, hogy bár nagy baj a méltóságos urfié . . . s hiszem, hogy beteg —

— Sulyos beteg . . . mormogta a báró.

— Hallottam, domnu báró, hallottam — biccentett fejével az oláh — lenn jártam ma délelőtt a pópánál, de kivert házából, mert három pengő forintokat akar, én meg csak kettőt akarok adni —

— A dologra, Juon!

— Mit akarsz tudni, uram?

— Azt, hogy elbocsátod-e feleségedet fiam betegyáéhoz, vagy nem?

Az oláh ajkai megrándultak, de aztán felsóhajtott és keresztet vetett.

— Nem mehet az többé séhova, domnu báró.

— Miért?

— Kétségtelen, uram és meg fogod tudni.

Juon előre ment, kinyitotta kunyhója ajtaját és kérte az öreg urat, hogy tekintsen be. A báró meghökkenve lépett hátra. A kicsi asszony ott feküdt az ágyon. Megtört szemei élettelenül bámultak üregeikben, beesett, sovány arcokajja szinte átátszó volt, szája félig nyilt szegleteiből finom nyál szivárgott alá a párnára, amelyen feje nyugodott.

— Meghalt . . . mormogta most hirtelen felriadva a báró.

GROSSMANN S. Deák Ferenc-utcából Kossuth Lajos-utca 14. sz. alá helyeztetik át.
FÉRFISZABÓ-ÜZLETE f. év július havában

termelők részére kedvezményes kivételes díjazás biztosított, mégis a gyöngyösi szőlőgazdák alig juthatnak e kedvezményekhez, mivel a szükséges igazolvány kiállítására felhatalmazott egri állami vinellér-iskola igazgatósága zaklató feltételekhez köti az igazolvány kiadását és számos esetben az igazolvány kiadását megtagadta?

2. Van-e tudomás a miniszter urnak arról, hogy az egri vinellér-iskola igazgatósága legutóbb az igazolvány kiadását ahhoz kötötte hogy a szőlőgazda sajátkezeléssel írja meg kérését, másrészt mindenféle egyéb szabályellenes indokokból megtagadja az igazolvány kiadását?

3. Hajlandók-e a miniszter urak ezen, Gyöngyös város szőlőtermelőinek érdekeit közelről érintő ügyben az interpellációhoz mellékeltek okmányok alapján a vizsgálatot megindítani és odaahni, hogy a visszásságok megszűnjének és a lennálló szabályoknak érvényesítenek.

Polónyi Géza a következő interpellációt intézi a kereskedelmi miniszterhez:

Miután a rozs, rozsliszt, árpa és árpagyöngy szállítására vonatkozó díjtételek a Budapesttől keletre, északkeletre és délre fekvő termelési helyeknek Prágára, Reichenbergre, Gödingre és Jägerndorfra vonatkozó viszonylataiban a közvevő szállítás esetén az osztrák malomipar javára és a hazai termelőknél hátrányára oly lényeges díjkülönbözleteket eredményeznek, amelyek a fővárosi malomokat az árképződésre jótékony hatáson és feltétlenül szükséges versenyből teljesen kizárják s miután ezen viteldíjkülönbözleteknek az osztrák malomipar javára már eddig is nagy mértékben érvényesült kizsákmányolása nemcsak a fővárosi malomok liszttermelésének és ezzel kapcsolatosan a mezőgazdasági államban jelentékeny fontosságú korpatermelésnek is nagymértvű csökkenését eredményezte, de a termelők hátrányára az árcsökkenésnek is egyik szülőke volt, tiszteltem kérdem a miniszter urat:

Szándékozik-e a közeledő aratásra való tekintettel, ezen a hazai termelést és malomipart érintő sűrűn sűrűn intézkedni és a hazai malomiparnak az osztrák malomiparral való versenyképességét a magyar földön termelt rozs, rozsliszt, árpa és árpagyöngy tekintetében biztosítani?

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Polónyi téved abban, hogy nálunk az árutorgalomra nézve az u. n. staffeltarit nincsen életbeléptetve. A magyar államvasut taritapolitika és árutorgalomra nézve egészen erre a rendszerre van alapítva és ez nem új keletű, de 1891 óta van törvényben. Ezen rendszernek a következők természetesen az, hogy a társalgások rendkívül előnnyel bírnak, de ez hazánk formái természetéből folyik és annak javára is válik. Azt azonban egy taritarendszernél nem lehet kikérülni, hogy csakis belöldiek vegyék annak hasznát, hanem némely pontokon azt idegenek is élvezik és ez a rendszernek természetes folyománya. Az a pont, az a szöglet, amelyet Polónyi Géza interpellációja tárgyává tett, összes vasutálózatunkból csakugyan ebbe a kategóriába esik. Az államvasut rendkívül kedvező és előnyös helyi díjazásba, a távolságok szerint folytonosan csökkenő díjtételeket alkalmazván, ott azon a ponton, ahol Göding van, legtovább, t. i. egész Holitschig teljes mértékben alkalmazva van. Mi történik tehát? Az, hogy az a gödingi malom élvezi ennek a rendszernek természetes előnyét, miután leg-

közelebb jut ezen az uton nyereszterményeinek a beszerzéséhez.

Ezen a rendszeren változtatni, ha a változtatást rendszer szerint akarnók megtenni, csak úgy lenne lehetséges, ha, amit a bécsi irányban díjképző metzoponttá tettük Budapestet, ugy ezen relációkban más díjképző metzopontot állítunk fel, vagy pedig kiterjesztjük ebben az irányban is Budapestnek díjképző metzopont-természetét.

De mi lenne ennek az eredménye? Az, hogy a Budapest háta mögött lévő egész országnak területje, ennek következtében, drágulna és ezen terület versenyképessége csökkenne. Ez tehát nem volna helyes megoldási mód. Még a bécsi relációiban is csak azért lehetett, de azért kellett is Budapestet ilyen díjképző metzoponttá tenni, mert egyáltalán vízvisszenyvel is van dolgunk. Ennek következtében tehát a rendszerben ezen az anomálián, mert a számok teljesen helyesek, amelyeket felhozott, ilyen módon segíteni nem lehet.

De hogy állunk a vasuti távolsággal e tekintetben a budapesti relációval szemben? Mert ez dönt. Nyiregyházától Gödingig a távolság a budapesti relációval szemben kisebb 49 kilométerrel; Debrecentől Jägerndorfra a távolság a budapesti irány hátrányára 150 kilométer; Nyiregyháza—Jägerndorf távolsága a budapesti reláció hátrányára 249 kilométer különbséget mutat fel. Méltóztatassanak nekem oly taritális rendszert mondani, amely ezeket a differenciákat nemcsak elenyészelti észrevétlenül, teher és nagy áldozat nélkül de megfordítva, még tovább meg és azon relációkkal szemben a budapesti relációt e tekintetben is előnyben részesítheti. Ez vagy csak roppant pénzáldozatokkal történhetik, vagy pedig igen veszedelmes taritális kombinációkkal, amelyeknek árát az ország többi részei adnák meg. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Ebbe tehát én bele nem megyek. Nem is áll éppon olyan sötétben ez a dolog, még abban a relációban sem, mert vannak éppon Gödingre, valamint vannak Prágára nézve is oly kombinációk, amelyek a budapesti iránynak előnyt nyújtanak. Példának okáért hasonlítsuk össze (Halljuk! Halljuk!) a budapest—debrecenti és gödingi őrlést a következő módon: A budapesti őr. és ha tudniillik a gabona Debrecentől megy Budapestre, itt felőröltetik és onnan vitetik a liszt ki Prágába; vagy hogy ha vesszük azt, hogy a debreceni liszt direkt vitetik ki Prágába; és a harmadik eset az, ha vesszük a rozsot Debrecentől Gödingig direkté és a lisztet Gödingtől Prágába szállítva. Ezen három tételt vegyük fel s akkor a következő eredményre jutunk: A budapesti őr. l. szemben a gödingi hátrányban van öt fillérrel, a debreceni őr. l. szemben 22 fillérrel, ha pedig azt tesszük fel, hogy a gabona Temesvárról megy Budapestre, itt megőröltetik és mint liszt Budapestre megy Prágába, vagy ha vesszük azt, hogy a temesvári liszt direkté megy Prágába, vagy azt, hogy a gabona Temesvárról Gödingbe megy és onnan Prágába megy a liszt, azon esetben a következő differenciát találjuk: A gödingi őr. l. hátránya a budapesti őr. l. szemben 29 fillér; a temesvári őr. l. szemben 25 fillér. A mint be tudjuk vinni a forgalmat abba az utirányba, amely taritális rendszerünkön fogva előnnyel bír, igen természetes, hogy meg tudjuk teremteni az előnyt ezeknek a forgalmi cikkeknek is. (Mozgás a bal- és szélső baloldalon.)

Vegyük p. o. a prágai malomokkal szemben

Kilökte kunyhója ajtaját s rámutatott a hullára.

— Megölte fiadat a csókjaival! — kiáltotta a kielégített bosszu szilaj gyöngyörel s izzó fekete szemei villámokat szórtak, — tudtam, hogy így lesz és örültem neki! Hallod-e uram, a kutya örül, midőn látja, hogy kintzója hurokra kerül! En láttam... utánuk lestem... s majdnem kiszakadt szivem az örömtől, midőn elnéztem, hogy veszi el fiad esztét az asszony csókjaitól és hogy szívja magába szájáról a betegséget, amely nemsokára őt is el fogja pusztítani. Mert el fog pusztulni, domnule, a fiad! El fog pusztulni egy hét alatt, mint ez a boldogtalan, — mert ba Zeu! az élő istennek, az ilyen uri tolvajnak meg kell dölgenie...

Az öreg ur korbácsot emelt a dühöngőre, Juon kacagott, s ismét kitaszította kunyhója ajtaját.

— Előbb a halottad verd meg, domnule! Ő pusztította el a fiadat, nem én...

A báró fölésmélt, leeresztette a korbácsot s hátat fordítva az embernek, lova felé indult. Többé nem szólott egy szót sem. Megérezte-e, nem-e, hogy az oláh szivében tán még most is nagyobb a keserűség a gyűlöletnél: arcának sápadt vonásairól nem lehetett leolvasni. A következő percben nyeregbe ült, végigvágott lova nyakán és elváltatott.

Juon egyedül maradt.

Egy darabig tett-vett az udvaron, azután nézgette a lenyugvó napot, mely bearanyozta sugaraival a kunyhót s szeliden megsimogatta a halott kicsi asszony megkeményedett arcockáját is — majd odasompolygott az ajtó mellé, levette kismaját és addig nézte, nézte azt a sovány kicsi arcot, míg megjelent pilláin egy forró könny-csepp... azután megint egy...

S azután lekuporodott a küszöbre a szegény ördög és ott sirdogált sokáig magában, mint egy gyermek.

levő helyzetet. Ha a budapesti őr. l. szemben, a Debrecentől Budapestre vitt gabona itt felőröltetik és vitetik ki Aussig irányába; továbbá ha vesszük Debrecentől a lisztet direkté Aussigig, és vesszük a prágai őr. l. akkor ugy fogjuk találni, hogy a budapesti malom előnye Prágával szemben egy fillér és a debrecenivel szemben 18 fillér. (Mozgás a bal- és szélső baloldalon.) Ha a budapesti őr. l. szemben, Temesvártól Budapestig és a lisztet vesszük Budapesttől Aussigig vagy ha Temesvártól direkté számítva vesszük a lisztet, ebben az esetben ugy találjuk, hogy a prágai őr. l. hátránya a budapestivel szemben 18 fillér. Látnuk, hogy nem kell egyebet csinálni, mint Aussig felé irányítani a forgalmat és akkor megvan a versenyképesség. Elismerem, hogy vannak nagy differenciák is; helyesen mondta a t. képviselő ur, a differenciák néha 2, 17, 32, sőt van oly eset, hogy 67, sőt 90 fillér.

Polónyi Géza: Korona!

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Ha átszámítjuk vagonra, akkor 10.000 kilogrammról beszélünk; én csak métermázsáról beszéltem. Egyre megy, a számítás ugyanaz. Elismerem, hogy vannak ilyen esetek, de ez egészben véve nem veszedelem. Mert mit csinál, ha ily módon bejön vásárolni akár a prágai, akár a reichergi, akár a gödingi malom? Az csak konkurrál és a konkurrencia az árakat javítja.

Polónyi Géza: De kivel konkurrál?

Hegedűs Sándor kereskedelmi miniszter: Kivel? Elismerem, a budapesti malomokkal. De a budapesti malomnak ezen egy hátránnyal szemben nyujtunk egyéb kedvezményeket: versenyképességgel lenntartják, gőcpontot képeznek, Fiume felé roppant előnyöket élveznek, hitelképesség, pénzbőség tekintetében előnyben vannak a vidékekkel szemben.

Magát a taritális rendszert, ha megbotjunk, visszahatással lenne egész közzgazdasági forgalmunkra és hátrányos az ország minden többi vidékére nézve; amit pedig egy érdekelt nem áldozhatok. A szilvapiac — fájdalom — bár nem egészen, mert hiszen jelentékeny import, tranzit és export van még, óriási mértékben csökkent az utóbbi időben. A taritálnak is van ebben része, de nem első sorban ez hazánk a vasuti forgalomnak újabb fejlődése, a boszniai és határvidéki vasutak kiépítése az oka. (Mozgás a szélsőbalon.) Minden vasutnak hatálya az, hogy a forgalmat előmozdítja. Eltrevaló nemzetnél és okos taritapolitikanál az a feladat, hogy amennyire lehet, ezt paralizáljuk, és ha nem lehet, más intézkedések által ugyanazon kereskedelmi és iparágak fejlődését előmozdítjuk. Ezt tekintem szempontul ebben a kérdésben is. Nem mondom, hogy biztosra dolgozom, mert valóban, a szilvapiacra nézve a kérdés igen nehéz, de bírom az adatokat, illetve a méltánylom a panaszokat és iparkodom e tekintetben is megtenni azt, amit lehet. (Élénk helyeslés.)

A Ház tudomásul veszi a választ.

Pichler Győző a következő interpellációt teszi: Történik-e intézkedés, hogy a t. képviselői kirendeltségnek szolgálatot teljesítő hadi tengerészet, kiknek szolgálati idejük lejárt, rendes időben felváltassanak?

(Napirend.)

A Ház kedden tartja legközelebbi ülését, melynek napirendjén lesznek a mostanában letárgyalt javaslatok harmadik olvasásán kívül az 1900. évi közügyei kiadásokra Magyarország által pólólag fizetendő összegekről szóló javaslat és az összeférhetlenség eljárására vonatkozó szabályoknak a házszabályokba leendő beillesztése céljából kiküldött bizottság jelentése.

BELFÖLD.

A keddi ülés. A képviselőház kedden délelőtt tíz órakor ülést tart. Napirendre a közigazgatási eljárás egyszerűsítésére vonatkozó törvényjavaslat és a hét éven felüli gyermekek gondozásáról szóló törvényjavaslatnak harmadszori olvasása; az ország szent koronája egyik őreinek megválasztásáról a miniszterelnök törvényjavaslata; a magyarországi városok és községek fogyasztási adó természetű jövedelmeinek ideiglenes rendezéséről szóló 1899. VI. törvényeinek hatályának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat és az ezzel kapcsolatban levő városi feliratok; az 1898. évi közügyei zároszámadásra alapított végleges leszámolás szerint Magyarország terhére mutakozó tartozás fedezéséről, továbbá az 1899. és 1900. évi közügyei kiadásokra Magyarország által pólólag fizetendő összegekről a pénzügyminiszter törvényjavaslata s végül az összeférhetlenségi eljárásra vonatkozó szabályoknak a házszabályokba leendő beillesztése céljából kiküldött bizottság jelentése van kitűzve.

A megyei bizottság reformja. A képviselőház közigazgatási bizottsága Horváthy Nándor elnökével ma délután ülést tartott, melyen a kormány részéről Széll Kálmán miniszterelnök és Lukács László pénzügyminiszter, a belügyminisztérium részéről Gulner Gyula és Széll Ignác államtitkárok és Némethy miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztérium részéről Baróthy osztálytanácsos volt jelen. A bizottság részleteiben tárgyalás alá vette a vármegyék pénztári és számviteli teendőinek ellátásáról szóló törvényjavaslatot. Az első három szakaszánál Széll Kálmán miniszterelnök és gróf Tisza István több rendbeli szerkezeti

— Meg, uram, tegnap este, — felelte az oláh.

— Miben? Hallod-e, ember... miben halt meg?

— Száraz bajban, domnu báró, száraz bajban...

— Tüdővészben...

— Igenis, abban.

Az öreg ur rémülten tekintett a halál egész borzalmas szépségében pihenő női hullára, aztán visszalépett s szinte hebegve mondta:

— De hiszen akkor... a fiam is... Szent isten, a fiam!

— Oh, mi nagy szerencsétlenség volna, domnu báró, ha a méltóságos urfi elkapta volna tőle a bajt — mondotta fagyos hangon az oláh s úgy tetszett, mintha izmos fekete alakja még megnőtt volna egy fejjel — mert ebben a bajban, amelyik ily gyorsan végzett a feleséggel, nem segít semmi...

— Gazember! tört ki az öreg urból a düh, midőn az oláh szemekinek diadalmas lángját végre észrevette — tudta, hogy az asszony beteg!

— Tudtam, uram már régen — felelte elbuzult, gyűlölködő hangon az oláh — de azt is tudtam, hogy fiad, az urfi, utána vetette magát és elcsalta tőlem a szívet! Hát én nem öltem meg őket, hanem hagytam, hogy szeressék egymást. Fiad nem kímélte becsületemet, elgázolta nevémet tisztességét, pedig ő is tudta, hogy az ilyen szegény kutyának, mint én, nincs egyebe. Azt gondoltam tehát, hogy aki nagy ur léte oly becselen, hogy még az ilyen magam fajta koldust is meglopja, annak kevés az én fegyverem olma... annak sokáig kell szenvednie, míg megbűnhődik és bitang lelkének párját kileheli!

A vadsága egész felélmés erejében kiegyenesedő oláh ajkairól egy dőlt a szó, mint a forró lava. Az együgyűnek látszó „mafia” ember szívéből kiszakadt a gyűlölet, a keserűség és minden szegény, amit lealáztott lelkének mélyébe eladagolt visszafajított.

módosítást hozott javaslatba, melyeket a bizottság elfogadott, elhatározván egyúttal, hogy a 4. § utolsó bekezdése az első szakaszhoz tészesék át a következő szerkesztésben: A járási számvevők teendői a bel- és pénzügyminiszterek által kiadandó utasítások állapítják meg. Az 5. §-nál gróf Tisza István javaslatba hozta, hogy a vármegyei számvevőségek működő tisztviselői és a járási számvevőségi közegek ellen a fegyvelmi eljárás megindítására nézve a vármegyei hatóságoknak is, novezetesen a közigazgatási bizottságnak bizonyos jog adassék. Széll és Lukács miniszterek és Guher államtitkár felszólalásai után a szakasz érdemleges módosítás nélkül fogadtatott el.

A 6. §-hoz gróf Tisza István és más bizottsági tagok is több súlyos módosítást nyújtottak be, melyeknek figyelembevételével a szakaszt újra szövegezendőnek mondotta ki a bizottság.

A 8. §-nak a községi vagyonkezelés ellenőrzésére és felügyeletére vonatkozó rendelkezéseit egy szakaszba foglalják a 12. § idevonatkozó rendelkezéseivel. A 8. § többi része pedig új szakasz az 5. § után vétettek fel a törvényjavaslathoz.

A 11. §-ba Kristóffy és Tisza István felszólalására felvették azt a rendelkezést, hogy a gyámoltak és gondnokoltak követelése és a gyámmentári fedezetek egybevetése után mutatkozó és a vármegyei törvényeszerint terhelő hiányt a vármegye közönsége pótolni tartozik.

A 14. § azon rendelkezésénél, mely szerint a vármegyéknél a jelen törvény életbeléptekor alkalmazásban lévő pénztári és számvevőségi tisztviselők rendelkezési állapotba helyeztetnek, gróf Tisza István kimondatni javasolja, hogy a tisztviselők közül azok, akik az 1883-ik I. törvény cikk 3. §-ában megszabott minősítéssel bírnak, minősítésüknek megfelelő hivatali állásban tognak alkalmazatni, illetőleg amennyiben ez nem volna lehetséges, nyugdíjaztatni. Lukács miniszter nem tartaná helyesnek ily értelmű rendelkezésnek a törvénybe való felvételét, megjegyezvén egyébként, hogy akiknek a szóban lévő tisztviselők közül magasabb kvalifikációjuk van, azokat a fogalmazási szakban szívesen alkalmazni fogja a pénzügyminiszter. A bizottság elhatározván a pénzügyminiszter e nyilatkozatának jelentésébe való felvételét, elfogadta a §-t. Beheska előadó azon módosításával, hogy az állampénztárokhöz, illetőleg pénzügyigazgatásági számvevőségekhez ideiglenesen beosztott vármegyei, pénztári és számvevőségi tisztviselők lehetőleg az illető vármegye területén alkalmaztassanak.

A 15. §-ból Kristóffy kihagyni javasolja azon rendelkezést, mely szerint az állami szolgálatra átvett illetőleg kinevezett vármegyei, pénztári és számvevőségi tisztviselők által a vármegyei nyugdíjalapba fizetett járulékok netán létező kamataival együtt az állampénztár javára esik. Gróf Tisza István, Török Bertalan és Barcsay Kálmán ugyanily irányú felszólalása és Széll miniszterrelnek felvilágosításai után a bizottság egyelőre változatlanul fenntartotta a szakaszt, tudomásul vevén a miniszterrelnek azt a kijelentését, hogy a kormány bővebben tanulmányozván a kérdést, a törvényjavaslat képviselőházi tárgyalása alkalmával fog véglegesen állást foglalni.

A 16., 18. §-ok változatlan elfogadásával a törvényjavaslat tárgyalását befejezték.

Választási mozgalmak. A negy-ajtai választókerület szabadelvű pártjának huszonkét tagu küldöttsége Zatureczky Gyula pártelnök vezetésével megjelent Weisz Berthold országgyűlési képviselőnél és a kerület szeretetének és ragaszkodásának kifejezésé mellett újból felajánlotta neki a jelöltséget. Weisz Berthold az eddigi bizalmat megköszönte és elfogadta a jelöltséget.

Brassóbból táviratozzák: A szászok bárcasági kerületi bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen a jövő képviselőválasztásra a következőket jelölték ki egyhangulag képviselőeknek: Vidombákban: Schmidt Károlyt; Szász-Hermányban: Lurtz Károlyt; Brassó I. kerületében: Korodi Lutz tanárt s a II. kerületben: Hintz Ernőt. Mind a négyen belépnek a szász klubba.

Bartha Miklósnak.

Budapest, június 22.

Néhány napi távollét után hazatoppánva, ámulatoma afféretet találok itthon s ami valósággal megdöbbsent: magamat is belé találok keverve az afférekbe. Mondhatnám, hogy ugy kerülök beléjük, mint Pilátus a krédóba. Mondhatnám azt is, hogy én azért felelek, amit vagy magam írtam meg, vagy pedig előzetesen jóváhagytam. S ugy hiszem, Bartha Miklós van olyan lojalis ember, hogy semmi kivetni valót nem találna e kijelentéseimen. Am, nincs miért kitérnie a dolog lényege elől. Mi ez a lényeg? Kontroverzija támadt a Budapesti Napló és a Magyarország közl. Ki támasztotta a kontroverziát? A Magyarország, ennek is a hasábjain Bartha Miklós. Ő mondta el a cikkében, hogy a zsidó újságírókban nincs lojalitás, hogy az antisemitizmust világszerű a zsidó újságírók illojalitása okozta s ugyanez fogja okozni Magyarországon is. Ugyanokas ő mondta el, hogy a Budapesti Napló embervadászatot rendezett Ugronra, Hollóra és Egánra, de amikor kiderült támadásainak alaptalansága, akkor az elégtételadásban nem járt elül, hanem hátul sem kullogott. Erre jött válaszul a Budapesti Naplóban az a cikk, amelyre a feleletét Bartha Miklós egyenesen az én nevre címezte. Miért az enyimre?

Hiszen ama cikk jelzése elárulta a szerzőjét. Derék magyar publicista, kiölegstalan uriember írta, aki tud is, akar is helytállani minden szaváért. S Bartha Miklós mégis a szerző feje fölött engem hí a perbe. Ime, jelentkezem.

A Budapesti Naplónak ez a cikke kemény volt, az igaz. Kemény válasz volt egy kemény támadásra. C'est la guerre. Útünk és ütettünk: a politikában is ilyen a háború. Aki vágott, az ne csodálkozzék, ha visszavágják. Bartha Miklós mégis csodálkozik. Csodálkozik és bizonyítást követel. A bíróság színe előtt? Kontradiktórius eljárással? Az objektív igazság elfogulatlan kikutatásának perrendszertől biztisítékai között? Nem; az ő prozociója az, hogy nevezzen meg, két-két embert mindegyikünk, azok hadd mondják ki, volt-e igazság e lap riportjában. Nem hiszem, hogy ez a procedura célt hoz vezetne. Azt sem hiszem, hogy szükség lenne reája. Nekünk íróembereknek megvan a magunk bírāja. Rettenetes hatalmu, appellálhatatlan ítélője ez a bír. A neve: közvélemény. Ennek az ügynek, amelybe a jó isten tudja miként sodródtam, ott van a dossier-ja a közvélemény előtt. Megformálja az a maga ítéletét. Hogy a Bartha Miklós támadásáról mi az ítélete ennek a bírónak, nem tudom. De sejtem, miként vélekedik az inkriminált ripostról. Nyilván úgy, hogy a Bartha Miklós ellen intézett szemrehányást — a cikkirő szándékával teljes összhangban — nem a jelenre vonatkoztatják, hanem közéletünknek arra az erős viharzásu, lobogó indulatu korszakára, amikor rettentően kemény, kegyetlenül szigoru tusákat vívott az egész sajtó s e sajtóban rettentőben kemény és kegyetlenebbül szigoru senki sem volt Bartha Miklósnál.

Nem vád volt tehát a ripostrban, hanem emlékeztetés! A fejünkhöz vágott intra murosra mi visszavágtuk azt, hogy: et extra.

Azt hiszem, ezzel a magyarázattal befejezhetjük az affért.

Ha ugy tetszik, térjünk napirendre.

Vészi József.

Ugron és Rimler.

— Ugron Gábor nyilatkozata. —

Budapest, június 22.

Ugron Gábor ma terjedelmes nyilatkozatot tesz közé s ebben tisztánzi igyekszik magát Rimler Gyula ripostrának igen súlyos vádjai alól. A nyilatkozat is leveleket idéz, épp ugy, mint a ripostr; elmondja Ugron is kettőjük érintkezésének történetét, nem egészen úgy, mint Rimler, de sokban hasonlóan. A nyilatkozat sokat beismer a vádbeli tényállásból, sokat is súlyos dolgokat. Beismeri, hogy Rimlerrel együtt fáradozott az osztrák-magyar-francia-orosz szövetség létrehozásán; hogy erre a célra francia pénzell bankot akartak alapítani, amely az alakítandó osztrák-magyar-francia párt kortesbankja lett volna. Elismeri, hogy e célból járt Delcassénál és tárgyalt egyéb francia politikussal is. Nem tagadja Rimlerrel való levelézését (mindössze az egyik levélnek a megszólítását mondja hamisításnak), sőt újabb leveleket is közöl, amelyekből kiderül, hogy a két férfi a legbizalmasabban érintkezett egymással és valóságos tolvajnyelvet állapítottak meg, amelyben például a pártszervezetet gyárnak, Delcassét gyárosnak nevezték. A vádpontok egy részére (a Vatikán bevonása stb.) egyáltalán nem reflektál. Az ügynek, az így megállapítható tényállás szerint való méltatásával vezércikkünk foglalkozik. Ugron nyilatkozatát szövezerint, a bekapcsolt leveleket pedig lényeges részeikben a következőkben közöljük:

(Előzmények, tervek).

Rimler ripostrára kijelentem a következőket: Stefanovicus urat nem ismerem, vele írásban sem érintkeztem. Rimler oroszországi működését sem ismerem, bár két képes levelező-lapot és kerülő uton egy levelet küldött hozzám, amikben elragadtatását jelzi, azonban ezekre nem válaszoltam.

A Mémoire-t én nem fogalmaztam, az R. műve, amit igazol, hogy én harmadik személyben vagyok benne említve, épp úgy, mint az ismeretlen Kieriff tábornok, azonban nem tudom, hogy R. több fogalmazványa közül olyan-e ez, melyet valaha nekem megmutatott, egészen vagy részben. A Bankról szóló emlékirathoz sincs közöm, mivel csak szóval tárgyaltam erről.

Az 1901. január 7-iki levélnek megszólítása hamisítás kétségtelenül, mert barátomnak R.-t nem címeztem soha, a levél tartalmát nem tudom, mert másolatot nem vettem róla, én olyanformát írtam több levélkében, hogy ha megkezdődik a választási harc, nem lehet sem bankkal, sem vállallattal, sem általános pártszervezéssel foglalkozni, hisz mindenki korteskedik, tehát ha akarnak valamit alapítani, most az ideje és nem választás közben. Az egész tényállás ismerete nélkül különben nem lehet tisztán látni és ítélni, tehát

minden tartózkodás nélkül előadom azt. R. saját szakállára és költésére csinált politikát. Többször kikérte véleményemet. Aztán levélben és személyesen politikai felfogásom szolgálatára ajánlkozott.

En mindig francia-barát és a német szövetség ellenese voltam, mert a német hatalom, kultúra, tőke és expanzió, a német Ausztria politikai és gazdasági szervezete, a német nyelvű hadsereg, diplomácia a magyar nemzeti létet inkább fenyegeti ma, mint ezer év alatt. Ez ellen Franciaországban, a francia nemzetben és kulturában látom az ellensúlyt és védelmet. A francia nemzet minket sohasem akart meghódítani és sokszor segített török és német ellen. A 67 óta uralkodó német-barát rendszer a német veszedelmet közelebb hagyta létkörzmi hozánk. E rendszer ellen az ellenzék 34 év óta eredmény nélkül küzdött, mert nem volt anyagi közereje szervezkedni, alaposan és állandóan adminisztrálni szervezetét, hogy a népet és jogát mindig, mindenütt védje és a hatalmat szakszerűen ellenőrizze. A kormány az állam hatalmával, itthon harácsol és idegenből, osztrák és német bankoktól, vállalatoktól szerzett milliókkal minden választásnál leverte az ellenzékét. Bánffy milliói vajju kiktől és honnan származtak? Oltalmat kerestem a jövőre nézve és ellenszert.

(A bank.)

Tervem volt Budapesten egy nagy francia bankot alapítani, melynek alapításánál elért felpénz-nyereség egy része (ami lehetett volna 1 millió franknál több is, kevesebb is) pártunk pénztárába folyt volna, amiből szándékom volt a pártot országosan szervezni, szervezetét fenntartani és kifejleszteni, rendelkezésére lapokat alapítani, fenntartani és vezetni, sőt a külföldet is céljainkrol helyesen informálni. A banknál és annak vállalatainál alkalmazást tulnyomóan elvbarátaink nyertek volna, az elvbarát-igazgatók és felügyelőknek azon feltétel szabatott volna, hogy javadalmazásuk felét minden évben a párt céljaira adják, miből a párt fedezeti szükségleteit. Célunkat francia támogatással így óhajtottam elérni és nem kitarított pártot csinálni. En, ha a bank nem létesülne, más segélyt is egyszeri és első szervezkedésre elyagadhatónak véltem, azonban ez még szóba sem került köztem és az illetékes tényezők között soha.

A bank feladata lett volna a német tőkének kizárólagos uralmát megtörni, francia vállalkozókat, tőkésüket hazánkba irányítani. És pedig a bank különosztálya előbb tanulmányozta volna a vállalatokat és alapos ismeret után alapította volna bányá-épitési, kereskedelmi, ipari vállalatait. A francia tőke igen sokat vesztett Magyarországon, mert vagy 48 óra alatt szűltek egy időtlen, vagy megijesztették őket és 24 óra muiva elszaladtak.

(Látogatás Delcassénál.)

A delegációban 1899. decemberben mondott beszédem nagy port vervingtel, Rimler sok levélben és néhány táviratban zaklatott, hogy rögtön Párisba utazzam, mert a külügyminiszter értekezni akar velem. Végtrere is elmentem. Első nap látogatást tettem Delcassénál, aki finom udvariassággal fogadott, de mondani- valója nem igen volt. Midőn elmondottam, hogy francia tőkével Budapesten bankot alapítani céloim, hogy ez legyen a két nemzet között a kapocs, mely a százados, most elhanyagolt barátságot parázsból új lángra lobbantssa, a célt helyeselte, azonban egyben kijelentette, hogy a financiához nem ért, hanem egy bank figyelmébe fogja tervemet ajánlani. Semmi ígéretet nem tett.

Másnap egy bank egyik igazgatója fölkeresett, akinek előadtam, hogy a német piac válsága, tőke-elvonása miatt nincs pénz Magyarországon, jelzálogra sem lehet kölcsönt kapni; az építés, vállalkozás szünetel, a kamat magas, ugyanakkor a francia piacon legolcsóbb a kamat és pénz van bőven, soha ilyen kedvező alkalom egy nagy bankot hazámban alkotni nem volt és mindenki üdvözölni fogja. Az igazgató biztatás nélkül, inkább kedvezőtlennek jelvezte az időt, amit mondottam, ad reterendum vette. Budapestre küldötte meg választát, melyet melléklek, mert visszhangja előadásomnak s ennek tartalmát megítélni engedi, s mert ez sem tud sommi emlékiratrol.

Ugron úti közli az illető bankigazgatónak 1900. január 25-ről kelt levelét, amelyben arról értesíti, hogy a körülmények nem kedvezők a bank alapítására. Előbb kellene alapítani vállalatokat, ítéltve, hogy idegen tőkék csakugyan gyümölcsözően helyezhetők el Magyarországon és a meglévő vállalatokat csoportosítani a bank köré, amely egymagában nem bírni el a versenyt és a francia intézet iránt jelentkező ellenszenvet. Szükségesnek jelzi továbbá, hogy a vállalatok vezetői franciák legyenek és hogy a francia ipar és kereskedés megtalálja a maga számadását. Végül utal arra, hogy az angol-boer háború által okozott zavarok is alkalmatlanná teszik az időt az új vállalkozásra és amig a békét meg nem kötük.

hiábavaló lenne olyan tanulmányokat végezni, melyeknek nincs praktikus eredményük.

Ugron ezután így folytatja:

(Hajótörés.)

Harmadik nap Delcassénál rövid bucsulátogatást tettem és megköszöntem, hogy tervemet a banknak ajánlotta. Utannak semmi sikerem sem látván, azt mindenki és így barátaim előtt is elhalgattam, akik csak most hallanak róla. Rimler 1900 tavaszán Budapesten volt és nem keresett fel, mert apprehendált, hogy Delcassétól semmit sem kértem. Újévtől fogva R. folyton ostromolt, hogy Párisba menjek, mert egy más előkelő politikus és táborra megcsinálja a bankot és a gyárt (organizációt) is. Azt válaszoltam, hogy küldjenek ki szakembert, ha akarnak valamit, hogy a helyszínén tanulmányozza a viszonyokat és én csakis úgy megyek Párisba, ha az illető politikus sajátkezű levélben meghív. A sok zaklatás, bizonygatás után mégis gondolkodni kezdtem, hogy nem hanyagolok-e el valamely komoly ügyet, irtam tehát, nem Rimlernek, hanem egy új francia ismerősömnek, X. urnak, hogy az illető politikusként magánál járjon végre az ügy állásának. Francia ismerősöm azt válaszolta, hogy az egész ügy Rimler képzeldésében van csak meg, a meghívásból csak annyi való, hogy N. reményét fejezte ki velem valamikor találkozni. Ertesített, hogy R. nevében lép fel mindenhol és irántam való figyelemből fogadják; de most rosszban tőri a fejét, egy röpirat kiadásával fenyegetőzik, amely röpirat gonosz, káros és amelyben engem folyton megnevez.

Irtam Rimlernek, hogy tiltakozom röpirata kiadása ellen, mert az egy rut cselekedet, melylyel igazolja a világ előtt, hogy mégis Pázmándynak volt igaza vele szemben. Válaszul kaptam egy hosszadalmas levelet, mely véletlenül megvan nálam és amely mindent megvilágosít. E levél után az összeköttetést R.-rel megszakítottam. A levélből, melyet ide mellékelek, kiderülnek a következők: Rimler urat én nem küldöttem ki, hanem önszántából és saját költségére utaztatott és cselekedett és nevémet felhasználta. — Memoirokat nyomtatott (ha igaz), rövidített, bővített, változtatott, terjesztett tudomom kívül. — Nem az én intencióm szerint járt el, mert azon intenciók, melyeket francia ismerősöm, X. ur tőlem hallott, Rimler helytelennek és magára nézve károsnak tartotta. R. tőlem pénzt akart kisajtolni. A röpiratot nem ő, hanem más, aki megfizette, adta ki — botrány céljából. Ime a levél:

(Rimler levele.)

Itt következik Rimler levele, amelyet 1901. április 17-én írt Ugron Gábornak.

Rimler levele azzal kezdődik, hogy Rimler nem fél Pázmándytól, sőt neki vannak olyan okmányai, amelyek Pázmándyt diszkvalifikálják és ezeket eddig csupa hazaszeretből nem tette közzé. Arról a francia politikusról, akit X. betűvel emlegetnek a levelekben, azt mondja, hogy Ugront tévesen informálta és hogy Ugron X-hez intézett levelével a Rimler helyzetét nagyon megnehezítette, mert ennek következményképpen X. helytelenül informálta a jónak Ugron intenciói felől. Azt mondja, hogy nagy horderejű lett volna, ha Ugron a február végén történt meghívás után azonnal újra Párisba ment volna.

Ezután Ugron államférfiu egyéniségét dicséri, de mindjárt utána szemrehányást tesz neki a miatt, hogy taktikai hibákkal az ügyet végleg eltemette.

(A gyár.)

Az első taktikai nagy hiba — mondja tovább a levél — a múlt év január havában lett elkövetve.

Kutyafuttában a világban semmi sem történik, még egy pár cipőnek az elkészítése sem. Ha Ngod a múlt év január havában csak 8—10 napig itt maradt volna, a gyárosnak (Delcassé) meghívását dejeunerre vagy dinerre elfogadja, esetleg egy dejeunerre viszonozza, melyen egy pár más matador is részt vesz, s végre akkor *Loubet* is meglátogatja, a gyár még a múlt év elején létrejött volna s ma már vidáman zakatolna. Ugyanezen történet volna folyó év február végén, illetőleg március elején, ha Ngod N. szóbeli meghívása folytán rögtön ide utazott volna. Jelenleg sincs ez még kizárva, sőt ellenkezőleg, N. és emberei (kik mindnyájan várva-várták Ngodnak március elején való idejövését) ha Ngod május 15—20-ika közt idejönne, úgy a gyár, mint a bank a fenti modus procedendi megvalósulna. De hogy a gyorsan, vagyis rögtön megvalósulna. De hogy a múlt év január hóban való idejövésére visszatérjek, kérdem, mi történt akkor? Ngod 3 napig időzött itt (nem egészen). A gyárost már a második (bucsulátogatás) alkalmával ugyszólván a lakójánál hagyta, midőn hirtelen fölállva magát ajánlotta. Nos! én biztos forrásból tudom, hogy a gyáros, ki szerelődött hű s a fent jelzett formaitásokra óriási sulyt fektet, traisirozva érezte magát. Hiszen Anna angol királyné egy zsebkendő miatt a XIV. Lajos ellen irányult koalícióból kilépett. Ugyanezen taktikai hiba lett elkövetve, midőn Ngod N.-nek szóbeli meghívása folytán ide nem jött. Mind a két hiba könnyen reparálható, ha t. i. Ngod írásbeli meghívás

(mert a szóbeli most is fönnáll) nélkül május közepén 8—10 napra ide utazik.

Most felveszem az ezen kitérés folytán elejtett fonalat s folytatom, Ngod bölcsességére bízva, a konzekvenciákat levelem tartalmából levonni.

Ísmételtem, Ngodnak március elején való idejövetele minden körülmények között nagy horderejű lett volna és pedig úgy a gyárra, mint a bankra nézve, mert alkalma lett volna a gyár két vezéremberének, akiknek hajlandóságától függ a gyárnak rögtön megvalósítása, de a banknak megalapítása is és mert a bankra vonatkozólag megnyerték volna a gyár két főembere által is portált (és N. által kiszemelt) egy vagy másik kapacitást.

Nos, más rendbeli és szintén elsőrendű bankemberekkel való tárgyalásaim alapján határozottan állítom, hogy az ily módon portált egyik vagy másik bankkapacitásnak már egyedül morális (tehát nem is materiális, vagyis szindikátusba való belépés, egy bizonyos mennyiségű részvények aláírása, szóval aktív közreműködés) közreműködése mellett a bank létesítése ma is gyerekjáték-számba menne. X-nek helytelen információja folytán N. határozottan megtagadta az írásbeli meghívást, de ismételt hang-sulyozta Ngodnak az ő szóbeli meghívása folytán történendő idejövetelenek szükségességét és hasznosságát.

A levél további részében az N. nevű francia politikus közléseire utalva, a broszür tervezett kiadásáról szól és beismeri, hogy tényleg beszélt N. előtt egy kiadandó broszürrel, de ez csak nyomás akart lenni N.-re, azonban a nyomás nem használt.

Fogom-e — ugymond — valaha publikálni irataimat az más kérdés, illetőleg lelkismeretemből s hazám iránti kötelességemből folyó kérdés.

Ily broszürenek több ezer példányban való ki-nyomatása, expediciása etc., tehát, hogy hatása legyen, nagyszabásban való publikálása legalább 3—4 ezer forintba kerül s ha az valaha általam megtörténnék, úgy az nagyszabódott egy glóriával venné körül s prestige-ét európa-szerte csak növelné.

Azután ismét azon töpreng a levélíró, hogy mit tegyen, s végül vagyoni romlása miatt panaszkodik.

(Kossuth Lajos levele Ugronhoz.)

Ugron Gábor nyilatkozatának végén, eljárásának igazolásul Kossuth Lajosnak régebben hozzá intézett levelét közli, amelyet már csak azért is szó szerint közlünk, mert a nagy hazafinak egy kiadatlan leveléről van szó.

Hogy magyar politikus — mondja Ugron — kereshet-e a franciáknál politikai barátságot, összeköttetést, olyan kérdés, amelyre nekem még 1885-ben ugyan felelt maga Kossuth Lajos, sőt e célra ajánlásával is ellátott, amint ez a következő levélből kitünik:

22. Via dei Mille, Turin,
január 22, 1885.

Tisztelt Barátom Képviselő Ur!

Őn az én tapasztalásaimra hivatkozik. Tapasztalásaim egyike az, hogy az, amit diplomáciának neveznek, kilentizedrésben feljött üres hólyag — humbug. Volt alkalmam többször, különösen 1866-ban otthonosan járólómni annak a nagy pretenziójú kacér hölgynek legrejtettebb boudoirjaiban, s nagyon kis véleményre jutottam bájai felől. Amit azokból látni érdemes volna, azt nem mutatják meg, abból maga az ugynevezett diplomácia sem tud semmit; amit megmutatnak, azt nem méltó látni. En nem gondolom, hogy ön célt fog érni szándoklott franciaországi útjával, azt hiszem, még akkor sem érne célt, ha Ferrynek régi, meghitt kebelbarátja volna, de hát én nem mondom, hogy ne kísértse meg; — a kiábrándulás is nyereség, hanem én igen sok év óta annyira visszahuzódva fogyasztom a levegő oxigénjét, hogy senkivel sem vagyok viszonyban, a köztársaságunk nevezett császárnéknál mai francia császárság államférfiai közül, ha ugyan vannak ott államférfiak, amire nem mernék megesküdni, miután vezéreszméjüket, a Colonialis politikát oly nevezetleges aberrációnak tartom, aminek egyedüli praktikus resultatuma az, hogy Bismarck azt mondja: „Szamarak” s markába nevet. — Az a francia nemzedék, melylyel én az 50-es évek elején viszonyban voltam, kihalt, a másik III. Napoleon sakkjátékának bábjai, akikkel az ötvenes évek végén fraternizáltam — megbukott; az a néhány tévétel francia, aki a mai emberek közül itt ott hozzám téved, nem nyom senkinél s nem nyom semmit, hát meg kell valaon, hogy még csak névről sem tudok oly „előkelő államférfiut” Franciaországban, akihez én egy bemutató levelet intézhetnék... monsieur Kossuth? connaispas! — ez volna a felelet.

Hanem ha csak bemutatásról van szó, kerresse ön fel Párisban Kiss Miklós ezredesét, ő házassága révén otthonos a francia „société”-ben; mostoha fia gondolom otthonos a francia „société”-ben; tagja a francia kamarának, ha nem esalatközöm egyszer kandidátus is volt a hadügyminiszteri államtitkárságra, — mindenesetre a kormány-

párthoz, a balközéphez tartozik. Nagyon alkalmas ember arra, hogy ha mostoha atya felszólítja reá (amit az bizonyosan megteszen) Őnt kellő bevezetéssel Ferrynek bemutatja.

Azán ott van Magyarország entuziasztikus barátja, Madame Adam, kissé humbug ő is, azt hiszem s nem is kormánypárti, a Girondistára játszza magát, de hát amolyan Madame Recamier-féle celebritás számot teszen; ő maga, vagy tán inkább szalonja, az mindegy; Szalonja dívtában van, ott ön pártkülönbség nélkül notabilitásokkal jöhet érintkezésbe, mely érintkezés további érintkezésre vezet. Mint magyart ősi különösen mint a függetlenségi párt kitűnő tagját Madame Adam önt minden bemutatás nélkül is igen szívesen fogja fogadni, a felől bizonyos lehet, minden eshetőségre idezárom három névjegyet bemutató medimul. Egynek Adam asszonytól (kivel jó lábon állok), a másiknak Kiss Miklósnál (ha nem ismerné őt) hasznát veheti, a harmadik tartalékul szolgálhat előfordulható alkalomra.

Sajnálom, hogy mással nem lehetek szolgálataira. Én a mult romja vagyok, melynek emlékét, lehet, számba veszi a jövő, de jelenben nem számítok.

Őn már nem barátja a német szövetségnek. Ezt értem, csak hogy nem német, hanem Bismarck-szövetséget kellene mondania, mert noha Bismarck most — német, de Bismarck csak halandó ember, nem institúció, a német egység, rectius prussificatio — aminő, s ami, az ő műve — szerintem nem számíthat tartós jövőre. Sőt nem is szövetséget kellene mondania — Bismarck tüdőből... tancol a fűty szerint. Ez már Andrásy korában is így volt. Kálnoky korában is így van.

„Ces gens ne comptent pas” nem is érték egyet Önnek azon mondásában, hogy az „Önök diplomáciája tesz cselekszik”, — nem tesz, nem cselekszik biz az, hanem engedelmessékedik Bismarcknak, neki meg aztán sub-engedelmessékedik Tisza — ez latus per se.

E napokban váratlan látogatóm volt — Napoleon herceg. Beszélgetés közben kérdeztem tőle, mit tud Skirmieviczé felől? „Bismarck oda nyomta az öreg Vilmos, meg Ferenc József. arcát a cár arcához és azt mondta nekik: No! csókoljátok meg egymást, hát csókolódtak”. — Ennyi az egész? — kérdezém. — „Körülből pour le moment”, — felel. — Et pour le lendmain? Nem beszéltek meg a Kelet felosztását? — Beszélgetek, de csak úgy „vogueument”, nem irtak semmit, Bismarck nem hagyta annyira menni a kondenciákat.

Hanem én úgy sejttem, hogy egy kis keleti kérdés forrásban van, hanem erről ön semmit sem tud meg Párisban, mert ott sem tudnak, — tán még többet tudnak Zágrábban.

Lehet, engem pesszimistává tett korom és elzárkózott magányom. Lehet, tuibeosulom azt az elvet, hogy a világ sorsa nagy vágásokban mozog, — hát én kétekedem, hogy az ön párisi utja kifizeti az utiköltséget, de a világért sem dissuadealom — ám próbálja meg. — Becsülöm önöknek íradhatatlan kitartásukat, melylyel annak a megszorított meggyűlésnek ott a Sándor-utóban niveauját parlamenti magasságra törekszenek emelni. Vannak dolgok, melyekről elmondhatni, hogy „selbst das Streben ist schon Zweck”. De ezen az appreciáción túl nem bírok elmekedni.

Fogadja őszinte nagyrabecsülésem biztosítását és barátságos üdvözetemet.

Kossuth.

(A méla akkord.)

A hosszú nyilatkozat így végződik:

— Befejezésül elismerem, hogy két hiba megesezt rajtam: hogy nem ismerve Rimlert, vele szóba állottam és hogy tervem nem sikerült.

Ugron Gábor.

KÜLFÖLD.

Oroszország és Japán. A szélső Keleten veszedelmes küzdelembe jutott egymáshoz két nagyhatalom s lehetetlen, hogy kettejük közt maholnap mérkőzésre ne kerüljön a dolog. A két nagyhatalom: Oroszország és Japán, amelyek érdekköreinek surlódásáról Sloane Fasset amerikai politikus és volt republikánus elnökjelölt a hojyszinén szerzett tapasztalatait az alábbiakban adja elő: Korea az orosz és japán érdekek surlódásának felülete. Ez az ország gazdag ásványokban és ércetellérekben. Korában általában tisztában vannak az emberek azzal, hogy Oroszország és Japán közt, nemsokára összeütközésre kerül a do-

log. Oroszországnak okvetlenül szüksége van a Keleten egy jégmentes kikötőre, ez fogja a transzszibériai vasutvonalat a tenger felé megnyitni és biztosítani. Japán azonban nem engedheti meg, hogy Oroszország Koreában megvesse a lábát, mert Cusima, a mikádó legnyugatibb birtoka, csak harminc mérföldnyire esik Pusan kikötőtől, Korea legdélibb pontjától és ha egyszer ott egy idegen hatalom befészkelné magát, úgy Japán bizonyára nagyon rövid idő alatt megérezné a veszedelmes ellenfél karmait. Japán életérdeke az, hogy távol tartsa magától az orosz hatalmat s a mikádó birodalmában minden politikust érti és érzí ezt. Japán nagy áldozatokra kész, csak hogy távol tartsa magától az oroszokat. Fasseti véleménye szerint ezt a konfliktust csak úgy lehetne elhárítani, ha a nagyhatalmak garantálnák Korea semlegességét.

A délafrikai háború.

Budapest, június 22.

Tegnap egy angol lap, a Sun, azt újságolta, hogy Botha Laas boer fővezér e napokban leteszi a fegyvert, vagy talán már le is tette. A Petit Bleu e hírre fölvilágosítást kért dr. Leyds-től. Leyds egyszerűen nemlegesnek mondotta a Sun állítását. Ugyancsak a Petit Bleu londoni levelezője az angol külügyi hivatalban tudakozódott a dologról, ahol azt mondák neki, hogy a külügyi hivatal nem kapott hírt Botháról. Ugyanezt a választ kapta a tudósító a hadügyminisztériumban is. Ennélfogva bizonyos, hogy Botha éppenséggel nem adta meg magát.

Sőt úgy látszik, hogy a guerilla még mindig teljes erővel folyik. Johannesburgból erre vonatkozólag azt tájékoztatták a Daily Mailnek, hogy biztos hírek szerint a félelmes De Wet most Kroonstadtól nyugatra nyugatfelé tart az angolokat, Beyer és Uys parancsnokuk pedig, pretóriai hírek szerint, Pretóriától északra egyesítették haderejüket. A brit előőrsek körül állandóan kis boer csapatok cirkálnak. Nappal elmozdítanak és csak éjjel bujnak ki rejtekhelyükből, hogy szarvasmarhát vegyenek el az angoloktól.

Londonban most került nyilvánosságra a Délafrikai Telepítési Bizottság jelentése, amely a boer köztársaságok sorsával foglalkozik. A jelentésben a bizottság azt az erős meggyőződését fejezi ki, hogy Délafrikának angol származású férfakkal való betelepítése jól megfontolt terv szerint nagy jelentőségű volna Délafrikára jövőendő belvirágzására nézve. Ha nem követték el mindent, hogy Délafrikában brit lakosság telepédjék le, amely elég erős a zavarok ismétlődésének megakadályozására, akkor hiába való volt minden pénz- és véráldozat. A bizottság kétségtelennek tartja, hogy jól irányított politikával az új angol gyarmatokat teljesen angol állammá lehet átalakítani.

Míg a bizottság így Chamberlain titkos vágyait találja fel szükséges program gyanánt az angol közönségnek, addig két tekintélyes angol politikusi ugyancsak kemény szemrehányásokkal illeti a háború vezetőségét és a kormány politikáját. Egy mai lapban Ripon bárki, volt indiai miniszter és alkirály cikket tesz közzé, amelyben felszólal a foglyok együttműködésének szisztemája ellen s azt mondja, hogy segyen fogja el arra a gondolatra, hogy angol kormányzat alatt ilyesmi lehetséges. Itt már nem politikai kérdéssről van szó, hanem az ország tekintélyéről. Ripon megjegyzi, hogy bizonyos személyeket nem lehet felelőssé tenni ezért a dologért, de magát a rendszert nem lehet elég szigorúan kárholtni.

Campbell-Bannerman liberális képviselő pedig levelet tesz közzé, amelyben azt mondja, hogy egy népet megsemmisíteni vagy erőszakosan elnyomni, soha sem lehet egy ország politikája.

Essen, június 22.

A Rheinisch-Westfälische Zeitungnak azt jelenti brüsszeli tudósítója, hogy dr. Leyds felhatalmazta annak a kijelentésére, hogy a boerok soha sem fogták el sem French tábornokot, sem Buller tábornokot.

Brüsszel, június 22.

Boer körökben egész határozottsággal állítják, hogy a hollandi kormány legközelebb közzétett lépést fog tenni a békétárgyalások megindítására.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

HIREK.

Samon II.

A császár kutyája különb kutya, mint a másé. De jó volna megsimogatni... Tegnap a felség huzta végig a tenyerét a szőfőn, ma én. Ez már valami közönség köztém és ő felsége között, a kutya révén... A császár a tömeg szemében egészen más valami, mint az ember csak úgy általában. Ez természetes is, mert magának az uralkodó — hogy úgy mondjam — intézménynek szüksége van arra, hogy bizonyos elszigeteltség és megközelíthetlenség adja meg a koronák viselőinek a nimbuszt. Az uralkodó fölül áll a kritikán. A törvény gondoskodik arról, hogy más, közönségesebb emberek legyenek a felelősök mindazért, amit jól vagy rosszul, okosan vagy botorult elkövet. Az uralkodó kegyeket oszt, ő a nap, ami bevilágosítja a csillagrendszert. Mi természetesebb tehát, mint hogy mindig igaza van neki. Ha véletlenül nincs igaza, akkor is igaza van. Így parancsolja ezt a szent szervilizmus, amit hinni, vallani ma még, amikor a nagy Európa csak két köztársaságig tudott eljutni, nem is megalázó. Nem tudnám megvonni a vonalat, ahol elkezdődik a határ a polgár köteles tisztelete és a szolga császár-maszása között. Egybefolyik ez éppen úgy, mint ahogy ezeken éppen ezerféleképpen határoznak meg azt, hogy mi a polgárnak a koronával szemben való önértékes föllépése és a lázadás között a határ. Ez abszolútizmus lábtörő ronggyá, az alkotmányos császárság, királyság szervilizmusa tette a nemzeteket. Persze: többé-kevésbé. Némely nemzet az udvaron kívül is csupa udvaroneból áll, a másik azonban megőrzi a méltóságot legalább is némely olyan jelenségekben, amelyekben szerfölött szembeötlő volna a szolgálai, aláztos térd-, fejhajtás, a nyilvánvaló igazság letagadása éppen csak azért, mert az uralkodójával áll szemben a tények bizonyító ereje.

Itt van példának a német.

Talán kissé sokat is mondtam bevezetésnek ahhoz a látszólag csekély esethez, ami ma Vilmos császárral megesett. Ő felsége, a nagy birodalom minden németjének — és egyébjének ura fölment Kielbe a regattára s maga is beállott a versenybe a yachtjával. Én Istenem, hát ilyenkor úgy illenék, hogy akinek gyorsabb a hajója, vonjabe a vitorláját, tékezze a masináját — és a császár mindenképpen első. Ki merne elejébe vágni... Bizony pedig elejébe vágtak, otthagyták a faképnél a császár yachtját, a Samon II-öt. Negyedik lett ő felsége. Ez tegnap történt. Ma aztán maga a felséges ur vezette a hajót. — Micsoda erőszakos menet lehetett. — Ha felrobbanunk is, előre! Valahogyan így képelem el ennek a végtelen ambíciója embernek a parancsait Samon II. rohant, rohant, de két illojális yacht még jobban bírta a versenyt. A császár harmadik lett. — Persze hogy dühbe borult. Cézár nem hiszi, hogy anyaszülte ember, és ember fábrákta hajó akadon, aki legyőzze... A császár óvatát jelentett be a győztes Comet ellen. — A versenybírószám összeült, megtárgyalta az ügyet körülményesen s kimondta, hogy a császárnak egy csepp igaza sincs.

Nekem ez a dolog roppant mód tetszik. Hogy a yachtok versenyén nem közönséges bürger-nép a jury, hanem született urak, az nem rontja meg a jókedvet. Hiszen a született urak például nálunk felé iskolát csinálnak abból a lojalitásból, ami már nem is hódolás, hanem hasonaszás. — Odaát meg rácafoltak a császárra. Ha nincs igaza, hát nem szolgáltatott neki igazat, akármicsoda hatalom is.

És most gyerünk egy kicsit haza. Tengerünk nincs. Ami kicsi már, az nem elég arra, hogy hajós-sportot kultiváljunk rajta. Sok víz kell ahhoz, annyi víz, hogy jelentesen is rajta valamit a hajó. Nálunk a ló a divatos a versenyben. — Hát tegyük föl,

hogy ő felsége a magyar király ambicionálja azt, hogy ő vigye el az első magyar királyról elnevezett díjat. És — mondjuk, hogy nincs neki más — felültet egy gebére egy zsokót és megy a király lova, megy, men-degél... Akad-e vajjon valaki, aki elébe rugtat... — És ha mégis akadna egy jobb ló és ő felségében a sportszenvedély dühbe borul és ő felsége, a magyar király részéről elkövetkezik az óvás, hát vajjon nem fut-e végig a hideg az egész turf-bírószám hátán, hogy: — én istenem, mit csináljunk.

S a sok megzavarodott ábrázat mögül rám mosolyognak a németek.

— A császárnak egy csepp igaza sincs.

(Th.)

Budapest, június 22.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn délelőtt jelenik meg.

— A király látogatása. Bécsből táviratozzák, hogy a király ma délután meglátogatta az uralkodói jubileuma alkalmából alapított népiakásokat és jótékony intézeteket. Auersperg Károly herceg főgondnok üdvözlő beszédére a király azt válaszolta, hogy nagyon érdekli a lakások iránt és elismerését fejezte ki azoknak, akik a szegényebb lakosságért oly sokat tettek. „A szegény emberek e lakásainak létesítésével, ugymond, szívének kívánsága létesült: Ő felsége azután az ottakrangi jubileumi gyermekkórházhoz hajtattott és ott is megelégedését fejezte ki a látottak felett.

— Jókai biztosítási kötvénye. Akik a hivatalos lapot rendszeresen böngészik, azok ugyan-csak meglepetve találkoztak ma a nevezett lapnak egyik helyén Jókai Mór nevével. A meglepetésnek az volt az oka, hogy ez a minden magyar szemnek kedves név nem az első hasábon állott, ahol tudniillik a királyi jutalmazásokról van szó, hanem sokkal beljebb, jelentékenyen beljebb, egészen a körözések, idézések és árverések apróbetűs rovatában. Es egy igen, igen hosszú és roppos nevű intézet szomszédságában húzódott meg nagy írónk neve. Ez az intézet a „Wiener k. k. priv. Erste Österr. Versicherungs-Gesellschaft“, amelytől Jókainak egy 1864. június 6-ikán hateret forintból kiállított életbiztosítási kötvénye volt, amely a kötvény bemutatására érvényes. Jókait azonban az a kellemetlenség érte, hogy ezt a kötvényt nemrégiben elvesztette és most a hivatalos lapban teszi közhírré, hogy az elvesztett kötvény megsemmisítésére megindította az eljárást, amelynek végeredménye az, hogy ha a szóban lévő okiratot a hirdetés megjelenésétől számított egy éven belül a bíróságnál be nem mutatják, hivatalból semmisnek nyilvánítják.

— Ábrányi Kornél betegsége. Új. Ábrányi Kornél országgyűlési képviselő állapotában, mely e hét elején már határozott javulásra fordult, néhány nap előtt megint kevésbé kedvező fordulat állott be. A seb környékén ugyanis több apróbb daganat keletkezett, amelyek az orvosok nem operálhattak, hanem leasztyottak, ezek a daganatok fájdalmas, nyugtalan, lázas éjszakákat szereztek a betegnek, ki-nek állapotában ma azonban ismét némi javulás állott be.

— Elhalasztott közgyűlés. Pallavicini Ede őrgróf titkos tanácsos, a Dunántúli Közművelődési Egyesület elnöke, megromlott egészségi állapota miatt Naumburgban tartózkodik, ahonnan csak a jövő hónap közepe táján tér haza. E miatt a D. K. E. június 30-ára tervezett közgyűlését csak szeptemberben fogja megtartani.

— A királyi várkert magyar háza. A budai királyi várpalota kertjét az idén teljesen átalakították és lejtős oldalára csinos magyar házat építettek. Ez a nyárilak most került tető alá. A zsindeley föléli, tornácos, szellős magyar ház igen jól fest a dus lombozatu fák között. Belsejében mindössze egy előszoba és izléses szalon van, amelybe ugyanazokat a butorokat helyezik, amelyek láthatók voltak a párisi világiállitáson. Ezek a butorok egy szegedi műiparos magyar stílusú készítményei. Az épületben ezenkívül tágas erkély is van, a honnan elragadó kilátás nyílik a fővárosra és a Duna vidékére.

— Beck tábornagy utja. Nagy-Szebeni tudósítónk táviratozza, hogy báró Beck Frigyes tábornagy tanúanyagának bejelentésével ma délután visszautazott Bécsbe. Elutazása előtt kíséretével, továbbá Thalmann főispánnal és Fabritius főszolgabíróval különvonaton kirándult a Vöröstorony-szorosba, ahol a társaság villásreggelizett. A villásreggelinél báró Beck Probst hadtestparancsnok beszédére mondott válaszában megköszönte, hogy Erdélyben mindenütt oly nagy szeretettel fogadták. Meggyőződött, hogy nemzeti különbség nélkül tisztelet, szeretet és odaadás él ő felsége iránt.

— **Mozart füle.** Mozart földi maradványai tudvaleg sem a földben, sem az irodalomban nem találtak utolsó pihenőhelyre. Bécsben két izben állították neki sírlelkét, de még máig se kuthatták föl a St. Marxa-temetőben azt a helyet, ahol nyugszik. Koponyáját, amely állítólag *Hyrtl* birtokában volt, hiába keresik. Mozart füléről érdekes megfigyeléseket közöl mostanság *Holl*, a gráci egyetem tudós anatómus tanára. A salzburgi Mozart-muzeumban egy érdekes akvarellkép látható, amely két fülfelet ábrázol; az egyik alatt ez áll: *Közönséges fül*, a másik alatt pedig: *Mozart füle*. Az a fül, amelyet sajátos formája miatt ekként megörökített, nem az öreg Mozarté volt, hanem *Farkas* nevű fiáé, de meg van állapítva, hogy az apának és fiának teljesen hasonló füle volt. *Hyrtl* szerint az öreg Mozartnak nagy füle volt, ami különben irodalmilag is meg van örökítve; a Mozart-muzeum katalógusában olvashatni, hogy „füle abnormis volt”. Az akvarellképen látható fül más közönséges fültől abban különbözik először is, hogy a külső halljártat meredek, keskeny hasadékok mutat, másodsor pedig, hogy a kagyló (*concha*) összeszorult, sőt csaknem egészen hiányzik. Mind a két elváltozást egy duzzadt képződmény okozza, amely hátul a fül-cimpánál kezdődik, a fül szélén fölvezet egészen a kagyló felső hátrészéig. Ez a duzzadt képződmény, amely a fülnek kivételes alakját okozza, nem olyan ritka jelenség, és mint be van bizonyítva, örökletes. Nincs itt szó a fül elfajulásáról, se fejletlenségéről, hanem csak olyan variációról, amelyet — leg híresebb viselője után — Mozart-fülnek lehetne nevezni. A mester jobb füle rendes volt.

— **Az igazságügyminiszternél.** Az állami végrehajtók küldöttsége *Mántó* Miklós nagyszabasi m. kir. állami végrehajtó vezetés alatt *Ploesz* Sándor igazságügyminiszternél tisztelgett s átnyújtotta neki az állami végrehajtók fizetésemelőre vonatkozó emlékiratot. Az állami végrehajtók a X-ik díjostályban vannak s azt kéri, hogy bejuttassanak a IX., VIII., illetve a VII-ik díjostályba s azt is kéri a miniszternél, hogy a végrehajtói cím helyett más elnevezést kapjanak s hogy jobban díjazás öket. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget s megígérte, hogy emlékiratukat tanulmányozni fogja s törvényes méltányos és jogos elintézésben részesíti. A küldöttség tagjai voltak: *Albrecht* Kálmán *Dermár* Frigyes. *Gavallér* Kálmán, *Gaál* Bertalan, *Gajdics* Béla, *Gyurgyina* István, *Hegyesi* Mór, *Homollay* Endre, *Lovász* Bódog, *Mántó* Miklós, *Mirkva* János, *Nemesseghy* Elemér, *Nyikita* György, *Pantel* József, *Puskás* Sándor.

— **Szavazás a téren.** A Belvárosban és pedig a két egyforma Klotild-palota előtt eltérő aszfalterületen ma szokatlan sűrűségű forgás és csoportosulás keltette fel a járó-kelők figyelmét. Aki elég közel juthatott, a csoportosulás középpontjában ismeretes férfiak pillantott meg. Polgármestereket, képzőművészeket, városi és minisztériumi embereket. Ez emberalakok közül pedig kimagaslottak szoboralakok és pedig ideiglenesen fából készített szoborminták *Pázmány* és *Verbóczy* szobrairól, amelyek tudvaleg a királytól a nemzetnek ajándékozott tiz szobor közül valók és a Belváros említett helyére kerülnek. Ugynevezett szoborpróba esett ma meg a Klotild-paloták előtt. Arról volt szó ugyanis, hogy szoborban a jövőre számára megörökítve az idők végtelenségéig üljenek, vagy álljanak-e ezek a nagy férfiak. Es a próbálatás, a mustáltrágás megindult és végül szavazással fejeződött be. Az ülő szobor mellett szavaztak: *Márkus* József főpolgármester, *Halmos* János polgármester, *Vossits* Károly tanácsos, *Dezeredy*, *Fadrusz*, *Sztróbl* szobrászok, *Alpár*, *Czigler*, *Györgyi*, *Schickedanz* műépítésszek, *Jármay* és *Devecsi* műszaki tanácsosok, *Heuffel* középítési igazgató és *Festi* Ferenc elöljáró. Ellel szavaztak: báró *Podmaniczky* Frigyes, *Pauler* Gyula és *Förster* Gyula miniszteri tanácsosok és *Kammerer* Ernő kománnybiztos. Vagyis az ülő szobor mellett határozott a többség, s közte a döntésre legjobban hivatott szakértők, a művészek. A szavazás azonban nem döntötte el még a kérdést, a végső döntés a miniszterelnök joga, akihez a véleményeket fölterjesztik. A *Verbóczy* szobrot tudvaleg *Donáth* Gyula, a *Pázmány* szobrot pedig *Rádnai* Béla alkotja.

— **Lakoma Herman Ottónál.** Herman Ottó ma este, abból az alkalmából, hogy a *Madarak hasznáról és káráról* című nagybecsű munkája megjelent, lakomára hívta meg mindazokat, kik neki e munkájában segítségére voltak. Jelen voltak: *Pungur* Gyula tanár, *Koszló* Jenő, *Csörgey* Titusz festők, kik munkáját illusztrálták, továbbá a Franklin-Társulat személyzetéből azok, kik e könyv nyomtatásánál segédkeztek, élükön *Hirsch* Lipót igazgatóval. Herman Ottó tiszteletében a szerény munkatársakat üdvözölte, méltányolva a munkásköz becsét, mint olyat, melyben neki is kora ifjúságától része volt. Végül nagy elismeréssel szót a Franklin-Társulat igazgatójáról, *Hirsch* Lipótról.

— **Az isaszegi hősök emléke.** Az isaszegi csataterén 1849. április hó 6-ikán elvérzett hősvédek emlékére szép és kegyetes ünnepélyt rendezett tegnap délután az isaszegi honvédszobor bizottsága. Az ünnepelő a közönség kísérete mellett, zászlók alatt felvonultak a Szabadsághegyre, ahol a *Rádnai* Béla által készített pompás szobor fog állani. Az exhumált honvédhősök csontjait, melyek egy koporsóban voltak, *Udvary* Antal plébános beszéltette, mire *Marcusnyi* István emelkedett hangú beszédet mondott. Ezután a hősök csontjait az emlékszóbor már elkészült talapzatába helyezték, az e célra készített emlékmű, különböző-pénzek, napilapok és Isaszegh jelenlegi fekvését feltüntető képekkel együtt. Ezzel az ünnepély véget ért. A szobor leplezése szeptember 15-ikén lesz.

— **A Berlin!** Ezzel a kiáltással indultak el harminc évvel ezelőt a francia csapatok Párisból, hogy elmenjenek abba a háború, amely Franciaországnak a katasztrófájával, két német tartományának a visszavesztésével végződött. A franciák nem jutottak el akkor Berlinbe, de a németek igenis benyomultak Párisba. Ez a harminc év óta sajgó seb most kezd szemelátomást hegedezni. Párisban ismét *à Berlin!* a jelszó, de most nem hódítani indulnak francia emberek az eddig-élő győltöt Németország fővárosába, sem barátok, nem az öldökös eszközét viszik oda, hanem a haladás eszközein vitetik magukat a hosszú utra. Egyszerű szavakkal: Egy csapat automobil indult el tegnapelőtt Párisból Berlinbe, első kísérletet tette arra, hogy az új közlekedési eszközzel megcsinálják a kapcsolatot a két ellenséges főváros, Páris és Berlin közt.

Hatvanhét különböző rendszerű automobil hagyta el a hó 20-ikán reggel Párisot, hogy hédnapra Berlinbe érjen. A minden egyes napra előre megállapított utrészek a következő állomásokra vannak beosztva. Első nap Reimsig mentek, aztán Luxemburgban, Coblenzben, Majna-Frankfurtban, Eisenachban, Lipésében, Potsdamban tartanak pihenőt. Németországnak az utvonalba eső összes városaiban érhető örömmel és ünnepségekkel várják a kolosszális automobil-verseny érkezését. Különösen Majna-Frankfurt, ahova kedden érkeznek, készül nagy ünnepségekre. A polgármester már előre meghívott küldött a résztvevőkhöz, akik a meghívást el is fogadták. Az utazás úgy van beosztva, hogy minden nagyobb városban félnapnál többet töltenek, így hogy elegendő idejük legyen a város megtekintésére és a szíves vendéglátás élvezésére.

Vilmos császár, a francia-német békülés leg-hathatósabb előmozdítója nagy érdeklődést tanusít e verseny iránt. Így meghagyta, hogy a coblenzi utászkatonák hajóhidat verjenek a Moselen az automobilok számára, mert különben csak kompon jöhetnének át. Azonkívül az összes közigazgatási hatóságoknak meghagyta, hogy a versenyutasokat mindennemű támogatásban részesítsék, utjokat lehetőleg megkönnyítsék, esetleges akadályokat eltávolítsanak, rosszkaratu gátlásoknak elejét vegyék. Csaknem kétezer hivatalnok és alkalmazott van ezzel a feladattal megbízva.

— **Faure Felix díszsírja.** Amint Párisból jelentik, tegnap helyezték el *Faure* Felix földi maradványait a Pére Lachaisben abban a díszsírban, amelynek márványkessége csak a napokban készült el. A holttest eddigelő a Faure-család szerény családi kriptájában pihent. A francia köztársaság néhai elnöke *Thiers* közelében kapta meg utolsó nyugvóhelyét. A sír fölirta csak emnyi: *Faure Felix 1841 — 1899 Köztársasági elnök.* — *Faure* mellett két sírhelyet tartottak fenn: az egyiket özvegye a másikat leánya számára. A márványemlék, amelynek talapzatán egy ismeretlen óriási méretű olvasót helyezett el, bronzból való ágyat ábrázol, amelyen az elhunyt elnök pihen, betakarva a francia trikolorral.

— **Magyarázat.** Eddig csak sopánkodott a járatan világ, hogy ime, a cári párnak megint lánykája született: a negyedik. Most felhívják a figyelmet arra, hogy ez a dolog nem is olyan különös. A genealogusok részéről jön a titoknak a megfajtése, öket éppenséggel nem lepte meg, hogy Oroszország nem kapott megint trónörökösöt. A cárné ugyanis hesszeni hercegnő, a hesszeni fejedelmi családban pedig majdnem mindig csak lánykák születnek. Nagy ritkaságból négy-öt leány után jött meg végre a fiu, de az elsőszülött sok század óta — leány. A család kasszeli ágából viszont több fiu születik. Szóval, most már világos, miért kell még várnia a trónörökösre Oroszországnak.

— **Elűnt iskolásfiu.** *Szatmárról* írják: *Geesei* Lajos II. osztályu gimnáziumi tanuló, miután iskolai bizonyítványát kikapta, elűnt. A rendőrségnek még eddig nem sikerült nyomát lenni.

— **Halálozás.** *Légrády* Pál 1848/49-iki honvédtizedest tegnapelőtt temették el Pápan; szülővárosában. Mint gyermekifju résztvett a honvédek küzdelmében, azután besorozták, résztvett az olaszországi hadjáratban és 12 évet a katonaságnál töltött. A valamikor jobb napokat látott 73 éves ember honvédekgyűléseiből él.

— **Pályaválasztás.** A kultuszminisztériumhoz mostanában érkeztek be azok az adatok, melyek középiskolákat végzett tanuló ifjúságnak pályaválasztásáról adnak fölvilágosítást. A nemzet szüretének lehetne nevezni azt az időt, melyben az érettségét tett ifjúság gyakorlati pályára határozza el magát s mi sem természetesebb, mint hogy a természet minden magyar gazda nagy érdeklődéssel várja. A gyakorlati életbe induló ifjúság pályaválasztásának mérlegelésénél kétségkívül az a legfőbb szempont, hogy hány fiatal ember indul produktív pályára. Ebből a szempontból adataink nem nagyon örvedetesek. Még mindig tart a nagy tolongás azon pályák felé, melyekből az egykor oly nagy tisztességet élvező honoratiorok osztálya állott elő s még mindig első helyen szerepel adataink között az a százalék, mely a jogásznak indulók számátűnteti föl. Gimnáziumi-inkban és reáliskoláinkban összesen háromezer-kétszázkilencven ifju nyert érettségét bizonyítványt. Ezeknek egyharmadrésze ment jogásznak, számszerint kilencszázhatvennégy ifju szánta rá magát, hogy *Ulpianus* mesterségét fogja folytatni. A második helyen állanak azok, akik teológiát akarnak tanulni. Tudvaleg, hogy középiskoláink ifjúságának főleg az a része megy a papi pályára, amely a falusi gyerekek közül rekrutálódik. A magyar paraszt világos eszű, józan gondolkodásu fiát már négy éves korában papnak szánja a szomszédaság, — s a nemes hivatás dacára, melyet ez a tiszta és drága erejű ifjúság választ, konstatalni kell, hogy a helyes fejlődés inkább azt kívánná, hogy ez az értékes elem gazdaságosabb, terméke-nyebb pályára lépjen. A harmadik helyen áll a nagy jövővel kecsesgató mérnöki pálya, melyre a maturált ifjúság tiz százaléka lépett csupán. A bölcsészeti oklevéllet kilencedett százalék, az orvosított pedig hetedett százalék akar küzdeni. Elszomorított, hogy a szigoruan gyakorlati pályákra milyen kis számban vállalkozik ifjúságunk. A gazdasági pályákra csak 4/2, a gépészire csak 3/1, a kereskedelmire pedig csak 1/6 százalék jut. A katonai pályára 6/5 százaléka ment tanuló ifjúságunknak.

— **Koch tanár a tuberkuláról.** *Koch* tanár, a német orvosi hetiközönyben egy felső-sziléziai egészségügyi tanácsosnak, *Götsch* orvosnak cikkére televel a tüdővésznek a tuberkulinnal való gyógyítására nézve a következő érdekes nyilatkozatot teszi:

A legtöbb orvos a tüdőbetegeknek tuberkulinnal való gyógyítását eredménytelennek, sőt veszélyesnek tartja. Ez a balvélemény abban leli magyarázatát, hogy a tuberkulin gyakran olyan megbetegedéseknél is alkalmazták, ahol nem tiszta tüdővészről, hanem gennyedő komplikációról volt szó. Természetes, hogy az ilyen esetekben nincs jó hatása a tuberkulinnak. Sok orvos, mint *Spengler*, *Turban*, *Petruschky*, *Krause*, *Thorner*, *Herom*, *Rembold*, *Baudelier* s sok más kapaicitás kijelentette már, hogy a tiszta, kezdetleges, lázmentes tüdővész a tuberkulinnal sikeresen lehet gyógyítani.

— **A cseh nyelv és Berlin.** Itéletet kellett mondania tegnap Berlin városi tanácsának arról, vajjon Prága cseh vagy német nyelvű város-e. Prága városa ugyanis cseh nyelvű dírtatot küldött a berlini főpolgármesternek. Az ülésen arra utaltak, hogy Boroszló városa is egy alkalmossal cseh nyelvű megkeresést kapott és azt válasz nélkül visszaküldte. Ezzel szemben többen kifejezték, hogy Boroszló csak egy porosz tartomány főhelye, Berlin pedig az egész német birodalom fővárosa. Végül elhatározták, hogy az átiraton egyszerűen napirendre térnek. A tanács legtöbb tagja nagyon különösnek találta, hogy a két nyelvű Prága a német birodalom fővárosával cseh nyelven levelezék. A berlini tanács tehát nem mondott itéletet s ezzel megvan a kecsko is, a káposzta is.

— **Életmentő katonatiszt.** *Laibach* közelében *Stefansdorfnál* az utászok ma gyakorlatot tartottak a vizen. Egyszerre a víz sodra elkapott két sajkát, amelyek tömve voltak katonákkal. A két sajka fölborult s a legénység a legnagyobb erőfeszítéssel vergődött partra, egy katona azonban beleakadt a kötelekbe és már fuldokolt, amikor egy löhadnagy utánaugrott és saját élete veszélyeztetésével kimentette.

— **Az ó-budai irtalomháza.** A San-Marco hercegnő által épített ó-budai irtalomháza, melyben gyógyhatatlan betegségek szenvedőket apolnak, megkezdte működését. Az ápolást a Paulai Szent Vincéről nevezett női szerzet tagjai teljesítik. Az intézet igazgató-főorvosává dr. *Tausk* Ferenc egyetemi tanárt. Korányi tanár volt első asszisztensét neveztek ki, aki már meg is kezdte működését az intézetben.

— **Új táviró.** A főtávirók zsenije, úgy látszik, még gyorsabban működik, mint az a telegráf, melyen *Marconi* már évek óta dolgozik. Míg ugyanis a nagy mechanikus egyre folytatja kísérleteit drótnélküli távirójával, azt jelentik Párisból, hogy egy *Pilonáski* nevű orosz ezredes újabb drótnélküli telegráfot fedezett fel. A Pilonáski távirója abban különbözik a *Marconi*tól, hogy nem a levegő, hanem a föld viszi az áramot, miáltal az áram nagyon keveset veszít erejéből. Az olyan áram, mely a levegőben ötven

méterre hat, a földben ötszázötven méterre viszi tovább a rábizott üzenetet.

— **Pfeiffer József és Maria-Nőöthon.** Ez a legújabb jótékony intézmény a Nagykörön-utca 22-ik száma alatt levő nagy négyemeletes házban fogja nem sokára megkezdeni működését. Ebben a házban halt meg tavaly a nemeslelkű Pfeiffer-házaspár, amelynek akaratából sők, különben bizonytalan sorsra jutott nő fog nyugalmas egzisztenciát találni. Az V-ik kerületi hagyatéki bíróság előtt történt meg az elhunyt házaspár hagyatékának végössze rendezése, s ez alkalommal megállapították, hogy a körülbelül félmillió vagyonnak a fele a főntemlített nőöthon alapítására jut. Ebbe az intézetbe olyan intelligens és tisztességes magános nőket vesznek majd fel, akiknek vagyona társadalmi állásuknak megfelelő, önálló háztartásra nem elegendő. Nem teljesen elszegényedett teremtéseknek nyújt tehát alalmánst az ez intézmény, hanem fenntartójuktól megfosztott nőket ment meg az esetleges inségtől, s módot nyújt nekik, hogy megszokott életmódjukat folytathassák s ne legyenek kénytelenek társadalmi állásukat feláldozni. Ez a Pfeiffer-alapítvány tulajdonképpen való rendelkezése. A győnlédeklők alapítók, akik egész életüket szerényességben, egyszerűségben töltötték el, csak hogy szép eszméjüknek minél erősebb alapot biztosítsanak, az utókor kegyeletét szerették meg s azoknak a hajadonoknak és asszonyoknak a hálál emlékeztét, akik alapítványuk jótéteményeit élvezik majd. Az alapítványi helyeket élethosszig adományozták s a bennlakók éppen csak a házi felegyelmenek lesznek alávetve, szabad járásuk-kelésüknek máskülönbön nem lesz semmi akadály. A nőöthon kuratóriumának dr. dombovári Schulhof Géza és Suly Gyula a tagjai, a felügyelés jogát pedig a belügyminiszter gyakorolja.

— **A leányiskolák új tanterve.** Az a tanterv, amelyet 1887-ben adtak ki a felsőbb leányiskolai oktatás terén s amely a magasabbfokú leányiskolák közt szerves kapcsolatot létesített, teljesen megfelelt az akkori szükségleteknek, ámbar kezdetül fogva érezhető volt azok a hiányok, amelyek éppen ez a szerves összekapcsolás okozott. Azóta lényegesen megváltoztak azok a nézetek, amelyek a női lét megkívánható általános műveltségre vonatkoztak s ugyan-akkor azóta történt, hogy *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszter kezdeményezésére megnyitották a Magyar Tudomány-Egyetem csarnokait a magyar nők előtt. A változott viszonyok sürgették tehát a közoktatásügyi kormányt, hogy felső leányiskoláink tantervét a módosult viszonyokhoz képest megroformálja. Az új tanterv, mint minden, amit közoktatásügyünk e jeles reformátóra végez, a vélemények legliberálisabb meghallgatásával készült el s ma jelent meg. Általános kritika gyanánt e helyen csak annyit jegyzünk meg róla, hogy a legmodernebb szellemben, a praktikus élet követelményeinek szemmel tartásával, a női erkölcsi élet törvényeinek megfigyelésével és tiszteltével készült ez a tanterv, mely mindezekben feül még a nemzeti szempontokat is erősen figyelembe veszi. Jellemző a közoktatásügyi kormányzat szemléletéről a tanterv ama vonása, mely leányaink nevelésében a természet-tudományokkal való foglalkozást és a testgyakorlatot elsőrendű fontosságú tényezőnek tartja s e főfogásnak a tantervben érvényt is szerez. Megszünteti az eddig érzett túlterhelést és könnyebbé teszi a növendékek munkáját éppen azon életkorukban, midőn testi fejlődésük kiméletre szorul. Az új tanterv szerint a felsőbb leányiskola egységes tanfolyamu hatosztályú intézet, mely a fiu-közéiskola módjára a műveltségi leánygyermekének befejezett, általános műveltséget ad.

A tagoltság megszüntetése által arányosabbá lett az egész tananyag beosztása s a főlőleges ismétlések teljesen kiestek a tantervből. A háztartásból például kihagyták a közzgazdaságtant, mi által az a tárgy sokkal gyakorlatibb lett, sőt e gyakorlati jelenséget megkövetelték azzal, hogy már a negyedik osztályban tanítják a háztartást. Nagyon érdekes újítás az, hogy a lélektan alkalmazását a nevelésre kötelező tantárggyá tették s hogy a természet-tudományoknak helyesebb beosztásával a vegytannak és ásványtannak több teret adtak. Igaz ugyan, hogy a közönséges felfogás éppen a vegytannal foglalkozó asszonyra készíti legszerencsétlenebb tréfáit, de a modern pedagógia nagy előnyöket s egyszerű vívmányokat tudott elérni azáltal, míg mások gunyolódottak.

A női kézimunka anyagát a tanterv első sorban gyakorlati szempontból állapítja meg s főszűlyt helyez a háztartásban fontos varráásra és foltozásra, ellenben minimumra szállítja le a pusztán dísz- és luxusmunkát.

A testgyakorlásnál az új tanterv annak a helyes felfogásnak hódol, hogy a leányra nézve legalább éppen oly fontos a test edzése és erősítése, mint a

fiura. Ezért a testgyakorlást, noha csak fakultatív alakban, kiterjeszti a két felső osztályra is, minden osztály számára játékdélután kíván, továbbá kirándulásokat és ahol a viszonyok megengedik, a tánc, korcsolyázás és uszás gyakorlását.

Mély jelentőségűek az új tantervek azon intézkedései, melyek a nemzeti tárgyaknak behatóbb tanítására irányulnak.

A történelmi tanításnak egész rendje módosult. A tanterv határozott törekvése, hogy nemzeti múltunk ismertetése a leányt, az iskola első osztályától kezdve, mindvégig elkísérje. Erőnyere jutott a nemzeti szempontra a tanterv más részeiben is. Az I. osztály kizárólag a haza földrajzának van főntartva.

A következő iskolai évben az új tanterv teljesen csak az első osztályban lép életbe, azonkívül csak fakultatív az egyes tantárgyakra nézve. Ott, ahol a tanulók kisebb száma megengedi, a két osztályt össze kell vonni, népebb osztályok mellett az egészségant mindegyikben külön órákban kell tanítani.

— **Erin utra kél.** Erin utra kél, batyuba köti rongyait és istenhözadót mond a kelta házában, amelyben egykor hatalmas tölgyek árnyékában áldoztak a druidák és messze hallatszottak a bardok hőskölteményei. Erin hajóra száll, hogy megkerülje a fél földet s letelepedjék messze, messze az óshazától, Délamerikában, egynehány apró szigeten. Minő vándorlás lesz az! Négy-millió ember kél utra, egész Irország, a szabadságát vesztett ós-Erin. Ha igaz...

Ha igaz... itt kezdődik a próza. A prózá pedig a *Daily Express* című londoni lap szolgálatja egy mai vezércikkében, amely körülbelül ezeket tartalmazza:

Egy *O'Donoghue* József nevű ír származású san-francisci milliárdos a Csöndes-Oceánban a dél-amerikai partok közelében megvásárolt négy szigetet és azokat Irország négy legnagyobb grófsága után, Ulster, Munster, Leinster és Connaught szigeteknek keresztelte el. *O'Donoghue* elhatározta, hogy *főszabadítja az ireket az angol járom alól, áttelepíti őket és megalapítja Új-Irországot.* Az új ország szabad köztársaság lesz, és hogy a lakosság sokkal boldogabb lenne, mint mostani hazájában, azt az új államalkotó biztosra veszi, mert a megvásárolt szigetek klímája egészséges, ami pedig a vegetációt illeti, valóságos kis paradicsom. Természetes, hogy ez a tömeges átköltözés, jobban mondva népvándorlás, rengeteg pénzbe kerül, de már ezen is segítve van, mert több new-york-i milliárdos késznek nyilatkozott a költségek viselésére, sőt nem sokára érkekeztet is tartanak a gigászterv megbeszélésére.

Igaz-e, nem-e ez a hír? A szegény irek megérdemelnék, hogy igaz legyen.

— **Az 1848/49-es honvédegyesületek országos központi bizottsága** tegnap délután 5 órakor az Új városbáz tanácstermében báró *Podmaniczky Frigyes* elnököle mellett látogatott ülést tartott, amelyen a tárgysorozatot *Mikár Zsigmond* ismertetete. Első sorban felfoivasta a mult ülés jegyzőkönyvét, mely szerint a bizottság meleg köszönetet mondott *Szűll Kálmán* miniszterelnöknek, az öreg honvédek irányában tanúsított kedvezményekért. Köszönetét írásban is át fogja nyújtani küldöttség útján, amelyet az elnök fog vezetni. Jelentette azután a főjegyző, hogy a gödöllői Erzsébet-szobor leleplezési ünnepélyén a bizottság két küldöttel képviseltette magát. Megemlékezett az utolsó ülés óta elhunyt tiszti bajtársokról, kiknek emlékét jegyzőkönyvileg örökítik meg. Előadta a főjegyző, hogy a mult évi ország. honvédegyülés azon határozata, hogy a még életben levő öreg honvédek összeírásának, nem teljesíthető. A felhívásra mindössze 37 honvédegyület válaszolt, a többiekől nem is várható válasz. Tehát ha történik is valami összeírás, a munka értéktelen, csonka lesz. Végül kimondotta a bizottság, hogy a f. évi országos honvédegyűlést november hó 2-ik felében fogja összehívni.

— **Házasság.** *Deutsch Ödön* fővárosi kereskedő június 30-án, vasárnap délelőt 11 órakor vezeti el tárhoz *Widder Paula* kisasszonyt.

Hirsch Henrik eljegyezte *Kopprasch Frida* kisasszonyt Budapesten.

Réthy Zsigmond fővárosi régiségkereskedő eljegyezte *Radó Alice* kisasszonyt, öz. *Radó Lipótné* urhölgy leányát Budapesten.

— **Öngyilkos orvos.** *Bécsből* jelentik, hogy dr. *Much Ferdinánd*, a Burgszínház orvosa, ma délelőt egy fürdőben öngyilkosságot követett el. A kádban ülve egy sebészket szurt a szívébe és rögtön meghalt. Holtan akadt már rá a fürdő személyzete is, amint hosszú várakozás után sem nyílt a kabin ajtaja. Dr. *Much* nős ember volt, de gyermekei nem voltak, öreg édes anyja is nála lakott. Két esztendővel ezelőt bronchitisben és influenzában megbetegedett. Ez a baja elmúlt ugyan, de következményei nem maradtak hatás nélkül a már koros írári fizikai és lelki állapotára. Feje megdagadt és dr. *Much* sokszor heves főájásról panaszkodott és morális lehangoltsága mind aggasztóbbra fordult. Végrendeletet hagyott hátra,

melyben ő maga súlyos betegségét mondja öngyilkosságra okának. Egyszerű temetés mellett még arra kéri családját, hogy gyászjelentést ne nyomassanak.

— **Tiz család tűzhalála.** *New-Yerseyből* telegrafálják, hogy a rittenburgi tűzijáték-raktárban tegnap délután nagy robbanás történt, ami borzasztó szerencsétlenségnek lett okozója. Az első robbanást néhány kisebb és azután még egy erős robbanás követte. Az egész épület lángba borult. A négyemeletes házban, ahol a tűzijáték-raktár volt, tiz család lakott, amelyeknek tagjai közül eddig nem menekült meg senki. Tizenkét embert halva találtak a romok között, őt még nem került meg. A robbanás okozta légnemű olyan erős volt, hogy a szomszéd házak ablakai mind összetörték.

Ezzel a rémes hírrel csaknem egyidőben jelentik nekünk *Frankfurtból*, a *Frankfurter Zeitung* nyomán, hogy *Fatersonban*, az anarkisták sokat emlegetett főszékében, is nagy katasztrófa okozója lett a tűzijáték-készlet felrobbanása. A függetlenség kivívásának évfordulójára nagy mulatságot és tűzijátékot készítettek rendezni a városban. E közben egy munkás vigyázatlansága folytán a főtéren felrobbant az egész tűzijáték-készlet. A robbanás következtében *húszan meghaltak, negyvenötön pedig súlyosan megsebesültek.* Három nagy ház bedőlt az explozió következtében.

— **Kansasi eszdelét.** A mérsékletességnek apostolnője, aki Kansásban (Kansas állam, Észak-Amerika) kezében fejszével az asszonyok élére állt és miután az erős nemnek az alkohol élvezet káros hatását kifejtette, hadseregével szétrombolta a pálinkás-bódékat, újabb működési tere talált. A derek *Nation Carrie* asszonyság, akit, mint közveszélyes örület időközben tébolydában tartottak, a honnét azonban nemrég kiszabadult, ez időszerint a szobrok ellen dühöng. *Kansas-Cityben* egy műkiállításon Apolló-szobrot pillantott meg; az a körülmény, hogy az isten szokása szerint ezáltal se viselt nadrágot, elégséges okul szolgált *Nation* asszonynak arra, hogy esernyőjével megtámadja. Még idejekorán fölfogták a halálos csapást, amelyet a modern apoltozó Apollónak szánt. Most *Buffalóba* tervez egy kirándulást, ahol muzeuma sokféle ilyen agyonműi való műtárggyal szolgál, de előbb még egyszer örjűngésbe kergette a kansasi nőket mérsékletességi szónoklataival. Csak hogy ezáltal a férfiak nem nyugodtak olyan könnyen bele és bosszút megalkotották — az *antiszéklyát*, amelybe eddig már százharminc férj lépett be. Százharminc kansasi férj esküvel és becsületszóra fogadta, hogy csökök ajkkal többé nem érinti feleségét! Mindenesetre érdekes volna tudni az illető hölgyek — életkorát. Mert egynemely esetben fölöttebb könnyen esik a férjnek az ilyen bosszúállás!

— **Rémített a kaszárnyában.** A przemysli kaszárnya egyik szobájában a hetvennyolcadik gyalogezred *Zahan* nevű közkatonája az éjjel, nyilván örületes rohamában, agyon akarta löni valamennyi katonapajtását. *Zahan* éjjel fel föltűt ágyában, leakasztotta a szőgről szolgálati fegyverét, őt éles golyóra megtöltötte s aztán a csövét abba az irányba fordította, melyben *Knjapski* őrmester ágya volt. Az első golyó a föltűt találta az őrmestert, aki kiugrott az ágyból s segítségért kiáltott. Az örült legény kiöltötte fegyveréből a még hátralevő négy golyót is, de senkit sem talált. Nyugodtan töltötte meg újból fegyverét s újból lövöldözni akart. E pillanatban az egyik katona hátulról rávetette magát s kicsavarta kezéből a fegyvert. *Zahan* tettének okáról egy szót sem szólt s nyugodtan tűrte, mikor börtönébe kísérték.

— **Talált pénztárosa.** A központi vásárocsarnokban ma délelőt egy pénztárca találtak nagyobb pénzösszeggel. A tulajdonosa kelő igazolás mellett, átveheti a IX. kerületi kapitányságnál, hová a vásárocsarnok felügyelősége áttette.

— **Gyermekszívek.** A *Szűnidei gyermek-telep* céljaira a legmelegebb szívű adakozók, maguk a gyermekek is megkezdtek már a gyűjtést. A legbájosabb gyűjtővek közül valók azok, melyeken a gondot nem ismerő gyermekek gyűjtik és gyűjtetik össze rokonságukkal a filléreket mostoha sorsban élő, beteges, sápadt arcu kis pajtásai számára. E megható gyűjtővek közül való az alábbi is: *Róna Tibor* és *Róna Ferike* gyűjtőivén a Szűnidei-Gyermektelep javára adakoztak: *Róna Tibor* egy koronát, *Róna Ferike* egy koronát, a dada: negyven, a Juli szakácsné negyven *M. Szerén* kisasszony hatvan fillért, *R. J. két koronát*, *Katka* és *Bözsike* egy, *Keményffy* egy koronát, *Keményffy Béláné* egy koronát, a néni, *Vitéz Andrásné* negyven fillért, a *Tóni bácsi*, *Gyula bácsi* egy koronát, *Vésziki* egy koronát, *R. J.-né* egy korona nyolcvan fillért, összesen: tizennégy koronát.

— **Concordia-sorsjegyek.** A jövő kedden lesz a *Concordia* bécsi hírlapírók és írók egyesülete által kibocsátott sorsjegyek húzása. E sorsjegyeket nálunk is tömegesen vásárolja a közönség, nemcsak a nemes célra való tekintettel, de azért is, mert a főnyeremény 30,000 korona értéket képvisel s egyébként is a sorsjáték ritka szolidaritásával válik ki az utóbbi években rendezett sorsjátékok közül.

— **Vasuti baleset.** A Budapestre Fiuméba közlekedő személyvonat Plase állomás előtt tegnap nekiment a tehervonatnak, melyet éppen akkor állítottak össze az állomáson. Az összeütközés következtében a két vonat mozdonya és négy teherkocsi megromlott és kiskilott, de emberéletben nem esett kár. A baleset következtében a budapest-fiumei gyorsvonat három órával később ért végállomáshoz.

— **A horvát-szalvonnakalmat** 4564. számú, folyó hó 5-ikéről kellett volna rendelkeznie a Yost-irógép részvenytársaságot, Budapest, New-York palota, bízta meg irógépek szállításával jogügyi osztálya számára. A rendelést érdekes próbák előzték meg még három más rendszerű irógéppel, mely próbák öt hónapig igen szigorú felügyelet alatt vezettek és csak azok befejezése után döntött fentebbi kormány kizárólagosan Yost-irógépek javára. Ezen gépek különben nálunk is egy minisztérium kivételével az összes minisztériumokban és számtalan közigazgatási hatóságoknál alkalmaztatnak.

— **Palics.** Julius eszejelv megkezdődik a fürdők főszeszionja s mi ajánljuk a közönségnek Szabadka város tulajdonát képező Palics fürdőt. Ennek a fürdőnek a mi közönségünk előtt csak egy hibája lehet, hogy igen olcsó. Nálunk pedig csak azt tartják jó fürdőnek, hol minden méreg drága. Palics-fürdő azt maga a város igazgatója s míg Mamusics Lázár a polgármester 10 év alatt országos fürdővé emelte, Wenzel Lajos városi számvevő és halászati felügyelő, mint új igazgató azon fáradozik, hogy ami hiány van, azt pótolja, ami hiány van, azt eltüntesse. A palicsi fürdővendég két koronáért tiszta és szép szobát kap, de az alsó földszinten egy koronáért is. A fürdők legdrágábbja 1 korona, de 40 fillérért is nagy-szerű gyógyfürdőt ad az igazgatóság. Bács-Bodrogh megye gyöngye a fürdő s Szabadka büszkesége. Nem is marad Palics mai nívója mellett, mert egy a polgármester, mint a fürdő vezetője azon buzgolkodik, hogy a jövőben nagy arányú és modern építkezésekkel Palicsot a legelső fürdővé tegye, mit gyógyhatásánál fogva meg is érdemel. A görvénykör minden alakja, idült eszű, köszény, idült izzadmányok, általános gyengeség, borbajok, csonttörések ellen a legbiztosabb gyógyfürdő Palics. Üdülésre is kiválóan alkalmas, s aki a palicsi tavat, a palicsi molórtól nézi, az azt hiszi, hogy a Balatont látja maga előtt. A fürdő remek parkja nem is szorul méltatásra. A fürdő közönség egész nap árnyékos sétálpályákon jár, Szorokozás sehol sincs több, mint itt. Halászat, csónakázás, teniszpálya, kirándulóhelyek mind a közönség szórakoztatására állanak. Mindennap kitűnő zene s a zenédíj 2-4 korona. A vendéglők olcsók s a közönség igényeit kielégítik. Szabadka városából minden délután sok száz-an jönnek ki villamos kocsi-kon, hogy késő estig élvezzék Palics vizét s levegőjét, a városi közönség megrohanja a fürdő olcsó s jó konyhájú nyári étkező helyiségeit. A kényelem dolgában is első helyen áll Palics. Vasut-, távirat-, telefon-s postaiállomás, Szabadkával villamossal összekötve. Egyre-másra épülnek a szebbnél-szebb villák s ma már 110 villa áll Palicson, melyek a fürdőszalodával együtt 3000 fürdővendéget képesek magukba fogadni. Palics kényelem, izlés, gyógyverő s szórakozás szempontjából a legmodernebb fürdő, csak egyben különbözik a modern fürdőtől: a legolcsóbb fürdők egyike az országban. Fürdőnévad október elsejéig tart s ajánljuk a fürdőzők közönség figyelmébe. Prospektus készségesen küld a fürdőigazgatóság. Fürdőorvos dr. Réffy Jenő.

— **Déli Vasut.** A Déli Vasut bozen-trentoi vonalán *Salurn* és *Neumarkt-Tramin* állomások között az áríz miatt szünetelt személy- és podgázy-forgalom átszállással, illetve áthordással folyó hó 22-ikén ismét megnyílt.

— **Bendőri hírek.** Bauer János vasútoneségét ma reggel a Waiser-féle szivattyúgyár külső váci-uti műhelyében munkadőlésben hirtelen rosszul lett és meghalt. — **Zeid** Vencel kolbászgyáros ma egyfogtatu kocsijával elgázolta *Balla* Kálmán négyéves kis fiát az Erdély-utca 9. számú ház előtt. — **Resser** Ferenc kocsi a Murányi-utca sarkán előlötötte *Horváth* Elek vasuti kocsitól 5 éves kis fiát. — **Katona** István kocsi ma reggel a Cséri-féle személtánya mögötti erdőben felakasztotta magát. Mire észrevették, már halott volt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték. — Ma reggel 1/9 órákor *Schneider* Miklós 33 éves molnár az 6-budai hajógyári sziget hidjáról a Dunába ugrott. Még élve kimentették.

— **Katona és cigányzene a Telefon Hírműködés.** A Telefon Hírműködés előfizetőinek szórakoztatására ma katona és cigányzene fog közvetíteni. D. u. 4-7 óráig katona-zenét és cigányzenét a kagylókön keresztül, melyet az Erzsébet-téri kioszkból közvetít a Telefon Hírműködés. Este 8 óratól 11 óráig cigányzenét közvetít a Hírműködés az abon-nensek lakására felváltva az Emke és az Elite-kávéházból.

(x) **Akácia-szappan** országos zertve a legkedveltebb mosdó-szappan. Ara 1 K. Főraktár Krieger György gyógyszerháza Budapest, Kalvin-tér. Arokrem 3 K., poudre 1 K.

(x) **Gazdák és kereskedők** zsákokat és ponyvákat a legolcsóbban vásárolhatnak a Fischer-féle zsák- és ponyvagárban, Budapesten, Nagykoron-utca 18. Repeceponyvak. Ponyvakölesző-intézet.

(x) **Magyar Thomassalak.** 17-20% összfos-phors., ebből ca. 80% citromsavban oldható, 75% por-finom, 80 kilogrammos ingyen zsákban legolcsóbban

ajánl a kartellen kívül álló Satori-gyarak közötti irodája, Budapest, IX., Dandár-utca 25.

(x) **A legelegánsabb nyakkendők,** darabja 15 krajcz, megtekinthetők *Kertész* Pál kirakában Kerespi-ut 44. a Népszinházal szemben.

(x) **Wulf Ede** olrkuszában vasárnap, június 23-ikán az oly nagy tetszésnek örvendő némajáték *Utazás a Kárpátokon*, mindkét előadás délután 4 órákor és este 7 órákor szinre kerül.

(x) **Kérjünk mindenütt Emke-gyűjtőt!**

Az állami tisztviselők mozgalma.

Budapest, június 22.

Az igaz ügy tudatával és a diadalba vetett reménységgel szállottak sikra érdekeikért a tordai tisztviselők. Nemes hangú felhívásukra az ország minden részén megmozdultak a tisztviselők és csatlakozva az Erdélyből megindult mozgalomhoz, a meggyőződésnek, az igazságnak erejével irányítják nyomasztó anyagi helyzetükre a közvéleménynek, az kormánynak és országgyűlésnek figyelmét. E közben mind nagyobb arányokat ölt az államvasuti tisztviselők mozgalma is, amelynek erős visszhangot adott alább ismertetett országos gyűlésük.

(Az állami tisztviselők.)

Pestvármegye székházának nagytermében ma délután mintegy 500 állami tisztviselő gyűlt össze s megbeszélésk a legközelebbi tennivalókat a tisztviselők fizetésemelésének érdekében. A megjelenteket *Szilágyi József* táblai irodatiszt, a mozgalom egyik kezdeményezője üdvözölte, s indítványára az értekezet vezetésére *Hank Gyula* pénzügyi tanácsost kérték fel.

Az ügy állását ezután *Szilágyi József* ismertette. Elmondta, hogy már 6 felsegéhez akartak menni küldöttéig, hogy a tisztviselők fizetésemelését kérjék, de időközben Tordán megindult a mozgalom s ehhez csatlakozzanak most valamennyien. Indítványozza, hogy válaszszenak egy végrehajtó bizottságot, s hivjanak egybe a nyár végére országos kongresszust.

Csep József szerint az eddigi törekvések siker-telenségét az erők összetartásának hiánya okozta, *Bányai Béla* honvédelmi miniszteri irodatiszt a következő javaslatot terjesztette elő:

1. Mondja ki az értekezet, hogy a vidéken megindult mozgalmat helyesli; azoknak egy országos tisztviselői kongresszus egybehívására irányuló kezdeményezést magáévá teszi.

2. Az értekezet eltekint ugy az eddigi töredék-mozgalmak, valamint a magyar tisztviselők országos szövetsége által tett lépésektől; az eddig történetekre, a multra nem reflektál, tisztán és kizárólag a kongresszus egybehívásának elhatározását tartja feladatának.

3. Válaszszen az értekezet 10 tagból álló bizottságot, mely permanens marad s az országos szövetséggel együtt a kongresszus egybehívását előkészíti.

4. Felhívja az értekezet a magyar köztisztviselő országos szövetségét, alakítsa meg a budapesti bizottságot, lépjen érintkezésbe a vidéki mozgalom vezetőivel s hívja össze legkésőbb szeptemberben a kongresszust.

5. Gondoskodék a kongresszus vezetősége egy magasrangú védnökéről és egy elnökéről, ez utóbbit tisztségre kéressék föl farádi *Vörös László* nyug. miniszteri államtitkár.

Barokczy Jusztin az állami tisztviselők nyomorúságát eseteli. Szabadidejüket, mikor üdüléniük kellene, mellkfoglalkozással kénytelenek eltölteni, hogy megélhessenek. Ismer tisztviselőket, akik házasságközvetítő, ház mesterek, fotográfusok, sőt szusterek. Figyelmet a közlegelő képviselőválasztásokra. Válaszszenak olyanokat, akik megértik őket. Végre a sajtó támogatását kérte továbbra is.

Tanyai Géza azt indítványozza, hogy a kiküldendő bizottság az országos szövetségtől függetlenül járjon el.

Bogárdy Jákó azt indítványozza, hogy Budapestre centralizálják a mozgalmat. A kiküldendő bizottságot ugy alakítsák meg, hogy minden szolgálati szakból legyen bent néhány tag. Ezek állítsák össze a sérelmeket ne csak a fizetés dolgában, hanem egyéb tekintben is s mikor ez a munkálati készen lesz, haladéktalanul hívják össze és tartják meg a kongresszust.

Nagy tetszés között szólott dr. *Nyikos* Lajos pénzügyi titkár, aki vádolta az országos szövetséget, hogy eddig semmit sem tett. Járjanak el függetlenül és csatlakozzanak a tordaiakhoz.

Az értekezet végre elhatározta, hogy a Tordán megindított mozgalomhoz csatlakozik, hogy végrehajtó-bizottságot választ a további teendőkre. Ez a bizottság érintkezésbe lép a tordaiakkal és a többi vidéki moz-

galmak vezetőivel s a kongresszus megtartását előkészíti. Végül felkéri a fővárosi országgyűlési képviselőt a mozgalom támogatására.

Mint *röcczevei* tudósítónk jelenti, az ottani állami tisztviselő a mult esütörtökön szintén gyűléseztek és egyhangú lelkesedéssel csatlakoztak a tordai mozgalomhoz. Ugyanekkor megalakították az állandó bizottságot, amelynek feladata lesz a tisztviselői kar helyzetének javítására irányuló érdeklődést ébrentartani. A bizottság elnöke *Fromm* Miklós királyi főmérnök, ügyvivő elnök *Horváth* Ferenc kir. betétszerkesztési bíró, jegyző: *Páhr* Alajos adóhivatali ellenőr.

A tordai állami tisztviselők felhívására a *török-becsei állami tisztviselők* június 18-án tartották meg értekezetüket, melyen kimondották, hogy csatlakoznak a tordai állami hivatalnokok mozgalomához és állandó bizottságot alakítanak a mozgalom további szervezésére. A bizottság elnökévé *Jakabffy* Titusz kir. járásbíró, intéző elnökévé *Götte* Károly m. kir. adótárnokot, bizottsági jegyzővé *Fenyő* Ármin kir. posta-és táviratintézet választották meg. Egyben elhatározták, hogy *Rohonczy* Gedeon országgyűlési képviselő, a Törökbeesen székeli állami hivatalnokok aláírásával ellátott kérvényt intézzenek, melyben felkérlik, hogy mozgalomuk céljához képest hasson oda, hogy az államhivatalnokok fizetésjavítása tárgyában a kormány, még ebben az országgyűlési ciklusban terjeszsen be törvényjavaslatot. *Rohonczyt*, kerültebe érkeztekor pedig testületileg fogják felkérni, hogy 6, mint aki hosszú nyilvános szereplése alatt annyiszor adta jelét független jellemének és melegen érző szívének, ne csak támogatója, hanem vezére legyen ennek a mozgalomnak az országgyűlésen, mely a társadalom egy munkás osztályának jogos és méltányos reményét van hivatva teljesedése hozni.

Fiume, június 22.

A *fiumei állami tisztviselők* a tordai mozgalom tárgyában ma délután népes értekezetet tartottak. Elnökül *Egan* Lajos műszaki tanácsost, intéző elnökül *Schmidt* János posta-és táviratfelügyelőt választották. Az értekezet a tordai mozgalomhoz való csatlakozást egyhangúlag elhatározta és a tordai kérvényt egy memorandum alapjául elfogadta; ezt a fiumei speciális viszonyok ismertetésével kiegészítik és a vasutasok által élvezett tengerparti pótléknak megadását kéri addig is, míg az általános kérvény elintézésre kerül.

Rimaszombat, június 22.

Az *itteni állami tisztviselők* e hó 16-ikán közgyűlést tartottak, melyen elhatározták, hogy körlevelet intézzenek az ország összes állami tisztviselőihez s azt indítványozzák, hogy tartsanak szeptember 8. és 9. napján Budapesten állami tisztviselői kongresszust és ezen a kongresszuson beszéljék meg az állami tisztviselői helyzetét. A rimaszombati állami tisztviselő álláspontja az, hogy sérelmeikkel a kormányhoz és a törvényhozáshoz, mint illetékes fórumhoz forduljanak, nem pedig egyetlen 6 felsegéhez, mint ahogy ezt a szegedi állami tisztviselő közgyűlése indítványozta.

Kassa, június 22.

Kassa összes állami hivatalnokai ma délután nagy értekezetet tartottak, amelyen egyhangú lelkesedéssel csatlakoztak az országos mozgalomhoz. Kívánják, hogy az állami tisztviselő fizetését emeljék, a labkért a katonatisztek labkéval tegyék egyenlővé és alkossanak szolgálati pragmatikát. Kébelikből előkészítő bizottságot küldtek ki, amelynek minden államhivatalból két bizalmi ember a tagja. Az intéző-bizottság esütörtökön tart ülést.

(Államvasuti tisztviselők.)

Államvasuti hivatalnokai ma estére gyűlést hívtak össze, hogy ott a megjelenésre felkért kartársakkal megbeszéljék helyzetük javításának eszközeit. A régi műcsarnok palotájában levő *Magyar Vasuti és Hajdász Klubban* gyűltek egybe ma este 7 órákor a vasuti hivatalnokok, oly nagy számban, hogy a nagy teremben a fele sem lért el a megjelent vasutasoknak. Körülbelül ezer ember volt jelen az értekezetben, köztük a zágrábi, fiumei, miskolci, kolozsvári, szegedi és aradi üzletvezetőség kiküldöttjei. A megjelentek nagy többsége a budapesti központ hivatalnokaitól s a közeli állomások tisztviselői karából került ki.

Az elnök, *Boczan* Elemér debreceni állomásfőnök megnyírt az értekezetet — röviden elmondta a célt, amelyért összehívták az értekezetet. Viharos éljenzés volt a válasz szavaira. Ezután *Lorbeer* József, a fiumei küldöttség vezetője jelentkezett szólásra. Elkoseredett

Az új kornak megfelelő.

E kályhák minden stlyben és külön-külön új mintákban és színekben készíttetnek.

TELEFON: 108.

PUCHER-féle SZAB. GYORSMELEGÍTŐ

mely a több éven kipróbált és tökéletesített szabadsalom folytán, minden javításokat fölöslegessé tesz, úgy minőségben, mint tüzelőképességben a legjobb eredményt érte el, minek folytán ezek tartósságukat tekintve a legolcsóbbak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

C SERÉPKÁLYHA,

PUCHER ANDRAS TEMESVAR

Józsefváros, Preyer-utca 4. saját ház.

hangon eszterelte az államvasuti hivatalnokok helyzetét s felszólította a kártársakat, hogy egy szívvel lélekkel csatlakozzanak a mozgalomhoz, amely döntő lesz jövő sorsukra nézve. Végül előterjesztette és elfogadásra ajánlotta a következő határozati javaslatot:

A már hivatalnokai fizetésüknek a kor követelményei szerint való rendezését és a szolgálati pragmatikájuk megalkotását kéri. Célszerű elérhetővé végtel testülettel alakulnak olyképp, hogy Budapest országos főbizottságot, az üzletvezetési székhelyeken, valamint az ország egyes nagyobb állomásain pedig albizottságokat alakítsanak, mely utóbbiak egymást közt, valamennyien pedig az országos főbizottsággal az összeköttetést főtartják. A kivételre nézve elhatározzák, hogy a szolgálati pragmatikára és a fizetésrendezésre vonatkozó kívánásaik előterjesztése céljából memorandumot szerkesztenek, melyet átadnak a miniszterelnöknek, a kereskedelemügyi miniszter, pénzügyminiszter és parlamentnek. A memorandum szerkesztését a kiküldött bizottságra bízzák azaz, hogy azt legkésőbb két hét alatt egy újabb összehívandó ülés elé terjesztse. Végül elhatározzák, hogy a már, tisztjeinek iónt körvonalozott szervezete a cél teljes eléréséig permanenciában maradjon.

A lelkes-éljenzés után, amely a határozati javaslat előterjesztésére felhangzott, hosszú, helyenkint izgatott vita támadt, amely Soós Miklós felszólalásával kezdődött. Soós a budapesti központi bizottság nevében beszélt. Rövid összehasonlítást tett a külföldi és a magyar államvasuti hivatalnokok anyagi helyzete között, majd beszéde végén a központi bizottság nevében kijelentette, hogy elfogadja a fennek határozati javaslatát, azonban azaz a módosítással, hogy hagyják ki abból azt, hogy a miniszter záros határidő alatt való intézkedésre szólítsák föl. Ezt nem tartja észszerűnek; annyival kevésbé, mert tudja, hogy felsőbb helyen is rokonszenvenek a mozgalommal.

Margalit Kálmán a zágrábi üzletvezetésű küldötteinek nevében hangsúlyozta, hogy számos társai nagyon is helyénvalónak tartják a záros határidőt, mert különben az egész ügyet a végtelenig elodásznak és megint csak ott volnának, ahol ma vannak. Nagy zaj közepette beszélt azután tovább, úgy hogy szavait nem is lehetett érteni.

Dr. Saabócai Antal a budapestiek részéről szintén azt indítványozza, hogy a záros határidőt hagyják ki a javaslatból, mert különben nem érnek el semmit sem. Indítványozza, hogy készítsenek memorandumot, amelyben sorolják föl sérelmeiket s ezt a memorandumot küldjék meg a miniszterelnöknek, a kereskedelem- és pénzügyminiszternek, valamint a képviselőháznak. Előbb azonban kívánatosnak tartaná, hogy a saját hatóságuknak, az államvasutak igazgatóságának terjeszték az elő.

Erdélyi Béla szegedi osztályvezető állott fel ezután szólásra. Szavait mindjárt nagy ellenszenvvel fogadták az értekezlet tagjai s olyan látma támadt, hogy az elnök kénytelen volt őt a beszéd abbahagyására felhívni.

Hosszú Ádám hosszabb beszédben vállalta a vasuti tisztviselőik szomorú helyzetét, de utóbb oly türelmetlenül hallgatták, hogy az elnök felhívására ő is kénytelen volt elállani a szótól. Még Dieckovszky Miklós pártolta a zágrábiak indítványát, mire az értekezlet végül elfogadta a fennek kiküldött határozati javaslatát a záros határidőre vonatkozó sorok inagyásával.

Elhatározták még, hogy kétszáz tagu nagybizottságot szervezzenek a mozgalom vezetésére. Ebbe a bizottságba a kilenc üzletvezetésű mindegyike tizenöt tagot választ; az igazgatóság emberei pedig hatvanöt tagot. Ezek szerkesztik meg a memorandumot s azt egy újabb értekezlet elé terjesztik, amelyet tizenöt napon belül kell összehívni. Azonkívül elhatározták a megjelentek, hogy egy a fővárosban, mint a vidéken agitálni fognak sorsuk javítása érdekében s a bizottság az ügy elintézéséig permanenciában maradjon.

Az értekezlet jóval kilenc óra után ért véget.

FŐVÁROS.

(*) Jelölés. A legközelebbi választások folytán megüresedett egy elsőosztályú és egy másodosztályú a tanácsjegyzői állásra ma délután tette meg a jelölést kandidáló bizottság. A választmány az első osztályú tanácsjegyzői állásra első helyen Kálmán Jenőjelölté, második helyen Antal Gyulát s harmadik helyen Emőd Józsefet; a másodosztályú tanácsjegyzői állásra első helyen Apótha Lászlót, második helyen dr. Buzdth Jánost s harmadik helyen László Istvánt.

(*) Steiger Gyula emlékezete. A székes főváros közgyűlése nemrégiben fölhiatta a tanácsot, hogy Steiger Gyula emlékeztetének megörökítése iránt tegyen javaslatot. A tanács most azt javasolja, hogy valamely előkelő művészzel testessék meg Steiger arcképét életnagyságban.

(*) A Haladás-Egyesület. Az Ó-Budán működött Haladás Leánykiképzési-Egyesületének számos szabályellenesség és visszaélés történt s belügyminiszter az egyesületet feloszlatta. Felszólította egy-

szerszind a miniszter a főváros hatóságát, hogy a szükséges intézkedéseket végeztesse el a iratokat a hűtlen pénzkiszárási megőrlése végett tegye át a büntetőeljárásvezetéshez. A III. kerületi előjáróság, a miniszteri leirat értelmében fölslaltta az egyesületet s megállapította, hogy a pénzkiszárást talált pénzösszege nem több, mint 962 korona. Az egyesület tagjainak a száma, amennyire az iratokból megállapítható volt, a négyzetet is meghaladja s ezek közt volna szétosztandó a megmaradt kilencszázhatvanöt korona, a befizetés arányában. Mint-hogy azonban egy-egy tagra ekként aig néhány fillér jutna, amivel a tagok éppen nem lennének kárpótolva, a III. ker. előjáróság azt javasolta a miniszter előtt, hogy ezt a pénzt fordítsák valamely közönségre, például adják a fővárosi szegényalpnak. Az iratokat, a bünyádi eljárás megindítása végett, már áttették az ügyészséghez s ezzel a Haladás-egyesület ügye végképp be lesz fejezve.

SZÍNHÁZ. ZENE.

** Fővárosi Nyári Színház. Ujházi Ede, a Nemzeti Színház kitűnő művésze, ma este kezdte meg vendégjátékait a budai színházban. Az előadást csak fél nyolckor kezdhették, annyira tolongott még hét óra után is a közönség, amely zsufolásig megtöltötte az arénát. A mester A lengyel zsidóban Mathis szerepét játszotta művészetének gazdagon karakterizáló színészetével. A brillians alakítást zajos tetszésével méltányolta a közönség. Méltó partnere volt a vendégnek Pethes Imre, aki ma is ragyogtatta kvalitásait. Sebességén, Krémer és Faragó erősségei az ensemblek.

Hétfőn Ujházi felléptével a Párisi szegényeknek lesz a reprize. A darab körülbelül harminc év óta nem került színpadra a fővárosban. Szerdán Troubadour adják Mihályi, Sugár, Környei és Parlagi a főszerepekben. Az igazgatóság gondot fordít arra, hogy az előadás minden tekintetben sikerüljön, hogy a budai közönség, mely ritkán juthat az Operába, teljesen élvezhesse Verdi remekét.

** Vigzsinház. A Vigzsinház utolsó előadása ebben a szezonban e hó 30-án, vasárnap lesz. Színpadra kerül a Csak párosan című francia bohózat. A záróelőadás után a hagyományos nyilvános színpadi záporpróba fogják megtartani. A hét műsorán az Ocskay brigadéros kétszer, a Csak párosan háromszor szerepel, a többi két napot a Mozgó fényképek és Az Arany Kakas előadása foglalja le.

** Színisnövendékek vizsgálja. Hegyi Aranka színiskolájának növendékei június 29-ikén és 30-ikán délután vizsgáznak a Vigzsinház színpadán. A kitűnő iskola legutóbbi vizsgálja a növendékek gondos és művészi irányú oktatásáról adott számot; a jövő heti előadás iránt is élénken érdeklődnek, akik a színpadra készülők alapos módon való kiképzését figyelemmel kísérik. A vizsgálóelőadás mind a két nap fél háromkor kezdődik. Az első nap színpadra kerül a Nebántsvány első felvonása, a Virágfakadás, aztán különféle opera- és operette-részletek, végül Mennete (tánc). A második nap műsorán van a Óigánybáró első felvonásának szóló-száma, s második felvonásból a golya-kettős, a Válgunk el! második felvonása és a Kis szökevény második felvonása. A vizsgálóelőadásokra jegyek mérsékelt áron válthatók már hétfőtől kezdve a Vigzsinház pénztárában.

** Vendégzseprelés. K. Hegyesi Mari asszony, a Nemzeti Színház kitűnő művésznője, a jövő héten Ungvárt fog vendégzseprelni Csóka Sándor színtársulatánál. A művésznő a Stuart Mária, Romeo és Julia és a Kaméliás hölgy című darabokban fog fellépni.

** A Zeneakadémia évszázadi ünnepe. Az Országos Magyar Zeneakadémiában ma délután négy órakor folyt le a szokásos évszázadi ünnep a művészi oklevelek és bizonyítványok kiosztásával. Az Akadémia nagyterme zsufolásig megtelt a különböző osztályok növendékeivel, akikhez Mihalovich Odón igazgató intézett dicsőítő és buzdító szavakat. Az igazgató örömmel emelte ki a lefolyt esztendő jeles eredményeit. Művészi oklevelet ezáltal négyen kaptak az orgona, a zeneszerzés és a hegedű tanszakokból: ifjabb Ábrányi Emil, dr. Várkonyi Béla, Laub István és Oppris Valéria kisasszony. Az operai tanszaktól tiz növendék végezte, szintén kitűnő eredménnyel. — Az Országos Zeneakadémia június hóról elmaradt nagy zenekari hangversenyét jövő október 21-ikén tartja meg a Vigadó termében, vagy az Operaházban az operai zenekar közreműködésével. Ezen a hangversenyen az Akadémia végzett növendékeitől ifjabb Ábrányi Emil-től, Siklós Albertől, dr. Várkonyi Bélától, dr. Haastól és Gyémánt Miklósról mutatnak be egy-egy orkeszter-darabot.

** A főhercegnők énektanárnője. Stark Ludovikát, a zenekezelők egyesületének jeles énekes-ternojét az a kitüntetés érte, hogy Klóti főhercegnő énektanárnőnek nevezte ki két serdülő leánya mellé. A fiatal főhercegnők már a legközelebbi napokban meg is kezdik énektanulmányaikat Stark kisasszonynál.

** A Játék-írály. Erdélyi Lajos és Fehér Jenő hírlapírók A Játék-írály címen magyar történelmi tárgyú

operettet írtak, melyet a Népszínházhoz nyújtottak be. A darab, melynek zenéjét egyik neves zeneszerzőnk írja, a tizenegyedik század elején játszék Budán, Vencel király udvarában.

** Horváth Zoltán színésziskolája. Horváth Zoltán színésziskolájának növendékei ma este tartották az Uránia színházban évszázadi vizsgálatukat. Az iskola, mely a jövő évvel a 10-ik esztendőjébe lép működésének, ma is színészen igazolta jó hírnevét. Minden növendék jól betöltötte szerepét s még a kezdők is, akik a mellékszerepeket látták el, igazolták, hogy az iskola helyes vezetéssel és jó tanmódszerrel a színpad számára képezi a növendékeket. A szép-számú növendékek között sok feltűnő tehetséget látnak. Első közöttük Kornai Margit az iskola operette starja, aki előbb a „Stanati polkát” énekelte a közönség színi nem akaró tapsa közben, aztán A kis alamuszi és Eleven örökös című szerepből énekel nagy hatással. Figyelemre méltó tehetség Eörsy Izabella játékné- énekes és táncos. A fapapus táncot járta el bájosan és szépen énekel duettjét Kornaiával meg kellett ismételnie. Lenkei Szerén, Erdélyi Ilona és Tomeczky Irma egy-egy dalt énekeltek kiváló énektudással. Eleven örökösből a II. felvonást láttuk. Kitűnő kis együttest, melyben még Szöregy Gyula, Ughy Dező és Tarján Emil jeleskedtek. Nem kevésbé jó volt a drámai előadás is. A Vasgyáros III. felvonásában Vécsei Ilona és Kiss Mariska nyílt jelenésben tapsot arattak, Gros Leona Sophie kis szerepét bájosan csevegte el, a Szigetvári vértanúk Mária szerepében őt is nyílt színen megtapsolták. Erős drámai lehetőség Szegedi Anna, aki Anna keserévt mondta el a szigetvári vértanúkól érzéssel. Kiss Mariska és Gros Sándor is ügyesen, kedvesen mondták el a rövid dialógot. Hajdu József pedig Serénk kis szerepében keitelt feltűnően józú előadásával.

A színház zsufolásig megtelt érdeklődőkkel, akik lelkesen tapsoltak a növendékeknek és jeles tanáraiknak: H. Vukovich Aránaknak, ki elsőrendű énektanárnő lett pár év alatt, Horváth Zoltánnak, a Nemzeti Színház művésznőnek, az elismert színésztanárnak és Dienzl Oszkárnak, a jeles karmesternek H. Vukovich Aranyat a növendékek nyílt színen hatalmas babérokoszuval lepték meg, a vizsgálókat pedig tisztelőik halmozták el virágokkal.

** Új zeneművek. Megjelent és kapható Bárd Ferenc és Testvér zeneműkereskedés és színházjegy-irodájában, IV. Kossuth Lajos-utca 4. szám. „Csak egy kis lány” angol dal magyar és német szöveggel 2 korona. „Susi mein Kind” dal 2 korona. „Miért vagy más?” dal magyar és német szöveggel 1 kor. 50 fill. Palotás-Huber-féle 101 legszebb magyar dal cigányos modorban, II. kötet 3 korona. Legszebb magyar nóták V. folyam 16. szám. „Jaj de szépen muzsikálnak” és „Pista bácsi jőjön ide kérem” 60 fillér. 17. szám. „Te félted álmodoztam” és „Restaurálják a vármegyét” 60 fillér. 18. szám. „Fel a pohár!” és „Ez az élet” 60 fillér. VI. folyam I. szám. „Sólyommadár rakja fészekét a sziklán” és „Csütörtökön este” 60 fillér. „Cirkuszélet” teljes zongorakivonat 6 korona. „Hoffmann meséi” 2 füzetben ének és zongorára magyar szöveggel 6 korona, „Postás fiú” teljes zongora kivonata 7 korona. „Julcsa a Postás fiúból” 3 korona. „San Toy” teljes zongora kivonata 5 kor. 40 fill. „Napfogyatkozás, Modelle” ének és zongorára magyar szöveggel 3 füzetben. Modelle ének és zong. magyar szöveggel 3 füzetben. Modelle 2 füzetben, füzetenkint 3 korona. Bárd-féle cimbalom-gyűjtemény, 10 legújabb magyar dal tartalommal 3 korona. Fűtly-kuplé „New-York szépe” operettből cimbalomra 2 korona, zongorára 2 korona.

** Budapest szépe. A budai színház igazgató-sága elfogadta előadásra Faragó Jenő és Márkus Géza látványos operettjét a Budapest szépe-t. A darab még a jövő hónap első felében fog színpadra kerülni.

** Színházak műsora. Vigzsinház. Hétfőn: Csak párosan! Keddén: Mozgó fényképek. Szerdán: Ocskay brigadéros. Csütörtökön: Csak párosan! Pénteken: Az arany kakas. Szombaton délután: Hegyi Aranka színésziskolájának nyilvános előadása. Este: Ocskay brigadéros. Vasárnap délután: Hegyi Aranka színésziskolájának nyilvános előadása. Este: Csak párosan! Az előadás után nyilvános színpadi záporpróba.

Népszínház. Hétfőn, keddén, szerdán: Műtők a hó alatt. Csütörtökön: San Toy. Pénteken: Hoffmann meséi. Szombaton: A piros bugyellárás. Vasárnap: Lili.

Fővárosi Nyári Színház. Hétfőn: Párisi szegények (Ujházi felléptével.) Keddén: Párisi szegények. (Ujházi felléptével.) Szerdán: Troubadour. Csütörtökön: Aranyember (Borostyán Sarolta felléptével.) Pénteken: A szultán. Szombaton délután: Denevér. Este: Csongor és Tünde. Vasárnap délután: 1793. Este: Mária bányja.

** Legújabb zeneművek kaphatók Seilágyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében. Karoly-körút 26. Az árak koronában értendőek. Operettek és operák: Hoffmann meséi 10.—, Troubadour 3.80, Traviata 4.80, Rigoletto 4.80, Aida 9.60, Aircos bál 5.—, Faust 7.20, Mignon kötet 10.80, Bohémek 10.—, Bajazzók 8.40, Postás fiú, Kis szökevény, Cirkuszélet a 7.—, Geisha, New-York szépe, Görög rabszolga, Lucky Star darabja 6.—, San Toy 5.40. — Magyar szöveggel: Kis szökevény, New-York szépe, Hoffmann meséi. A modell 2—2 füzet, füzetenkint 3.— korona. Du mein Girl magyar vagy német szöveggel 2.— korona. Susi mein Kind. Couplet a Venus auf Erden című operettből. 1 korona 40 fillér. Zongorára 2 kézre: Ziehrer, Die 3 Wünsche 2 füzet a 3.— korona, Royle, Toreador Walzer 1.80, San Toy Marsch 2 korona 40 fillér, Girl Walzer 2.—, Fregoli-induló 1.50, Cadettenmarsch 1.45, Ocskay brigadéros bővített kiadás 3.—, Buberl komm, keringő 2.40. Könyv- és zenemű-árjegyzék bérmentve. Állandó vevők kedvezményben részesülnek.

Egy premiere vizontagságai.

— Szerző a dicsőség martiriumáról. —

Budapest, június 22.

I.

A *Kisfaludy Színház* bokros érdemeit szerzett igazgatója nem hiába hívta fel a fővárosi közönség figyelmét fehér színlapon *Báró és ballerina* című vigjátékombemutató előadására, de lett is belőle színházi különlegesség, amilyent még nem látott Ó-Buda. Hat esztendeig küzdöttem, hogy ez a darab valahol színre kerüljön és két esztendei munkámat tették tönkre a szereplők egy óra alatt. Mindez nem történhetett volna, ha *Delli Emma*, aki hajlandó volt eljátszani a címszerepet, nem gyöngélikedik. Így az szerencsétlenség ért, hogy *Tordai Etelkának*, aki ambícióval fogta fel szerepét, áznak este meghalt a férje. Hogy milyen lehetett ilyen lelki állapotban a szerencsétlen primadonna szereplése, ítélje meg a közönség.

Szerencsétlen csillag alatt született a darabom. A Vígshíznél *Gál Gyula* és *Delli Emma* esztendeig küzdött, hogy ott hozzák színre. Az igazgatóság tartott tőle, hogy az egyfelvonásos nem hoz publikumot. Két esztendeig heverttem reménytelenül, amidőn az a szerencsétlen eszmém támad, hogy a *Kisfaludy Színház* adatom elő. Tettem pedig ezt több felvonásos munkám érdekében, amelyet illetékes bírálók színpadképes munkának tartanak. Szegény ördög vagyok, de biztosítottam a direktor számára minden körülmények között ötven forintot, hogy az egyfelvonásost ambícióval hozassa színre. Mikor *Gál Gyula* megtudta, hogy vigjátékombemutató adatom elő, előre megjósolta azt, ami megtörtént.

E hó 22-ikére terveztük a bemutató előadást. Hétfőn a direktor azzal állt elő, hogy premierem napjára az ó-budai hajógyári munkások foglalták le színházát, ami neki 200 forintot jövedelmez. Miután nem akartam, hogy a nyomorgó társulat miattam károsodjék, beleegyeztem, hogy munkám egy nappal megelőlegezőleg kerüljön színre s hozzá *Murai bájos* vigjátékát, a *Virágakadást*, választottam, arra számítva, ha ezt a gyönyörű munkát a szereplők tönkreteszik, megíthatja a közönség, milyen hatása lehetne az én munkámnak jó színészek kezeiben. Szerdán kijelentette az igazgató, hogy a *Virágakadás* nincs betaunlv. Beleegyeztem abba, hogy a *Már alszik* című vigjátékkal adassa elő a *Báró és ballerina*. Premierem napján arról értesültem, hogy a színlapok szerint elsőnek a *Siker* című vigjáték megy, amelynek hogy milyen volt a sikere, legjobban mondhatja meg a jelenvolt közönség. Az igazgató állítása szerint hét próbát tartott, ami tökéletesen elegendő arra, hogy tönkretegyjen egy színdarabot. A főpróbán ketten hiányoztak, a primadonna és egy női szereplő. A szerelmes hős pedig foglajás következtében olyan rögtönzéseket vitt végbe, hogy úgy éreztem magam, mintha togamat húzták volna. Elakartam halasztani a premiért. Az igazgató biztosított, hogy a hiányzó tagok remekül tudják szerepeiket. Estére minden úgy megy, mint a vízolyás. De ment is ám!

Amikor látomás legelőször betettem a színházba, máris megpumpoltak. A pesti falragaszok költségeit én viseltem, a darabhoz szükséges gipszkezek felét én fizettem meg. Harminc pengőt kocsira költöttem, mialatt publikumot toboroztam, mert a *Kisfaludy-Színházban* most a publikumot kötéllal kell fogni. Az esti előadásra a tagok (2-3 kivétellel) olyan dolgokat táltak a publikum elé, amitől fálnak mentem. Az előadás olyan volt, hogy a sajtó jelenvolt képviselői közül azok, akik a darabot előzetesen nem ismerték, fogalatt sem alkothattak róla.

Chamaeleon bárónő például így mondta el szerepét:

„Olvastam az újságokban, hogy ön az Opera oszlop csarnoka!”

Holott a szerepben ez áll megírva:

Bárónő (mosolyogva): Dalszínházunk oszlop tagja. Már több ízben volt alkalmam megcsodálni művészetét.

És ez a hölgy a legjobb szereplők egyike volt! Elfogott a düh és a kétségbeesés. Ha legyverem lett volna, ott puffantom magam agyon a színpadon, annak hiányában felvonás végén, midőn a közönség kitapsolt, ezeket mondtam elkeseredve:

— Nagyjármű a közönség! Szívemmel köszönöm az előadást, hogy ide kijárándok, de az előadás nem érdemelte meg a járadékot. A *Kisfaludy Színház* nem érdemli meg, hogy *Kisfaludy Színház*nak nevezze. Itt nem arra törekzenek, hogy a szerző intencióit érvényre juttassák, de azt, hogy tönkretegyék!

Ezek után nagyon természetes, nyakamba akarták eresztetni a vasfüggényt, de miután csöpp kedvem sem volt arra, hogy ott a néző publikum előtt lenyaktölözzanak s övezgy édes anyámra gondoltam, tanácsosabbnak láttam leugrani a nézőtérre. A színlalak mögött ezalatt örült zavar támadt. Amikor ott feledett

kalapomért és a színdarabomért mentem, a tisztelt tagok majd szétszedtek. Kís rendező az igazgató urral együtt becsukott az igazgatói hivatalnak csufolt kis kazamatába, s ha jóbarátaim az ajtót ki nem vetik sarkaiból, a helyett, hogy ezeket a dolgokat itt írom, mások fogalmazták volna meg a nekrológomat.

Erkel Sándor ur ma a *Kisfaludy Színház* rendezőjével nálam volt, hogy a tagok nevében elégtélt kérjen tőlem. Miután én őket a színlalak mögött egy szerző méltóságával inkompatibilis, különféle jelzőkkel illettem, kérjek tőlük bocsánatot. Miután az egész eseményre ma már csak úgy emlékszem, mint egy lidérckélmra, s betegnek érzem magam, aláírtam egy nyilatkozatot, amelyet elem terjesztettek, mert amilyen lelkiállapotban vagyok aláírnék egy ezerforintos váltót is, csakhogy békén hagyjanak.

Kís rendező ur a barátaim által megmentett darabot, amelyet tegnap rongynak keresztelt el, ma erőnek erejével ki akarta venni a kezemből, hogy azt méltó előadásban kedden színrehozhassa. Én azonban lemondtam arról a dicsőségről, hogy ott kerüljön színre. Megszenvettem érte. Valóban, a szerzői dicsőség martiriummal jár olykor.

Walkó László.

II.

A *Kisfaludy Színház* igazgatósága jelenti, hogy *Kiss János* művezető és *Erkel* Sándor karmester ma iölkerezték a képviselőházban *Walkó Lászlót*, kit a sértéséért felelőségre vontak. *Walkó László* a következő nyilatkozatot állította ki:

Alóírtott a *Kisfaludy Színház* folyó hó 21-én *Báró és ballerina* című darabomnak premierje után a színház egész személyzetére tett sértő kifejezéseimért, — azokat visszavonva — mint olyanokért, melyeket erős teindulásomban követtem el, a nyilvánosság előtt is bocsánatot kérek. Budapest, 1901. június 22-én. *Walkó László*. Előttünk: *Kiss János*, *Erkel* Sándor tanuk.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Uj Idők.** Az *Uj Idők* mai száma az utolsó ebben a lélelvben. Most új előfizetési felhívást hirdet, amely szerint az *Uj Idők* szerkesztősége, *Herczeg Ferenc*, *Lyka Károly*, *Malonyay Dezső*, *Pósa Lajos*, *Székely Zsigmond*, *Szikra*, *Tutsek Anna* és *Tábori Róbert* (helyettes szerkesztő) igéri, hogy ezután is gondosan azt csinálja majd, amit eddig: minden ízében magyar szépirodalmi újságot. Ezután is írónk ez művészeink színeavatói kérjük a legjobbat s nincs olyan kis rovata, a lapnak nem lesz olyan illusztrációja, mely ne avatott kézből kerülne az olvasók elé. Ezután is képes krónikás kísérei lesznek a hazai és külföldi eseményeknek, közölni fogják az érdekes és érdekes emberek arcképét, fényképeket, rajzokat az események színhelyéről, másolatait a hazai és külföldi jó művészeti termékeknek.

○ **A Vasárnapi Újság** június 23-iki száma 29 képpel s érdekes tartalommal jelent meg. A *Vasárnapi Újság* előfizetési ára negyedévre négy korona, a „Politikai Újdonságok”-kal és „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-utca 4. sz.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 80 fillér.

○ **A Magyar Bazár** június 16-iki száma *Lónyay Sándorné* és *S. Hentler Emma* szerkesztőnők neve alatt jelent meg. Az előfizetési felhívásban a munkatársúknak olyan névsorát olvassuk, mely legnagyobb garanciát nyújt arra, hogy ez a kitűnően szerkesztett szépirodalmi divatlap továbbra is kedvence maradhat az olvasóközönségnek. Az értékes szépirodalmi olvasmányok mellett érdekes a „Nőkör” a nőknek”, valamint „Egy naplónak a naplója” című rovat is. A Kertészkedés, Konyha, Tudnivalók és Vegyesek rovatában sok tanulságos dolgot találunk. Nagyon mulattató az „Ötletek”, az öltözködés birodalmából. A divatrész, mint mindig, most is kimerítő és izlással van összeállítva.

SPORT.

• **Az automobil kiállításból.** A kiállítás iránt nap-nap után mind nagyobb az érdeklődés. A délutáni automobil kocsizást a publikum igen kedveli s úgy látszik minél jobban megismerkedik a kiállított kocsik szerkezetével s működésével, annál gyakrabban keresi fel a kiállítást. Ma délután megtekintette a kiállítást *Szterényi József* miniszteri tanácsos vezetésével a kereskedelmi minisztérium több tisztviselője, s valamennyien elragadtatással szölkáltak a látottakról. A délután folyamán akadályversenyt rendeztek, mely alkalommal az automobilisták ügyességében gyönyörködött a nagy számban megjelent pöblikum. Holnap délelőtt automobil kocsizás lesz a pályán a közönség részére, délután pedig nagy verseny a gróf Szapáry Pál, gróf Esterházy Mihály, Gerbeaud Emil, Megyeri Krausz Lajos és Törley József által felajánlott díjakért. A Magyar Automobil Club tegnap este társasvacsorát rendezett a városi legelő Gerbeaud-pavilonban, melyen számos felkészítő hangzott el. A kiállítás még csak holnap, vasárnap tekinthető meg.

• **Tatal löversenyek.** Kétnapos meetinget rendez a Lovaregylet a szép fekvésű Tatán, melynek első napja ma folyt le.

Mind a rendes, mind a különvonattal igen sokan rándultak le Budapestre és számos bécsi sportman kereste fel a magyar Newmarketet.

Az első futamok nagy zivatarban futották, később elállott az eső, de a mély talaj miatt csak igen kevés lö startolt az egyes futamokban.

Egyébként elég jó sport kínálkozott és ami a fő, a Tatán szokásos nagy outsider-győzelmek elmaradtak, sőt a két első futamban a teljesen lefogdott lovak győztek.

A nap főszáma a *Tó-áj* voltaképp meglepetéssel végződött, ami azonban az osztalékban nem nyert kifizetés. Győztes lett *Allegro*, *Rapara* és *Sötét* ellen. A nap többi futamáról nincs megjegyezni valónk. *Boa* immár öökdik versenyét n-eri, a handicap végre meghozta a szerencsétlen *J'insiste*, az örökös tip első győzelmét. Sok futásai közül majdnem mindig második helyre szorult.

A részletes eredmény a következő:

I. **Eladóverseny.** Díj 2000 korona. Távolság 1200 méter. Szemere M. *Cinquevallo*-ja (Mándi) első. Mr. Brooke *Néha-Néha*-ja (Nyárai) második. Dreher A. *Baku*-ja (Dávid) harmadik. Azután: *Polo*, *Fatama*. Totalizátor: 10:16. Helyrefogadások: I. 25: 21. II. 25: 21.

II. **Kétvések versenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. *Báró Uchtritz Zs. Boa* (Tarál) első. Capt. George *Blockade* (Adams) második, Szemere M. *Quit* (Cleminson) harmadik, azután *Pérelajt*, *Bebelle*. Totalizátor: 10:14. Helyrefogadások: I. 25: 30. II. 25: 31.

III. **Tóáj.** Díj 3000 korona. Távolság 2400 méter. *Herczeg Pálffy Al. Allegro* (Wilton) első, gróf *Festetics P. Rapara* (Hughes) második, gróf *Forgách Sötét* (Slack) harmadik, azután *Waterloo*, *Mauciani*. Totalizátor: 10: 34. Helyrefogadások: I. 25: 41. II. 50: 117.

IV. **Nyeretlen kétvések eladóversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter. Szemere M. *Sparafuolje* (Mándi) első, Mr. Brooke *Naughty Girlje* (Cleminson) második, Dreher A. *Beduselt* (Wilton) harmadik. Azután *Adamsapfel*, *Kitukapi*. Totalizátor: 10: 39. Helyrefogadások: I. 25: 39. II. 25: 37.

V. **Handicap.** Díj 3000 korona. Távolság 1000 méter. *Herczeg M. J'insiste*je (Prudames) első, *Herczeg Pálffy M. Eglantineje* (Tarál) második, gróf *Esterházy J. Gingerbreadje* (Wilton) harmadik. Azután *Brom*, *Székfü*. Totalizátor: 10: 38. Helyrefogadások: I. 25: 55. II. 25: 53.

VII. **Eladók akadályversenye.** Díj 2000 korona. Távolság 4000 méter. Gróf *Esterházy Rézkakasa* (Shaybal) első, Dreher Antal *Fainántja* (Wheeler) második, *Világi Gy. Jeszeniozje* (Antal) harmadik. Totalizátor: 10: 23.

*. **A tatal löversenyek eredményét a nagyközönség** leghamarabb és legmegbizhatóbban a Telefon Hírmondó utján tudhatja meg, mert a Hírmondó kitudott tudósítójának telefonjelentése alapján közvetlenül a versenyek lefutása után részletes eredményt olvastat fel. A versenyeredmények felolvasására kétszeres riadójellel hívja fel előfizetőinek figyelmét a beszélő újság.

Nyiltter.

Vérgyógyászat

(Hämopathia.) Uj, kipróbált gyógymód. Kimaradhatatlan siker asthma-, szív-, vese-, gyomor-, bél- és hólyagbántalmaknál, ideg-, vér- és hólyagbántalmaknál, korai vakság és elmezavar ellen. Ezenre szág meg szág teljes gyógyulás még a legsúlyosabb és legrégebb bajoknál. E gyógymód feltalálója az egyedül képviselője

Dr. Kovács J. egyet. orvosudor

rendel naponta inidőntében V., Váci-körút 18. Házam kívül is kezel; meghívásra vidékre is megy.

Birtokokra jelzálogkölcsonöket

és konvertálásokat közvetít egy teljesen megbízható szakember. Közvetítési díj csak eredményes elintézés után. Ajánlatok „Jelzálogkölcsonö” jelige alatt a kiadóba kérének.

Rohitsi Savanyuviz
FŐRÁKTÁN
BUDAPEST
Köfmann József
Bathory-utca 8. szám.
A Rohitsi savanyuviz minél gyögyöszer felismerésében hatékony gyógyszer és helyettesítő, az ivarszervek hurutjainál, máj- és hólyagbántalmak, és különböző vajúdásoknál.
A Toppal forras borral vegyítve kiválóan hatásos.
A gyűrés itt ellenben károsodást okozhat.
Hozzávalók: természetes ivókvíz, természetes ásványi anyagok.

Szt. Lukácsfürdő
gyógyfürdő
BUDAPEST, BUDA.
Iszapfürdő, helyi iszapkezelés, stb. olcsó előlátás. Prospektust ingyen küld az igazgatóságnak

**Sos Glycerin
Bébi-Szappan**
a bőrt fehérit,
puhítja és finomán tartja.
F. A. Sörg MA és Társa Bécsben.

SOMATOSE

(oldódó huseférénye)

orvosi szaktekintélyek véleménye szerint „táphüszimóányek
ideálja” betegnek és gyöngéknak.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszerárakban és gyógyszerkereskedésekben.

Ha izzad, ha vizet a teste, ha elme, ha bőr-
kiütései vannak, az esztőlön semmit,
csak egy tegey.

Erényfi-féle „Ichtioi-Salicyl“-t
vegyon.

Szagtalan. Ár 3 korona utasítással.

Szállítói: **Erényfi gyógyszerés, Szabadzsállás. Fő-
raktár: Török József, Király-úton 12. szám.**

Automobilkiállítás a Tattersalban

nyitva reggel 9-től este 8-ig.

Ma vasárnap a. e. automobilkiállítás a kőműves
része. Délután nagy automobil verseny. Kezdeté
3 órakor.

KATONAZENE.

(Az e rovat alatt közlőeknek sem tartalmát, sem alakját
nem felelő a szerkesztő.)

EGYESÜLETEK.

(A fővárosi hírlapkiadóhivatali tisztviselők
segítő egyesülete) ma este tartotta meg 12-ik rendes
közgyűlést az *Othón* írók és hírlapírók körében
Rákosi Jenő elnöke alatt. Előterjesztették a záró-
számadást. E szerint az egyesület vagyon a lefolyt
üzletévben 11 081 koronával szaporodott s így ma
95 242 korona tőkéje van az egyesületnek. A közgyű-
lés tudomásul vette a számadásokat és az igazgató-
ságnak elismerést és köszönetet szavazott meg. Azután
a tagok társas vacsorára gyűltek ugyancsak az *Othón*-
ban, melyben számos felkészítőt mondtak.

(A Lakatosok Betegsegélyző Pénztára) fő-
orvosává dr. *Stössel Lipót*, fővárosi orvost választotta meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Beöthy-Lipthay-ügy.** A Beöthy-Lipthay-
ügyben az ügyészség tudvalevőleg beszüntette a nyomozást. Ezen beszüntető határozat ellen *Lipthay Károly*
képviseletében dr. *Balog Imre* ügyvéd ma adta be a
főhivatalodást a budapesti főügyészséghez. *Lipthay*
Károly ebben a további nyomozást kéri és e célra
oly adatok megállapítását indítványozta, amelyek a
nyomozatot az eddiginél egészen más irányba terelik.

§§ **Takács Zoltán és társai.** A bankhamisítók
pörében ma jelentésközlő tanukat hallgatott ki a bíróság. Legérdekesebb volt még *Landau József* papirke-
reskedő vallomása, aki egyuttal kárvalótt is, mert a
kereskedelmi bankba vitt pénz közé egy Takács-féle
hamis számla keveredett, amelyet persze nem fogad-
tak el tőle. A bizonyító eljárás alkalmasint keddig
tart. Szerdán és csütörtökön meghallgatja a bíróság a
pörbeszédet s pénteken kihirdeti az ítéletet. A tár-
gyalás folytatását az elnök hétfő reggel 9 órára ha-
lasztotta.

§§ **Halális ítélet.** *Katona György* szentesi föld-
műves meggyilkolta tavaly novemberben a szeretőjét,
Göblyös Rozát és a vele egy házban lakó *Faragó*
Pálné kofasszonyt. Áldozatait elásta az udvaron s
pénzükkel elrabolta. A szomszédok néhány nappal
később keresni kezdték az eltűnteket s Katonánál
kérdőzések ödték fölük.

— Elmentek Pestre a klinikára. felelte a gyilkos.

— Mikor jönnek haza?

— Lehet, hogy sohasé, mert olyan hely az, ahol
szálmát csinálnak az emberből.

Nemsokára ráakadtak a holttestekre s Katonát
letartóztatták A szegedi esküdtársaság költőhalálra
ítélte. Védője semmisségi panaszt adott be, mert sze-
rinte a bíróság nem alkalmazta az enyhítő paragrafuszt.
A Kuria harmadik büntetőtanácsa *Sélly Sándor*
elnökségével ma tárgyalta ezt az ügyet s elutasította a
semmisségi panaszt. A halális ítélet tehát jogerős. A
Kuria az ítélet kihirdetése után átalakult kegyelmi
tanácsosá s abban határozott, hogy kegyelemre
ajánlja-e a gyilkost, vagy sem.

§§ **Rablótámadás.** *Zsebők Ferenc* házmester a
tavasszal bufejtőre átmént *Budára Zimmermann Já-*

nos korosmájába. Éjfélig temérdek bort ivott, azután
hazament, hogy fölváltsa a feleségét a kapunyitásban.
Amint a várból lefelé botorkált, három eszikefogó ut-
ját állotta. *Hirvarter István* pofonütötte, *Kreiwich Ig-*
nác befogta a száját, *Stark József* pedig a földhöz
vágta és a mellényén csüngő aranyláncát szakította
le. A csavargók azután ellillantak. *Zsebőköt* az éjjeli-
kaland kijózanította s egyenesen a rendőrségre ment,
hogy az esetet följelentse.

A három csavargó közül csak *Hirvarter István*
és *Stark József* fölött ült ma törvényt az esküdtek
szék, mert ezek fogva vannak, a harmadik, *Krei-*
wich István, aki szabadlábban maradt, egyéb el-
roglaltsága miatt nem jelent meg a tárgyaláson. Dr. *Hodász Antal* királyi ügyész kérte is, hogy
halasztsák el a tárgyalást, míg a triumvirátus harmadik
tagját is előkerítik, de a törvényes és tárgyalás
megtartását rendelte el. Föl is használták a vádlottak
cimborájuk távolmaradását s az egész támadást
Kreiwich Ignácra togták. Ők nem csináltak semmit,
csak madártávlalról néztek, hogy *Kreiwich Zsebőkkel*
bírkózt, de potonról, lopásról, rablásról nem akar-
tak semmit sem tudni. *Zsebők Ferenc* ismételte a pa-
nasztát. A támadói is ott voltak a korosmájában, ahol ő
ivott. Látták, hogy vastag aranylánc fityeg a mellén;
ez szemet szurt nekik s mikor hazaiel indult,
utána sompolyogtak s potonütöttek. Ildre teper-
ték s a láncát leszakították a mellényéről, az-
után elszaladtak. A tanúk kihallgatása és a per-
beszéd után az esküdtek verdikt hozatára vonultak
vissza. Tanácskozásiaknak azonban nagyon nehezen
lett eredménye, amennyiben az elnök három ízben
semmisítette meg szabálytalanság miatt hozott ver-
diktüket, amíg végre este 8 óra tájban kifogástalan
verdiktet hoztak, mely szerint úgy *Hirvarter Istvánt*,
mint *Stark Józsefet* bűnösnek mondták ki rablásnak
minősítendő lopás büntetésben. A törvényt alkalmazó
bizottság ezen verdikt alapján *Hirvarter Istvánt 9*
havi., Sáurek Józsefet pedig 7 havi börtönnre ítélte.
Az ítélet mindkét vádlott büntetéséből 3–3 hónapot kitöl-
töttnek vett. Az ítélet jogerős.

TÁVIRATOK.

Bizalom Zanardellinek.

Róma, június 21. A képviselőház mai ülésén
tovább tárgyalják a belügyi költségvetést. *Zanardelli*
miniszterelnök nagy beszédben védelmezte a kormány
szociális politikáját, amely az engesztelkenység alap-
ján nyugszik. A monarchiába vetett hit — ugymond
— és a monarchia iránt való lojalitás jele, hogy olyan
politikát kívánunk, amely a monarchiát dicsőséges li-
berális tradícióinak ösvényén tartja. Az egész ház
a szélső baloldal kivételével feláll és kiáltja: „Eljen a
király!” Természetesen találja, hogy a szélső pártok in-
kább akarnak liberális kormányt, mint reakciós kor-
mányt. Különben a Rudini-kormány is többször támasz-
kodott a szélsőbaloldalra. Szóló nem mondhat le elveiről
csak azért, hogy szakítson a szélsőbaloddallal. Az intéz-
ményeknek tessz szolgálatot, aki a szélső pártokat az
intézmények kebelébe vezeti. A miniszterelnök be-
széde után a ház 264 szóval 184 ellenében bizalmat
szavazott a kormánynak.

A kínai bonyodalom.

Peking, június 22. Azt az egy idő óta elterjedt
hírt, hogy Sziankalpánban négy belga hittérítőt meggyil-
koltak, eleinte nem akarták elhinni, mert azok a kínai
hivatalnokok, akik azzal a kéréssel északkelet felé
vannak, tagadták a hír valóságát. Végre azonban
olyan határozottan szóltak a hírek, hogy a belga
követ ma embereket küldött ki az igazság kipuható-
lására. A misszió háza nagyon meg volt erősítve.
A benne lévő papokat és bennszülött keresztényeket
az utolsó lázadás alatt nem bántották. Most azonban
azt beszélik, hogy *Tungjuszang* hadából való katonák,
akik azon a vidéken jártak, áprilisban megtámadták a
misszió épületét, amelynek kapuit nyitva találtak s
fölköncölték a belsőkat. A nagy távolság és az ország
viszonyai lehetetlenné tették, hogy expedíciót küld-
jenek oda.

Páris, június 22. A Havas-ügynökség je-
lenti Pekingből, hogy egy hivatalos proklamáció
szerint a kínai császár októberben tér vissza
Pekingbe.

Egy dragonos ezred ünnepe.

Enns, június 22. A 6. dragonos ezred ma ün-
nepelte 200 éves fennállását. Ez alkalomból *Enns* vá-
rosa ünnepélyesen fel volt lobogózza. Fél egy órakor
az ezred a gyakorlati terepen díszszemlére volt felállítva.
Itt dr. *Belopotoky* felszentelt püspök, tábóri vikárius,
tábóri misét szolgáltatt. A nagy sátorban *Mária*
Valéria főhercegnő foglalt helyet gyermekeivel. Azon-
kívül megjelentek: *Ottó főherceg, József Ágost főher-*
ceg a nejeivel, *Henrik Ferdinánd* és *Ernő főhercegek*;
3 bajor, 20 dán és 1 norvég tiszt stb. A tábóri mise után
Ferenc Szalvator főherceg, ezredparancsnok, az ezred-
hez előbb német, majd cseh nyelven beszédet intézett,
amelyben megemlékezett az ezred dicsőséges múltjáról
és felszólította az ezredet, hogy legyen hű a
zászlóhoz és legyen mindig kész arra, hogy a leg-

felsőbb hadurat bármely ellenség ellen kövesse. Az
ezredparancsnok beszédét a király ítéletével fejezte
be, amit az ezred és az ünnepi vendégek lelkes
ovációkkal fogadtak. Azután *Ottó főherceg* dísz-
szemlére tartott, amely ezután a kaszárnyában a
tisztikar üdvözölte a díszvendégeket és az ezred
egykori tagjait. Délután 1 órakor az ennségi fő-
hercegi kastélyban családi ebéd volt, amelyben
többek között *Lajos Viktor főherceg* és *Fülpö*
koburgi herceg is résztvett. Délután 3 órakor történeti
díszfelvonulás volt, amelyben *Ferenc Salvator főher-*
ceg német lovagkosztümben vett részt. Este 7 órakor
a lovagló iskolában díszlakoma volt, amelyre az ösz-
szes vendégek hivatalosok voltak. *Ottó főherceg* a
királyra, *Szalvator főherceg* az ezred tulajdonosára,
Albrecht porosz hercegre ültetett poharát. Az ünnepség
nagy tűzijátékkal és a hadur iránt való hódolat kife-
jezésével végződött.

Brisson beszéde.

Páris, június 22. A radikális párt kongresszusá-
nak mai második ülésén *Brisson* elnökölt. *Brisson* be-
szédben keményen megtámadta a nacionalistákat,
akik a lakosságot, hol külső háború, hol polgárháború
rémével ijesztgetik. Azután élesen kritizálja *Meline*
magatartását, aki a monarchisták és a klerikálisok szö-
vétségese lett. *Beszédét* azzal fejezte be, hogy a leg-
közelebbi képviselőválasztásokra utal ezekkel a sza-
vakkal: „Franciaországnak a köztársaság jelöltjei és
a jesusiták jelöltjei között kell majd választania.”

Brisson beszédét nagy tetszéssel fogadták. Né-
hány előadói jelentés meghallgatása és megfelelő
határozati javaslatok elfogadása után az elnök bere-
kesztette a gyűlést és a kongresszus a köztársaság
életével szétoszlott.

A bolgár miniszterek pöre.

Szófia, június 22. A szobrányét augusztus 16-ig
elhalasztották, hogy a parlamenti vizsgáló bizottság-
nak lehetővé tegyék, hogy a miniszterek ellen tett
vádakról még ebben az ülészakban jelentést tegyen
a háznak.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, június 22. (A *Budapesti Napló* telefonjele-
lése.) A beállított erős eső az osztrák földművelési
minisztérium jelentése szerint már sürgősen szükséges
volt a tavaszi vetésekre nézve, amelyeket komoly ká-
rok fenyegettek. A buzára és a rozsrá nagyon jóté-
konyan hatott az eső, különösen Ausztria északi és
keleti vidékein. Az időjárás általában kedvező volt s
mindenfelől javulásról érkezett hír. Hasonlót jelentet-
tek a külföldi termővidékekről is és ez általános lany-
haságot kellett. Az itteni piacon a magyar földmü-
velési minisztérium jelentése következtében lanyha
iránnyal nyílt meg az üzlet, később azonban, a
mikor az osztrák földművelési kormány jelentése a
tavaszi vetésekben nyugtalanságra okot adó jelensé-
geket konstatait, az üzlet magához tért és buzában
hausse keletkezett. Tegnap óta a külfölddel együtt
lanyha volt az irányzat. Buza 13, rozs 16, tengeri
geri 6–7 fillért vesztt, zab megtartotta múlt heti
árfolyamát.

Kötötték; Buza május–június 8.15, őszre 8.34,
rozs május–június 7.90, őszre 7.26, zab őszre 6.65,
tengeri május–június 5.65, július–augusztus 5.66,
szeptember–október 5.55, repace augusztus–szep-
tember 15.65–15.75 korona.

Eladtak: 4000 m. délviasuti 76 kg. 8.20 K.
3 hónapra Ebenfurtból, kisebb tételekben: 80 kg. 8.05
K. és 78 kg. 7.95 K. Nagy-Szombatól, 77 kg. 7.60 K.
Verebelyről, 76 kg. 7.424 K. Léváról.

Rozs 10 fillért vesztt s a forgalom egészen je-
lentéktelen volt; idej áru szeptemberre 6.50 K. Debre-
czenből, 500 kg. augusztus 5-én és szeptember 5-én
való felrakodásra, győri 7.50 K. bécsi raktárból; ten-
geri 5.75–5.80 K. tartott; zab 10 fillérről olcsóbb,
magyar zab minőség szerint 8.15–8.40 K., liszt iránt
nem mutatkozott vásárlási kedv s a forgalom egészen
jelentéktelen volt. Korpa üzlettelen és gyöngy.

Bécs, június 22. (A *Budapesti Napló* tudósítójának
telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zárlatok a
következők voltak: Osztrák hitelrészvény 663.—, Magyar
hitelrészvény 665.50, Angol-Osztrák bank 278.—, Bécsi bank-
egyesület 473.— Union bank 555.—, Ländorbank 406.—
Osztrák-magyar államvasut részvény 656.50, Lombard 104.—,
Eibavölgyi vasut 487.—, Északnyugati vasut részvény 477.50,
Dohányrészvény 287.50, Rimaurányi vasut 477.50, Alpeji
bányarészvény 467.—, Májusi járadék 98.20, Magyar korona-
járadék 62.95, Török sorsjegyek 106.—, Német birodalmi
márka 117.48.—, Napoleon d'or 19.03.

Berlin, június 22. (A *Budapesti Napló* tudósítójának
távirata.) Letti forgalom. 4/10-os magyar aranyjárdék
93.75, Magyar koronajárdék —, Osztrák hitelrészvény
207.75, Osztrák-magyar államvasut 140.50, Dél vasut —,
Északnyugati vasut 216.10, Eibavölgyi vasut —, Orosz bank-
jegy készpénz —, Buschtiehradi —, Orosz bankjegy
—, (Último.) Lombard —.

Színházak, szórakozó helyek.

VIGSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. június hó 23-án.

Ocskay brigadéros.

Színházi prólogussal, 4 fely. Irtá Hercegg Ferenc.

Személyek:

Ocskay László	Fenyvesi Dili	Lenkei
Tizza Ilona	Szerény G. A palóc	Szerény
Tizza Jutka	Pécsi P. Szörényi	Gál
Fyber	Hegedűs Tarsis	Bihari
Oroszony	Kazaliczky Ocskay Sándor	Tapolozai
Jávorka	Góth Königsseg	Balassa

Kezdete 7 1/2 órákor.

NÉPSZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. június hó 23-án.

D. n. 2 1/2 órákor. bérleten kívül, mérsékelt helyárakkal. Rákosi Szió nyilvánossági joggal felruházott magán-színésziskolájának vizsgálati előadása.

I.

Primadonna-vásár.

Altkalmi bohóság ének- és táncelőadással. (Tanárok: Rákosi Szió, Szabados Béla, Donáth Lajos és Hans Ilka.)

II.

Hangverseny.

III.

A Gyurkovics lányok.

Herczeg Ferenc vizjátékának első felvonása. Tanár: Rákosi Szió.

Esto:

Milliók a hó alatt.

Regényes színmű 5 képben. D. Ch. Murray regényéből írta Francis Barlington. Magyarra átdolgozta Bálint Dezső.

Személyek:

Briggs	Szirmai Gay	Kovács M.
Harding	Horváth Cunningham	Delli
Edith	Fedák Davis	Ujvári
Tomkins	Szabó Kata	Kápolnai
Saylor	Tollági Broke	Szerdahelyi

Kezdete 7 1/2 órákor.

URÁNYA SZINHÁZ

Vasárnap, 1901. június hó 23-án.

A föld körül.

Irtá: Dr. Gáspár Ferenc. Kezdeté 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI NYARI SZINHÁZ.

Vasárnap, 1901. június hó 23-án.

Délután 3 órákor fél helyárakkal.

Egy magyar huszárkapitány Bécsben. Életkép 5 felvonással. Irtá Costa Károly.

Esto:

Ujházi Ede vendéglőféltével.

A peleskeli nőfürdő.

Eredeti bohózati dalokkal, 3 szakaszban. Irtá Gaál J. Kezdeté 7 órákor.

ŐS-BUDAVARA

Ma vasárnap, fényes világítás mellett, a világ leghíresebb különlegességeiből álló

remek új műsor

a nagy színpados. A délutáni előadás félárakkal.

Felváltva három zenekar.

Ben-All-Boy varázsszínházában előadások óránként, a „Folies Caprice” színpados 3 előadás. Amerikai seating rink. Számos egyéb érdekes szórakozás.

Délután 6 órákor. Gyermekeknek 12 éven alól 20 fillér kedvezmény. Jegy minden tízredben.

A földalatti villamos éjjel 1 óráig közlekedik. Társasok egész éjjel.

KÉZIMUNKÁK

hímző-anyagok és hímző-szervek rendkívül nagy választékban, szabott, nyári árakon kaphatók

BÉRCZI D. SANDOR

kézimunka-nagyiparosnál, Budapest, Király-utca 4. sz.

Képes árjegyzékemet 1725 eredeti kézimunkakézikönyv kiváonatra bérmentve küldöm.

hímzőgép I. 8 kor. II. 6

Point-Lace munkák és az ahhoz tartozó összes anyagok rendkívül nagy választékban vannak raktáron.

Mintákkal szívesen szolgálok.

Győr szab. kir. város által fenntartott felső kereskedelmi iskolában

tanulók szabályszerű felvétele f. évi július és szeptember

hó három első napján megteremtünk

Az intézet, mely teljesen azonos az eddigi képzés akadémia-

nak nevezett iskolákkal, illetőleg a külföldi kereskedelmi aka-

démiaikkal, biztosítja végzettségüknek az egyetemes önkön-

tesztig kedvezményét és kvalifikációját a kereskedelmi életgyakorlatba

szárazára, nemkülönben az 1882. évi. tisztviselői életgyakorlatba

szóló I. sz. által a felső kereskedelmi iskolát (keresked-

akadémia) végzettségű tanulóknak biztosított életgyakorlat

Bővebb felvilágosítást kérszögel ad: Győr, 1901. június 20.

az intézet igazgatója.

Saison vége miatt

rendkívül

LESZÁLLITOTT ÁR

Szent-Lőrinci

Porcellán fest. ipartelep

Teréz-körút 32. sz.

Dusan aranyozott és remek festésű (6 szem.)

Tea-készlet 3 frt 60.

Mocca service platauval 3 frt 75 kr.

Függő lámpa 1 1/2 m. magas 4 frt 80 kr.

Roppant nagy raktár (6 szem.) díszes

Étkező-készlet 6 forint.

Étkező, magas facon elegáns 8 frt 50 kr.

Étk., Kococo, ibolya virág 10 frt 50 kr.

Étkező, modern, minta nél-

kül csak szél. arany szeg. 12 frt 50 kr.

Étkező 12 személyre 20, 30 és 35 frt.

Videki megrendelésnél kérjük a mintavirág-ját vagy színezetét megnevezni.

Graz. Graz.

Hotel „zur goldenen Birne“

a város központjában, a meráni parkkal szemben, a legzsebb fekvésű szálló, újonnan kényelmesen berendezve. Villanyvilágítás.

HUTTER J., tulajdonos.

Dr. Renner vizgyógyintézete

bejáró betegek számára.

Budapest, VII., Valeró-utca 4. (Telefon).

Az intézet 24 év óta áll fenn, most teljesen újították, a leg-

modernebb gyógyeszközzel szerellették föl.

Alkalmazásban levő gyógyszerkészítők

A tudományos vizsgágyvándó Szász eljárásai, maszkás, villám-fényfürdő (elhalásoknál), az elektroizomias minden fajta (görcsös, faradatio, franklinizatio, elektroizomizatio), hidrokészítők (Psychrophor stb.).

SZÉNSAVAS FÜRDŐK

(Nauheimi eljárás, szilvácsok számára). Kezelés alá vétetnek. Különböző ideg- és gerincbajok, ideges gyöngöcségi állapotok: Álmatlanság, szédülés, a gyomor és belek rnyhege, idült izületi és izomcsú stb. Prospektus kívánára. Árak mérsékelték.

Zsebórák

5 évi jótállás mellett

reszletfizetésre

kaphatók

Polgár Kálmán

órá- és ékszer-üzletében

Budapest, Erzsébet-körút 29. sz.

Videkre árjegyzék bérmentve.

Díszes ingaórák. Divatos ékszer.

Klimatikus gyógyhely és tengerifürdő

ABBÁZIA

Hôtel és penzió Szlatina

a tengerifürdő közvetlen közelében, pompás árnyas kert.

Kitünő konyha és pince, szolid árak.

Szobák kilátással a tengerre.

Költözőkészeket

vasúton és hajón, az átrakodás

és csomagolás megtakarításá-

val, elfogad az elzárható

Szabadalmazott

Butorkocsival

Caro és Jellinek szállító

Budapest, V. Arany János-utca 84.

Hajhullás és őszülés

ellen legbiztosabb szor a Lőrinczy-féle hajjelent, mely pár nap használa után feltétlenül hat, szakkal és bajszra ugyanazon hatást gyakorolja, ára 6 korona és erről ingyen prospektust küld:

Lőrinczy „Aranykereszt”-gyógyszertára Békés-Csabán.

GMEHLING HERMANN

csász. és királyi udvari szállító

bőr- és bőrbutor-gyára

BUDAPEST, VII-ik kerület,

Bórszékek, Damjanich-ut. 6

Támlányok,

Mappák,

Papirkosarak,

Kályhaellenzők

••••• stb.

Régi nádszékek bőrrrel

bevonatnak.

2.-K. 14 kar. aranygyűrűk

hölgyeknek és uraknak

val. ezüsttel

elérhető

Minden

gyűrű és

K. hivata-

losan hitelesítve. Sok évi tar-

tósságért keszekezik. Csodá-

latosan fényes újkorú gyé-

mattal hitelesítve. K. 2.-

erősebb K. 3.-, 6 kar. arany

K. 5.- (gyűrűnör-papir-

szeptet keretik) szállítva után-

vétel. Még nem feleltet a

pézt viszsa. Szabadkán K.

Bécs, IX., Bergasse 2. Szá-

mó iltörésével ellátott

magyar mintakönyv órák és

aranyárakról stb. ingyen és

bérmentve.

színesztrók

brom-erlát kivétel ar-

képevel díszítve.

Páratlan szép gyűjtemény.

Eddig megjelent 4 sorozat. Egy

sorozat 12 dbot tartalmaz. Ára

börmentes ajánlott küldéssel

1 frt 80 kr. (3 K. 60 fl.).

Az összeg beklüldése után küldi

kiadóhatalma

József-körút 18. sz.

Aki mind a négy sorozatot egy-

szere beadja, az 80 helyett

60 köpet kap.

A).

Ábrányiné W. Margit

Blaha Lajza

Felekiné M. Flóra

Gazsi Marika

Gombaszögi Margit

Jászai Mari

Kéry Klára

Ligetli Julianna

Szeyer Ilonka

Vasquez M. grófnő

Vizvári Marika

Szekely Irén.

Bécsi nők köszönetük szépségüket

első sorban a legkellemesebb, leglát-

ványosabb, leghíresebb

Eredeti Pompadour Paszta

használatának, amelyet néhai Mod. dr.

Rizs A. talált fel. Ez a szépségöror hasz-

nálat folytán élénk friss arcúkat, va-

lók felvételét anélkül oldja meg a

kező fehérség mellett a pórnakülönböz-

tesítésére melletti aszálót, májfelköt,

hímőhelyeket, pattanásokat, arcpiros,

a bőrcnek minden tisztáltságát; már

40 éve áll a fővárosi és vidéki nő-

szobákban, a magánlakásokban, a

szépségörorok és ártalmatlanságának

legjobb bizonyítéka a 40

éves létele, a mely 100 alatt ugyan-

anok az hasonló szerke-

zeteket és újra elűnt. Egy 6 hónapra

való tégely ára 1 frt 80 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bört anozal tejszertől fehérséggel vonja

be, rajta marad az arcbőrön me-

gőse után is. Eredeti palack 1 frt 50

kr. Pompadour-árgor róza, krém és

fehér szízen 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal Ösv. Dr. Rixné Vilma

szépségörorok és ártalmatlanságának

legjobb bizonyítéka a 40 éves létele,

a mely 100 alatt ugyan-anok az

hasonló szerkezeteket és újra elűnt.

Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt

80 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bört anozal tejszertől fehérséggel vonja

be, rajta marad az arcbőrön me-

gőse után is. Eredeti palack 1 frt 50

kr. Pompadour-árgor róza, krém és

fehér szízen 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal Ösv. Dr. Rixné Vilma

szépségörorok és ártalmatlanságának

legjobb bizonyítéka a 40 éves létele,

a mely 100 alatt ugyan-anok az

hasonló szerkezeteket és újra elűnt.

Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt

80 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bört anozal tejszertől fehérséggel vonja

be, rajta marad az arcbőrön me-

gőse után is. Eredeti palack 1 frt 50

kr. Pompadour-árgor róza, krém és

fehér szízen 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal Ösv. Dr. Rixné Vilma

szépségörorok és ártalmatlanságának

legjobb bizonyítéka a 40 éves létele,

a mely 100 alatt ugyan-anok az

hasonló szerkezeteket és újra elűnt.

Egy 6 hónapra való tégely ára 1 frt

80 kr.,

POMPADOUR-TEJ

a bört anozal tejszertől fehérséggel vonja

be, rajta marad az arcbőrön me-

gőse után is. Eredeti palack 1 frt 50

kr. Pompadour-árgor róza, krém és

fehér szízen 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal Ösv. Dr. Rixné Vilma

szépségörorok és ártalmatlanságának

legjobb bizonyítéka a

PÁRISI NAGYÁRUHÁZ

BUDAPEST,
VII., Kerepesi-ut 38.

Minden vevőnek még a legkisebb bevásárlásnál is
pénztárunk egy fénykép-bonnt szolgáltat ki, amelyen a bevásárolt összeg nyugtatványozva
lesz. Amidőn ezen bevásárolt áruk együtt a 20 korona összeget meghaladják, vagy
20 korona értékű áru egyszerre lesz bevásárolva

minden vevő teljesen ingyen kap

bármely tetszés szerinti, nekünk átadandó fénykép után egy 60 cm. magastágu művésziesen elkészített

ÉLETNAGYSÁGU HŰ FÉNYKÉPET

csupán a kifésztésért és a díszes papírkertért (passe-partout) önköltségünket 3 koronával számítjuk fel. A világ egy műintézete sem képes az ingyen képet magát
20 koronán alul elkészíteni.

Az 1901. évre szóló teljes naptárral ellátott **KÉPES NAGY ÁRJEGYZÉK** a közkezdelt egy és kétkoronás áruszályunkról, valamint az összes árucikkekről kívánatra ingyen és bérmentve.

Cs. és kir. katonai élelmezőraktár Gyulafehérvárt.

Sz. 785.

Felszólítás!

A gyulafehérvári cs. és kir. élelmezőraktár saját szükséglete fedezésére: 2490 köbméter kemény tüzifát, és pedig usztatlan bükkfát, továbbá 1250 métermázsa kőszentet vásárol kereskedelmi szokás szerint.

Az ajánlatnak a tüzifa és kőszennék raktárszerű minőségére kell hogy szólnon; a tüzifának az 1900—1901-iki téli vágásától kell származnia és épp úgy a kőszennék szokásos elnevezésén kívül azon szénbánya is, melyből a kőszén hozatott, megnevezendő és annak helyfekvése megjelölendő. Öt kilogrammyi szemmustra az ajánlattal beküldendő.

Hogyha a vasutón a katonai díjtételbeli részesülés igénybe vétetik, akkor a cikkek honnanvaló származása részletezendő.

A beszállításnak helye az élelmező raktárnak a várban levő saját faraktára — illetőleg szénraktára, még pedig a következő részletek és beszállítási idő szerint:

C i k k	1901.				1902.					Összesen	Megjegyzés
	Auguszt.	Szeptemb.	Október	Novemb.	Január	Február	Március	Április	—		
	v é g é n										
Tüzifa --- --- ---	500	800	800	390	—	—	—	—	—	2490 m ³	A tüzifa rövidebb határidők mulva is beszállítható
Kőszén --- --- ---	—	200	200	200	200	200	100	150	—	1250 q	

Az eladó netaláni föltétele «beszállítás szabad választás szerint» nem vehető tekintetbe.

Az eladó az egyes cikkek összes szükségleti mennyiségére kisebb részmennyiséget is ajánlhat, még pedig a tüzifának egész 100 köbméterig, a kőszennél pedig egész 100 métermázsig le, de természetesen a kívánt beszállítási idő megjelölése mellett.

Másrészt a katonai kincstár föntartja magának azon jogot, oly ajánlatnál, amely habár az egész szükségleti mennyiségre is szól, akárcsak egy részmennyiséget elfogadni.

A beszállított tüzifa, illetőleg kőszénmennyiségek a szállítási hó következő havában fizettetnek ki.

Ezen vételügylet alapját a hivatalosan kiállított és 1901. június 16-án keltezett szokványok füzete képezi. Ugyanez bárkitől a gyulafehérvári katonai élelmező raktárnál betekinethető.

Az ajánlatok levélaalakjában 1 koronás bélyeggel ellátva

1901. július hó 17-én délelőtt 10 óráig

a gyulafehérvári élelmezőraktárnak beadandók. A határidő (impepno) legalább 14 napra kell hogy szólnon. Után- vagy táviratilag beérkező ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Az ajánlattevő köteles különösen kinyilatkoztatni, hogy ezen vételügylet lebonyolításánál az erre hivatalosan kiállított és neki összes tartalmában ismert — a katonai élelmicikkeknél tözsdén kívül kereskedelmi szokás szerint fogantatosítandó vásárlására nézve érvényben álló és 1901. június hó 16-án kelt szokványok füzete alkalmazandó, és hogy a tüzifa kellően rakva és a szén előmérlegelve fog beszállíttatni.

Az élelmezőraktárnak ismeretlen ajánlattevője intézkedjék, hogy vállalatképességéről és megbízhatóságáról egy bizonyítványt, és pedig: ha a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje van, az illető kereskedelmi és iparkamarától, ellenesetben az illetékes mezőgazdasági egylettől, hivatalos uton az élelmező raktárhoz idejekorán juttasson át.

Az ismeretlen ajánlattevők kötelesek azon esetben, ha ajánlataik elfogadtatnak, a vételárnak 10%-nyi összegét pénzvadvék gyanánt a kötlevéllal az élelmezőraktárnak átnyújtani és ezt ugyanott az ügylet lebonyolításáig betéve hagyni.

Az óvadék letételétől minden körülmények közt fel vannak mentve:

1. Községek, továbbá gazdasági szövetezetek, amelyek saját terméseiket ajánlják az eladásra, végül az erdészeti kezelőségek és a szénbányák. Az óvadék felmentésére vonatkozó kérelemhez az erre vonatkozó és a közigazgatási előjáráságtól kiállított bizonyítvány csatolandó.

2. Termelők, akik ajánlataikat birtokaikhoz aránylag a saját fa-beszállítására teszik.

Eziránti bizonyítékul a községi előjáráságtól kiállított és a közigazgatási előjáráságtól bizonyított bizonyítvány kell hogy előmutattassék.

Minden ajánlattevő kivétel nélkül kikötheti magának, hogy a vasuti szállításnál a katonai árszabály igénybevételében részesüljön.

A szokványok füzete minden katonai élelmezőraktárnál a nyomtatott iv 8 fillérjeért kapható.

Gyulafehérvárt, 1901. június hó 16-án.

A cs. kir. katonai élelmezőraktártól.

Valóban!

Zacherlin

nagyszerűen segít, mint utolérhetetlen revarpusztító szer.

De csak üvegekben vásárlandó ott, ahol Zacherlin-plakátok vannak kifüggesztve.

8513-1901/III. u. o. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Az egyes dohánygyáraknál a következő selejteket gyűlték össze, egymint:

1457 kgr.	lenkócvászon	} Kecskeszőr
29.333 "	háromnyútos vászon	
43.751 "	kócvászon	
3122 "	nővényrost	
27.855 "	jutta	
18.529 "	kötél	
75.283 "	papír	
3982 "	zsinór	
3123 "	I-ső osztályu	
6090 "	II-od osztályu	
29.874 "	III-ad osztályu	

Ezen selejteket megvenni szándékozók zárt ajánlatukat legkésőbb

f. évi július hó 15-én délelőtt 10 óráig

ezen igazgatóság segédhivatalában (Kálmán-utca 20. sz.) tartóznak benyújtani, amikor a nyilvános versenytárgyalás megtartatik. A kecskeszőr-selejtekre külön is és osztályonként tehető ajánlat, egyébként pedig csakis az összes selejtekre vonatkozó ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az egységárak számokkal és betűkkel kiirandók és 100 kgr-ként tejsúlyra, selejtnemenként és dohánygyáranként külön-külön teendők.

Oly ajánlatok tehát, a melyek csak egy átlag-összegekről szólnak, és melyben nem az egyes selejtekre vonatkozó egységárak lesznek kitüntetve, eljettnek.

A selejteket az illető dohánygyáraknál megtekinthetők, a selejtmennyiségeket feltüntető kimutatások pedig ezen igazgatóság III. ügyosztályában betekinthetők, illetve átvethetők.

Biztosíték fejében a felajánlott összár 5 (öt) százalékának megfelelő összeg készpénzben vagy állami letétként elfogadható értékpapirokban és pedig Budapesten a budapesti m. kir. állampénztárnál (IX. fővámpalota), vidéken pedig valamely kir. adóhivatalnál letétbe helyezendő és a letétet igazoló elismervény az ajánlathoz csatolandó.

A selejteket az ajánlat elfogadásáról szóló értesítés keltétől számított négy héten belül a vételár előzetes lefizetése mellett átveendő, mert a mennyiben a selejteket az illető dohánygyáraknál ezen idő alatt át nem vétetnének, úgy a bánatpénz minden további felszólítás nélkül bevonatik és az a feletti rendelkezési jog ezen igazgatóságot illeti.

Az ajánlatok lepecsételve: «Ajánlat selejteket megvétele iránt 8513/1901. számhoz» címezzve és ivenkint egy koronás bélyeggel ellátva nyújtandók be.

A kitűzött határidőn túl beadott vagy táviratilag tett ajánlatok, ugyszintén oly ajánlatok, melyekhez a bánatpénz készpénzben csatolattik, figyelembe nem vétetnek.

Budapesten, 1901. június hó 7-én.

M. kir. dohányjövédéki központi igazgatóság.
Utánnyomás nem díjazatik.

52820. szám VIII/1.

Hirdetés.

Szénkének szállításához szükséges 8000 azaz: nyolcezer egyenként egy métermázas szénkének köbtartalmának megfelelő szénkéneghordó beszerzése céljából pályázat nyíttatik.

Felhívtnak azok a gyárosok, a kik ily hordókat szállítani hajlandók, hogy erre vonatkozó ajánlatukat zárt borítékban legkésőbb

folyó évi június hó 27-én déli fél 12 óráig

a földmívelésügyi miniszterium házipénztárához (I. emelet 49. ajtó) nyújtásuk be, mely napon déli 12 órakor a beérkezett ajánlatok nyilvánosan bizottságilag a miniszterium tanácstermében (II. em. 98. ajtó) fognak felbontatni.

A hordó alakjára, anyagára, úrtartalmára, méreteire, szerkezetére, valamint a szállítás és átvétel módozataira vonatkozó részletes feltételekről a földmívelésügyi miniszterium VIII/1. osztályában (földszint 6. ajtó) tájékozás szerezhető, illetőleg az írásba foglalt feltételek kívánatra megküldetnek.

Budapest, 1901. június hó 18-án.

Magy. kir. földmívelésügyi miniszter.

BERGER-féle GYÓGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN

tekintélyes orvosok ajánlják, Európa legtöbb államaiban fényes sikerrel alkalmazták

mindenemü bőrlétiés ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, kozsá dősi kilegek, ugyszintén orvosság, óvat, fagydad, lábizadás, fej- és szakállkoppa ellen.

A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányt 40%-át és minden egyéb, a károskedjében előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülése végett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése az ismert védjegyre való ügyelmeltesítés kérést. Idült bőrbetegségeknél sikerrel alkalmazták a kátrány-szappan helyett.

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan. A gyöngy kátrány-szappan az

ARCHÓR TISZTÁTLANSÁGAI elűvöltására, a gyermeknek valamennyi fejbetegségei ellen fellélmhatatlan bőrlétiés, mosdó és fürdőszappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan 35% glicerin tartalommal és finom illattal.

Ara minden fajnak használati utasítással együtt darabonként 35 kr, 6 darab 1 fr 90 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Bonzoo-szappan** a bőr simítására, borax-szappan pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására himlő-bélyegnek és mint fertőtlenítő szappan, **Berger-féle fenyő-fürdő-szappan** és **fanyú-pipere-szappan.** Berger-féle gyermek-szappan a szőke haj részére (25 kr).

Berger-féle Petrosulfol-szappan rozos orr, kilités, bőrvizkegesség és arcvörög ellen, **szepítő-szappan** igen hatható (75 kr).

Berger-féle kénés tejszappan mitfeszor és arczisztatlanság ellen. Tannin szappan láb-izadás és hajkilitás ellen.

Berger-féle fogszappan később 1. sz. rendű fogszappan, 2. sz. dohányosoknak. Ár: 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanok illételeg utalnak a rőpiratorokra. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, miután számtalan hatástalan utánzatok vannak. Gyár és főraktár:

G. Hell & Comp. Troppau.

Erdemjellel kitüntetve a nemzetközi gyógyszerkiállításon Bécsben 1889 Budapesten nagyban és kisletyben kapható: **Török József gyógyszerárban, Király-utca, Tammanyer, Köchmeister Frigyes utca, Detányi Frigyes, Detányi Károly, Waltersdorfer Fái, Kerepesi-ut. Neruda Nándor, Molnar és Moser, Láng Gusztávnál, továbbá a következők gyógyszerárakban: Bayer A., Fanser M., Faykiss J. dr. Jarmal, Petri Ottó, dr. Egger, Elsdörfer G. és többi budapesti és Magyarországon egyéb városokban levő gyógyszerárakban.**

Félszázad óta

létünök elismert

Arany érem Dr. SICHULTZKY-féle Arany érem
Páris-London. Pécs-Temesvá.

Arckenőcs és mozdóvíz

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbizható sikerrel használtatnak szepítő és májfolttok, a forrósg vagy fagy által keletkezett frosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér, egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mozdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 kor. Hozzávaló mandola-korpa szappan 50 fillér. Sitchulsky-féle szappan 30 fillér.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szepítő-szer. Kifűző hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások a kitévés elűzésére. Egy üveg ára 3 kor. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga szímben. Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arca láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 korona 60 fillér, egy kis doboz 1 korona.

JOLIESSANTE-FOGFOR

legelőzesebb fogpor a fogak tisztítására, orvadásnak és bübüdelek eltávolítására megváltásra, a mely által egyáltalán a foghúrra is a legtekélyesebb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 korona.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illattal fogra is a legkedveltebb tolett-szappan a bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja a emell annak friss, tiszte kinézetét. Kívánatra mindtarabok ingyen adának. Egy darab ára 50 fillér.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megcsudált haj eredeti természetes színének visszahállítására, 1 üveg 2 korona.

Kapható: **Molnar Lipót gyógyszerésznél, mint készítő-nél Kassán.**

Bpsten: Török J. gyógyszerár, Király-utca 12.

Hirdetmény.

Vagyonbukott Paskesz Jakab makói lakos csődválasztmányának 1901. évi június hó 7-én hozott határozata alapján közhírré teszem, hogy vb. Paskesz Jakab csődtömegéhez tartozó, a csődletárban 2-660 tétel alatt 26857 korona 49 f. beszerzési ár, 16189 korona 08 fillér becsárban fölvetett árúk és bolti fölszerelések zárt ajánlati verseny útján a legtöbbet ígérőnek fognak eladatni.

A zárt ajánlatnak alulírt tömeggondnok makói ügyvédi irodájában leendő benyújtására

1901. július hó 2-ának délelőtt 11 órája

tűzetik ki határidőül, úgy, hogy venni szándékozó a becsár 10%-át készpénzben vagy övadékképes értékpapirokban alulírt tömeggondnoknál letenni és a vevő a teljes vételár a leütéstől számítható 8 nap alatt lefizetni köteles bánompenze elvesztéseinek és esetleges kár megtérítésének terhe alatt, mely idő alatt a vételár lefizetése után vevő a megvett tárgyakat az üzleti helyiségéből elvinni tartozik.

A tömeg nem szavatol az árúk mennyisége és minőségéért, hanem azok úgy adnak el, amint azok vb. volt makói üzleti helyiségében vannak és kívánatra megtekinthetők.

A benyújtott ajánlatoknak el, vagy el nem fogadása tekintetében a választmány magának szabad kezét fentartván, e tárgyban 1901. július 2-án fog határozatot hozni.

Vevő tartozik az eladás utáni kincstári bélyegyet és illetéket viselni, azon esetben is, ha a választmány a zárt ajánlati versenyt az ajánlatok fölbontása után szóbeli árverésre alakítaná át és az illető vevő ilyen szóbeli verseny útján venné meg az ingóságokat.

Makón, 1901. június 16-án.

Dr. Dallos Sándor
mint vb. Paskesz Jakab tömeggondnok.

TITKOS BETEGSÉGEKET

hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utó-bajait, az olyengült férfere, magömléseket, a bűnkör-utóvetkezmenyett, nőknél feherfolyást, bányaknyire idülték is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtatlanság egyik főokozója és borbetegségeket gyógyít a leggyorsabb szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és orvossz-tudor, volt oszár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 óráig egész délután 4 óráig, este 7 óráig és 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választottik és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzője: **Dr. GARAI ANTAL** nál megrendelhető **NÉPZENÉK UTMUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent), a neml betegségek és egyéb lezserült gyógykezeléshez című könyv, volt ára 3 fr. 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 fr. kitévésért máskor bármennyre vagy 90 kr. utánvétel mellett.

Félszázad óta

létünök elismert

Arany érem Dr. SICHULTZKY-féle Arany érem
Páris-London. Pécs-Temesvá.

Arckenőcs és mozdóvíz

Ezen készítmények ajánló levelét azoknak félszázad óta mindenütt elterjedt világhírű és bámulatos hatásuk képezik. Megbizható sikerrel használtatnak szepítő és májfolttok, a forrósg vagy fagy által keletkezett frosság s a bőr minden tisztatlansága ellen. Egy nagy tégely ára 1 kor. 40 fillér, egy kis tégely 70 fill. Egy nagy üveg mozdóvíz 2 kor., egy kis üveg 1 kor. Hozzávaló mandola-korpa szappan 50 fillér. Sitchulsky-féle szappan 30 fillér.

JOLIESSANTE-CRÉME

bőrfinomító és szepítő-szer. Kifűző hatással bír a bőr finomítása és szépségének előmozdítására, valamint a pattanások a kitévés elűzésére. Egy üveg ára 3 kor. 10 fill.

JOLIESSANTE-PUDER

fehér, rózsá és sárga szímben. Kiváló finomsága miatt ajánlható leginkább. — Az arca láthatatlanul tapadva, annak kellemes színt ad. Egy nagy doboz ára 1 korona 60 fillér, egy kis doboz 1 korona.

JOLIESSANTE-FOGFOR

legelőzesebb fogpor a fogak tisztítására, orvadásnak és bübüdelek eltávolítására megváltásra, a mely által egyáltalán a foghúrra is a legtekélyesebb hatást gyakorolja. Egy doboz ára 1 korona.

JOLIESSANTE-SZAPPAN

már kellemes illattal fogra is a legkedveltebb tolett-szappan a bőrt finom és simává teszi, valamint előmozdítja a emell annak friss, tiszte kinézetét. Kívánatra mindtarabok ingyen adának. Egy darab ára 50 fillér.

HAJ-RESTORER

biztos szer a megcsudált haj eredeti természetes színének visszahállítására, 1 üveg 2 korona.

Kapható: **Molnar Lipót gyógyszerésznél, mint készítő-nél Kassán.**

Bpsten: Török J. gyógyszerár, Király-utca 12.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmeloegebben ajánlható

D. R. KAJDACS, V. CS. ÉS KIR. EZREDORVOS ÉS KÓRHÁZI FŐORVOS

Electrotherapiai rendelő-intézet

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klitild-palota (átjáróház és lift használat).

A legelhanyagoltabb hugycsőfolyásokat, legu-lyosabb hughfolyagbajokat, bűnkör sebeket, syphilit, az önfertőztetés utó-bajait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujobban olyannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

által, magömléseket, nőknél feherfolyást befecs-kendezés nélkül, a legmakaesabb borbetegségeket, valamint ifjúkori bűnkör következtében be-állott ideg és ennek utóvetkezmenyénekp léte-jeit hátrgerincbajokat gyógyít a legujobb gyógy-mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárt KÜLÖN váróterem.

Levelekre díjazatlanul azonnal választottik; eset-leg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Minden az egyzseri beiktatás nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

ARANYHÍRDETEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levélbeli tudakozására ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegyet kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivattal mindig közölni kell.

Apró hirdetések közzétételére... Minden az egyzseri beiktatás nonpareille betűkből 4 fill. Vastagabb betűkből 8 fillér.

Breuer nővérek... Engelman Mór... Franke Pál... Jambrikovits... Eckstein Bernát... Fischer J. D.

Intelligens... Szegény, de becsület... Mosse haldokló... Mezei Antal... Schwarcz József... Tenzer Gyula... Sikráy Samu... Kernberg Rozália... Ifj. Nagel Ottó... Nemetsch A. J.

REKESLET. Alkalmazást nyújthatok... Galvanisour... Gyógyulások... Gépésztervezés... Fehérvarróné... Használt... Kálman... Lipótvárosi... Levelek... Okos... Kálman... Lipótvárosi... Levelek... Okos... Kálman... Lipótvárosi...

Bezártok... Beszálló vendéglő... Augusztus elcséjere... Baross-forrás... Hölgyeknek... Kristóffy 8. sz. Üveggyár... Teljesen díjtalanul... Fehérvarróné... Használt... Kálman... Lipótvárosi... Levelek... Okos... Kálman... Lipótvárosi...

Privát kúria... Eleggans... Szivalku eseresznye... Zalogcédulat... Minus Jakob Budapest... Fiók-üzlet: Irányi u. 25.

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

KINÁLAT. Villa-fürdő... Keszthelyen... Eladó birtok... Butor... Jóménőségű... Valódi Echo-Phono... Zongora... Csinosan... Mindenki fényképész.

Üzres... Szűnnel szépirásli tanfolyam... Szerszámok... Vasrácsok... Leghíresebb... Egy... Egy szépirásli... Bősendorfer... Ruha-varróné... Zongora... Kúria... Eleggans... Szivalku eseresznye... Zalogcédulat... Minus Jakob Budapest... Fiók-üzlet: Irányi u. 25.

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

Veszek... Reményi Mihály... Hangfokozó gerenda... Virágyvelő... Csak Saniditok... Egy kis ipartelep... Szeplőt, májfoltot, orrvörösséget... Hagel A. Erzsébet-körút 23. Arjegyeket vidékre ingyen es bormentve... Epilepsia. Szakácskönyvei

M E S E.

A kis tündér papucs.

Tul a szivárvány-hídon lakott a kis Flóra tündér és nem volt más hibája szegénykéknek, mint: nagy kíváncsisága. Rettenetesen kíváncsi kis tündér volt. Hiába mondta neki okos mamája a Hajnal: ami nem tartozik reád, abba ne üsd bele a fítkádát és addig, amíg ott lodod a drága időt a szivárvány-kapunál és lekukuskálsz a földre, hogy mit csinálnak odalenn az emberek, hidd el, Flórácska, okosabban cselekednél, ha addig a csillagokat pucolgtatnád az égen.

Beszélhetett az okos Hajnal mama a kis haszontalannak, az nem hallgatott reá. Ó azért reggeltől estig ott ült a szivárvány-kapun és lebámolt a földre, hogy mit csinálnak odalenn az emberek.

Egyszer pedig az történt, hogy már nem is a kapun kukuskált ki Flórácska, hanem egyenesen felült a kapu sarkára és onnan hímázta le arany papucs lábcsakáit.

Amint pedig így ülne és hímálja a lábaeszkáit, egyszer csak zsupsz, az egyik lábáról lecsuszik az arany papucs és úgy leesett, hogy meg se állt az égtől a földig.

Erre már nagyon megharagudott Hajnal mama és azt mondta a leányának:

— Most azonnal le fogsz menni a földre és addig vissza nem térhetsz ide, amíg meg nem találsz az arany papucsodat.

Orült is, meg szepoggett is Flórácska, hogy neki most a földre kell menni, ahol még sohasem járt. Beleültették aztán a kis tündért egy felhő-kocsiba, két hattyút eléje fogtak a kocsinak és letették a földön egy erdőben, egy fa tetejére.

— Jézus-Mária! — sóhajtott a kis tündér a fa tetején — hát mihez kezdjek mostan én?

A fa alatt egy vén medve epret evett s megszólította Flórácska:

— Nagyságos medve ur, nem tudná nekem megmondani, hogy hová esett le az én arany papucsom?

— Egyéb dolgom sincs — mordult fel a vén medve — mint a te papucsod után szimatolni.

— Igazán nem tudja, kedves, méltóságos medve ur?

— Nem! — mordult fel még haragosabban a medve s aztán hozzátette: különben se találta el a cinemet.

— Oh — gondolta szomorúan a kis tündér, — itt a földön még a medvék is nagyravágók, mennyivel különbek ott fenn, abban a másik világban az én atyámfiai! — Es újra kérdezte a medvét:

— Felséges medve ur, nem látta az én kis arany papucsomat?

Erre a medve kettőt lépett előre, nagy büszkén kifeszítette a mellét és azt mondta:

— Láttam. Én mindent látok és tudok. A te papucsod nagy galibát csinált. A bodrogi bíró éppen ment a szekerén a szomszéd faluba a menyasszonyáért s a szegény bírónak épp az orrára esett a te papucsod és vissza kellett fordulnia, mert olyan orral nem mohetett a menyasszonyához.

— Az orrára esett? — kacagott a kis tündér.

— Oda ám, még pedig úgy, hogy le sem lehet onnan venni. Hozzá nőtt a bíró orrához.

Ezen már muszáj volt kacagni. Bár szomorú volt a tündér, mégis úgy kacagott, hogy a felséges medve ur is kedvre kapott és együtt kacagott a kis tündérrel.

— Hanem most már mit tegyek? — kérdezte ez. — Kedves, felséges medve ur, te olyan okos vagy, mint egy ábécés könyv, kérlek szépen, adj nekem tanácsot és nem leszek hálátlan. Ha megkapom a papucsomat, neked adom a sarkát és ennek olyan büvössége lesz, hogy a legtitkosabb óhajátod teljesülni fog. És én tudom a te legtitkosabb óhajodat.

— Te?! — szólt a medve fitymálva és végig nézett a kis tündéren.

Ez pedig csak intetetett a szép kis tündér fejcskájával:

— Tudom bizony, tudom. Felséges medve ur, a te legtitkosabb vágyad: a repülni tudás.

A vén, ostoba, nagyravágó medve csodálkozva nézett fel a kis tündérre s aztán úgy elpirult, — nem pirosra ugyan, hanem feketére — hogy még a szemefehérje is bele feketélt.

— Oh, bizony — sóhajtott nagyon vékony és nagyon finom, urias hangon — nagyon szeretnék repülni.

Egy repülő medve... Ennek még a gondolatára is úgy kacagott magában a tündér, hogy majd megfuladt, hanem azért roppant komolyan mondta:

— Bizony! Ez lenne a világ hetedik csodája. Tehát légy segítségemre felséges medve ur és mond meg, hogy kellene levenni a bíró orráról a papucsomat?

A medve gondolkodott egy darabig, de mivel semmi okos dolgot nem tudott kisútni, hát elmorzsolta magát olyan erősen, hogy az erdő színtébe bele reszketett, mire egy csomó mindenféle állat termelt a medve előtt és a medve nagy büszkén, előkelő mozdulattal mutatta be őket a kis tündérnek:

— Alattvalóim.

Az állatok pukkedlit vágtak Flórácska előtt, mire ő visszapukkedlizett a fa tetejéről és így nagyon szépen, uriasan mert a dolog, mire a medve intett a rókának, hogy lépjen elő és imigy mutató be őt a tündérnek.

— Róka, első miniszterem. Okos, ravasz és vörös, ő majd meg fogja nekünk mondani, hogy a bodrogi bíró orráról hogyan vegyük le az arany papucsot?

Most már a róka beszélt. Röviden és velősen, ahogy egy rókától elvárhatja az ember.

— A papucsot? Sehogy. A bíró hat szurotyos hajduval őrizteti éjjel-nappal az orrára ragadt papucsot, mert amióta ez a csoda történt vele, a püspök is meglátogatta és azt mondta neki:

— Bíró uram, kelmed olyan jeles ember, mint a buzatálában a madárjlesztő. Ez, ez a papucs valamit jelent. Eddig kelmed arról volt nevezetes, hogy a legszamarabb ember a vármegyében, hanem a papucs egyszerre híres emberré tette. Kelmed most már híresebb ember mint én vagyok és ennek, tudom, hogy az lesz a vége, hogy előbb-több beültetik a vicispáni székbe; mert egy orr, egy papucsos orr, az Isten bizony nem sárgarépa csupáj!

Mindenkinek nagyon tetszett ez a beszéd, éljenztek érte a rókát, de a kis tündér busan rázta a fejét.

— Hogy kapom meg az én arany papucs-kámat?

Ekkor egy kis fity-firty farku, minden lében kanál szarka ugrott egy faágra és azt mondta:

— Én csak egy kis szarka vagyok, nem is okos, nem is bölcs, csakhogy éppen mindenüvé bedugom az orromat és mindenütt ott vagyok. Azért hát azt mondom, hogy várjuk meg azt az időt, amíg a papucsos orru bírót kinevezik vicispánnak s olyan dárídót csapnak, hogy a hajduk elfeledkeznek a bíró orrának őrizetéről. Akkor majd Flórácska besurran a házába s mikor alszik a bíró, leveszi orráról az ő papucsokját.

— Eljen! — kiáltozott a felséges medve udvara — nem is hittük, hogy egy szarka ilyen okos legyen.

— Én pedig — szólt a tündér — ha sikert hoz a tanácsod — neked adom a papucsom orrának a hegyét. Ha megkapod, egy óhajod fog általa teljesülni.

— Oh, — szerénykedett a szarka — nem nagy óhajom van: csak varju szeretnék lenni.

— Varju? — csodálkozott a tündér. — Hisz te szebb vagy, mint a varju.

— De a varju nagyobb, mint én vagyok — felelte a szarka, mire a tündér ismét elszomorodott és gondolta magában: ha itt a földön az állatok is ilyen elégedetlenek és nagyravágók, milyenek lehetnek akkor az emberek!? Es alig várta, hogy megtalálhassa a papucsát és visszamehessen az ő másik világába.

Három nap múlva csakugyan kinevezték a bíró vicispánnak, semmi másért, csak azért, mert híres orra lett — és olyan dárídót csaptak, hogy hét vármegyére szólt.

Ekkor a szarka oda vezette a kis tündért a vicispán ágyához, aki úgy aludt, mint a bunda s nem csak orráról a papucsot, de őt magát is el lehetett volna lopni. Szerencsére, senkinek se kellett.

A kis tündér fogta aztán az arany papucsát, felhuzta a lábára és azt mondta a szarkának:

— Mondd meg a medvének, hogy tisztelem

REGÉNY.

Cine mintye.

— REGÉNY. —

Irtá: DÓZSA ENDRE.

(61)

Gyulafi Lukács nem főzött nagy terveket, de érezte, hogy a közérzésnek ezt a fellobbanását valamire fel kell használni. Ifjúsági estélyt rendezett a Komlóban. Ez estélyen azután szárnyat adott a török-magyar barátság iránti lelkesedésnek. Amint a kedv a Parragh bácsi jó borának kétségtelen segítségével mellett már tétőpontra hágott, a hazafias szavallatok, énekek, pohárköszöntések már mind meghaladt álláspontra mutatkoztak, szárnyat kapott a Gyulafi Lukács lelkesültsége és felemelkedve az asztalról, éreces hanggal előadott pohárköszöntőben indítványozta, hogy az ifjúság a domniszi és alexinaei hősnék, Abdul Kerim basának a rokonörzés kitüntetésére magyar diszkardot vigyen. Az indítvány harsogó éljenzéssel fogadtatott. A kard költségeire a gyűjtés azonnal megkezdett. A hatvanas bizottság, mint éppen gyűjtésre szervezett testület, elhatározta a sürgős országos gyűjtést és meg volt az eddigi permanenciájánál még permanensebb permanencia.

Már másnap összeült a hatvanas bizottság. Megválasztották a küldöttséget. Felhívták a kolozsvári egyetem ifjúságát, hogy küldötteket szintén jelöljön ki. A gyűjtés eredménye mutatta, hogy az országban és különösen a fővárosban a diszkard vitelének eszméje kedvező fogadtatásra talált. Alig két hét alatt együtt volt a pénz. Az ékszerész ambícióit csinált belőle, hogy a kard minél díszesebb legyen. A permanenciában levő ifjúság azonban folyton nyakára járt, hogy minél előbb meglegyen. Legtöbbször a küldöttség kijelölt két vezetője, Gyulafi Lukács és a Pátri. Előbbi azért, hogy a közbeeső idő alatt nehogy a dolog napi

érdekességét elveszítse, utóbbi azért, hogy a Balkánon megvetve az ifjúság lábait, esetleg idegen hatalmasságok beavatkozásával a főkapitányi zsarnokoskodást megszüntesse és az átkos közönséges kormány béréne szolgálait végre megbuktathassa.

Galambodi Andor a küldöttségnek szintén tagja volt. Gondolnia kellett a költséges kirándulás anyagi eszközeire. A szerény havi pénz, mit az édes mama felküldött, már a permanenciában elfogyott. A levelekönnyre nyújtani szokott hitel szintén ki volt merítve. Barátaihoz nem fordulhatott, mert azok sem lehettek kedvezőbb helyzetben. Már le akart mondani utazó szándékáról, már kesegestlen festette le magának az édes otthonát, ahol az ő imádott anyja a karácsonyi ünnepekre hazavárja, szinte terhére volt már ígéréte, hogy a küldöttségben részt veszen. Ajtóján kopogtatás hallzott. Kedves vendég jött. A pénzes levélhordó. Nagyon csodálkozott a látogatáson, mert már utipénzét megkapta a hazautazására, így sehonnan semmi pénzt nem várhatott. A pénzküldemény 2000 forintból szólt. Aláírta a levél, azután izgatottan bontotta fel a levelet. A nagy csomag bankó közül egy félv papírosra írt levél hullott ölébe. Megismerte az öregek betűket. Ezek a kuszált sorok, mint vékony aranszállak olyan sokszor okoztak már örömet szívének, át-meg átfonva a fiatal élet apró bajait, keserveit. A mély szeretet érzése csillogott szemében, amint a levelet átfutotta.

„Kedves nagy jó uram, Andor urfi! A lapokból olvasom, hogy a Konstantinápolyba Abdul Kerim basa ő nagyméltóságának diszkardot vivő ifjúsági küldöttségbe beválasztott. Ha emlékezni fog, hogy husz év előtt az öreg Lévi Eliás kérésére mily örömet adta át megtakarított pénzeszkéjét kölcsön gyantán, ugy nem veszi tolakodásnak a szegény, öreg zsidótól, ha a szerencsés vállalatokkal felszaporodott pénzeszkét most visszaküldi. Hisz a szegény öreg Eliásnak egy sincs senkje, csak az ő nagy jó urai és asszonyai, akikért az ő életének pislogó mécsese lobot vehet olykor.

Most olyan hirt hallottam, hogy „fehér oszlopok nőnek fel az én lellem gazdagságából és aranyozott cirádák a faragott libánóni cedrusokon.“ A Ceres hajón utazzék, ott várja egy fehér galamb... A Bosporusnál pedig

a hü, öreg Eliás.“

Maroslaka, 1872. december 20.

Galambodi Andor a feltelülő érzéstől megnevülvél szemmel tette le a jó öreg levélét. Visszaemlékezett gyermekkorára, mikor még a jó öreg Eliás bácsi fehér szakállával játszadozott. Egy felmászott ismer vállára és sarkantyuzta piciny sarkantyujával az öreget. Mikor sok kérsre, rimánkodásra, elvitte egyszer gyermekeihez és a romélt vidám gyermekek helyett a kezek erdő alatt egy kis oszlopot mutatott, amelyről arany betűkkel csillogott két név: Dávid és Rozáli. Mint csókolta meg az öreg a hideg sűrű kopottas aranybetűt, mint kuszott azután ő maga is fel a kőoszlop talapzatára, mint csókolta szíve teljes részvétellel ő is meg a kopottas betűket. Hogy ragadta fel erős karjaiba az öreg Eliás, hogy zokogott, hogy árasztotta el csókjaival arcát, haját, vállait. Azután felemelte magasra és szinte őrjöngve beszélt valakivel, aki nem volt sehol. Mintha most is halana azt az el-elesüklő hangot: „Látod Rozalie! A Miklós, a mi Miklósunk fia! ... Nézd Rozalie nézd! Az arca is olyan, a szíve is olyan! Jó kezekre bízad, az édes anyjára! Az én nagy jó asszonyomra! A te törékeny testü, de erős szívi képmásomra.“

Azután is mindig tartott a barátság. Kijártak gyakran az öreggel édes atyja sírjához, aki ötlet olyan fiatalon árván hagyta hátra. Ott buslakodtak, ott sirdogáltak ketten, de mindig úgy, hogy a mama ne lássa, ne tudja meg. Sokszor még nedves volt a sűrű édes anyja könnyeitől, kinek ez a sír a szomorúfűz alatt minden napon látogatott legkedvesebb helye volt.

Vigan lovagoltak be onnan. Ő, a magas, erőteljes ember vállán csakugy szelte át a levegőt a gyors menetben, melylyel az öreg csakugy ro-

és bár nem szép dolog meg nem tartani az ígéretet, hanem mivel a repülés neki épp oly fölösleges, mint nekéd az, hogy varjúvá legyél, nem adhatok semmit a papucsomból, csak azt a tanácsot, hogy ne legyetek nagyravágók, mert ez nagyon neveléses és ostobaságra vall. Epp így a kíváncsiság is. En se leszek többé kíváncsi és sohasem ülök ki a szivárvány kapura, hanem végzem a kötelességemet és fényesítem a csillagokat.

Ezzel fogta magát a kis tündér, fölrepült a levegőbe, onnan a fellegekbe és repült, repült haza, szivárvány országba.

Lux Terka.

KÜLÖNFÉLÉK.

Remete.

Mint gyermekregék ódon remetéje
Ugy élek a magányban egyedül,
Múlt időkbe és jövőidőkbe nézve
Álmodozom, merengek tétlenül...
Költészet a kápolnámban, s benne oltár,
Amely zengő imára hívogat,
S felszeng a dal ajkamon, mint a zsolnár
Ha erőt vesz rajtam az áhitat...

Mikor a fű sarjadni kezd a réten
S a napsugár új lombokat fakaszt,
Künn ülök egy magányos fa tövében
És ott köszöntöm néman a tavaszt,
Ah, ugy örülök az új kiképletnek,
De azért a régít sem feledem.
A moh közül egy-egy követ kifeszitek
S alattuk a mult álmát kerescem-

Mikor kipattant már a rózsá kelyhe
S visszatért napkeletről a madár,
Én csak ott álmodozom elmerengve
Ott várom be, míg beköszönt a nyár,
Szivárvány játszik az ég boltozatján,
S himes lépkek hirtáznak a napon,
S távolból — mintha multból szállna hozzám —
Harangszót hoz a röpke fuvalom.

És e vágytalan néma álmodásban
Igy mulnak el fölöttem a napok,
Sugárát tisztul lekem a sugárban,
És mindennap tündöklőben ragyog.
Ó csodás magasság, a horv ártem,
Hol már nem gyötör bű, se szenvedély,
Dallá, illatá foszlik földi lényem
És minden fuvalomban szárnyra kél.

... De néha-néha e nagy nyugalombul
Folcsudom én csöndes álmodó,
Hátul settenkedik s egyszerre orvul
Vállamra teszi kezét a való!
És mintha remegő vonaglás kelne

hant lefelé. Most is az öreg szeretetének felcsillámló aranyzála a radisputált nagy összeg pénz, a kecsgetetés a találkozással és a fehér galamb. Miféle hirt hallhatott, hogy lelkében „fehér oszlopok nőnek” és „aranyozott cirkádák a libanoni cedrusokon?” Ujra elolvasta a levelet.

Es azután még egyszer elolvasta. A „Ceres hajón várja egy téhér galamb.” Ki lehet az? Sejt-e, tud-e valamit az öreg Eliás? Onkéntelenül ment ablakához. Ilonka már várt rá. Mosolyogva üdvözölte. Dacára a téli szürkületnek, kinyitotta ablakát. Ajakához tette ujjait. Azután hirtelen felemelve várakozást intett. Pár pillanat múlva egy kis utazó bőröndöt hozott az ablakba, jelezve, hogy csomagol. Galambodit elérte. Visszavonult szobájába, egy iv papírosra holt szénrel felírta a kérdést: — *Hova utazik?* — A leánya szintén holt szénrel vett, betette az ablaktáblát és szintén az ablakra függesztette a feleletet: *Konstantinápolyba*. Galambodinak még kezében volt az öreg Eliás levele. Nagyt dobant szíve, hátha Ilonka a fehér galamb? Ujra megnézte az Eliás által jelzett hajó nevét, azután szinte lázasan írta fel a fehér lapra: *A Ceres hajón?*

A leánya csodálkozó szemmel nézett át és igent intett. Andor visszafordult és irt gyorsan újra egy félre. — *Mikor?* — A leánya magásra tartotta fel kezét, széthuzva számolta másik kezével ujjait. Ötöt számlált. Most már Andor szinte égett az izgatótságtól, hogy felelnie nem lehetett. Még gyorsabban és még lázasabban vetette papíra: *Megyek én is Konstantinápolyba a Ceres hajón január 5-én*. A leánya elfutott az ablaktól, mintha nem akarta volna elolvasni az ablakba kifeszített sorokat. De a szoba hátulsó részében felecsengett erős szoprán hangja:

„Ne bujdosál édes bahám messzire,
Érted megyek én a világ végére.”

(Folytatása következik.)

Összeszorított néma ajkamon,
S viharként bűgva, zúgva tör szíveembe
Egy mondhatatlan szíj fájdalom!...

Veszelet Károly.

+ **Kook Pál keresztje.** A kitiűnő francia regényíró sosem vágyott dicsőségre, élete vége felé azonban a vágy kelt a lelkében, hogy megkapja a becsületrend keresztjét. Egy erre való kérvényt nyújtott hát be. A miniszterek a kérvényt a császár elé terjesztették, de III. Napoleon nem volt hajlandó a kereszt megadására. Ezt avval okolta meg, hogy az író nagyon is szabad nyelven irt és regényeinek tárgyai gyakorta írvioiak.

— Várjunk, talán jövő évre! volt a császár válasza.

A kitiűntetés egyik évről a másikra halasztódott. Végre, néhány hónappal az író halála előtt egy befolyásos barátja biztatta:

— Nyujtson be újra folyamodást, most biztosan megkapja a keresztet.

Kook, aki érezte, hogy nemsokára közeledik az utolsó órája, keserűen szólott:

— Most már késő. Most már csak egy márványkereszt kell nekem. Azt majd adnak a gyermekeim.

+ **Különös kárpitok.** Az anzikhártják gyűjtése adta egy berlini nőnek azt az ötletet, hogy a szobáját képes levelezőlapokkal kárpitozza be. Egy angol újság e hír nyomán több érdekes példát emlit, amelyek azt bizonyítják, hogy az anzikhártjánál még különösebb kárpitok is vannak. Egy new-yorki kereskedő például a szobáját 6%-os — 1.640,000 korona névértékű — záloglevelekkel kárpitoztatta. Egy bostoni financier néhány száz érvénytelen chequet használt ugyanilyen célra. *Nilson* Krisztina, a hírneves énekesnő madridi házában hálószobájában kottalapokat használt fel kárpitnak, azokból az operákból, amelyeket énekelt. Ebédülőszobájának falai pedig telve vannak a világ minden részéből való fogadó-számíttakkal, amelyek a diva hü kisértői voltak dicsősége után. A new-yorki *Tenderloin-Club* egyik szobájának kárpitja színlelőjegyekből, egy másik 6000 játékkártyából van összeállítva. Egy bécsi társulat a társalgó-szobáját vasuti és tramwayjegyekkel kárpitoztatta. Megható egy londoni vén kisasszony szobájának a kárpitja. Elhalt vőlegényének néhány ezer arcképe disziti a falakat. Egy gazdag chicagói örökös nő a boudoirja falaira a hozzá írott szerelmes verseket használt kárpitnak. Egy washingtoni hölgy pedig a házassági ajánlatokat használta fel e célra. A bélyegekkal kárpitozott szobák nem tartoznak a ritkaságok közé. A legszebb ezek között egy genti kolostor egyik szobája, amelynek falain bélyegekből tájképeket, architektonikus kompozíciókat állítottak össze.

+ **Egy lakodalom.** *Cincinnati*ban nemrég szabadgondolkodó-lakodalmat ünnepeltek. Az esküvőn nem történt valami különösebb dolog, de azok a kötelezettségek, amelyeket az ifju pár magára vállalt, felülmúlták mindazt, ami eddig még az Egyesült-Államokban is ritkán fordul elő, ahol pedig excentrikus házasságok kötése nem tartozik a ritkaságok közé. Egy városi bírő adta össze a fiatalokat az ország törvényei szerint; de az a mondat, hogy a „nő tartozik férjének engedelmeskedni” kihagyatott. A bírő után a szabadgondolkodók szövetségének elnöke szólalt föl és alig akart vége szakadni beszédének. Azokat a köteleységeket sorolta fel, amelyeket az ifju párnak a szabadgondolkodók szövetségének nevében teljesítenie kell. Ezek a köteleységek valósággal egész könyvet tesznek ki és az elnök már teljesen kimerült, amint befejezte beszédét. A férjnek ünnepélyesen meg kellett ígérnie, hogy boldogul teszi feleségét; ha ez haragszik, n' ugalmat erőszakol magára, hogy még jobban fel ne bősztise; hogy szeszes italok élvezetétől tartózkodni fog, ha gyermekük születik, szigorúan a szabadgondolkodók elvei szerint nevelik s mindenkor jól, emberségesen bánunk vele, stb. A fiatal asszonykának nem kellett oly sokat ígérgetnie, de meg kellett fogadnia, hogy lemond a férjével való együttéléseiről, mihelyt konstatálná, hogy érzelmeik nem egyeznek és a kibékülés minden eszköze hiábavalónak bizonyul. Az esküvő után a szövetség elnöke egy tányérral járt körűt s nagyon gombos volt, midőn észrevette, hogy a gyűjtőt összeg még a terembéreket kötségeit sem fedezheti. — Egy rendkívül érdekes esküvő volt a minap Hobokenben is. A délceg vőlegény és a tiszteletkeltő menyasszony közt, akik mind a ketten Olaszország kék ege alól származtak, jelentékeny korkülönbség forgott fenn, a nő 65 éves volt, míg vőlegénye csak 35 tavaszt számlált. Pedig mind a ketten kora ifjuságuktól ismerték egymást, természetesen — a vőlegény ifjuságától fogva. A rejtelly hamar megfejtődött. Az ősz menyasszony

t. i. azt ak most mint fess vőlegénye állt oldalán, keblén nevelte nagyra mert szoptatós dajkája volt. — Betejezésül még egy amerikai házasságkötés. *Turtle Creekben* (Pittsbury mellett) egy asszony áldott meg egy házassági frigyét. A tiszteletes asszony neve *Mary Funk* és férjével együtt az „egyesült testvérek” szek-tájának templomát vezeti. Ha férje beteg vagy bármiképp akadályozva van kötelességei teljesítésében, felesége látja el az istentiszteletet, még prédikál is helyette. A tiszteletes urnak a napokban egy fiatal párt kellett volna összeadnia. De minthogy beteg volt, a felesége hajlatott ki helyette *Turtle Creekbe* és annak rendje és módja szerint megáldotta az ifju szerelme-szek örök frigyét. *Funk* asszony most mindenkinek eldicsekszik vele, hogy ő az első asszony *Pensylvániában*, aki házasságot megáldott.

+ **A tenger ereje.** Amerikában most a tengeri erőnek ujjaita kihazsnálását tervezik. Arról van szó, hogy a tengeri hullámok erejét értékesítsék. *Wright* mérnök a tengerparton egy hullámmotort állított föl, amelynek gyakorlati eredménye tényleg beigazolta az e téren tett elméleti számításokat. A motor berendezése a következő: A tengerbe mintegy 100 méternyire egy elépítmény nyulik be, melynek legfelsőbb végén három nagy uszony van; ezeket a hullámok természetesen mozgatják, vagyis emelik és süllyeszük. A gerendákkal emeltyükörök vannak összekötve, amelyek egy szivattyukészüléket mozgatnak, amely utóbbi egy acélműmekből készült tartányt tölt meg vízzel. A tartányban erős nyomás alatt álló víz egy turbinára hat, amely vízszint egy dinamógép hajtására szolgál. Eddig el a három uszonnal átlag 9 lóerő kifejtését érték el és már most az a kérdés, hogy nagyobb vállalatok esetén hasonló sikert fog-nak-e elérni.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, június 22.

Gabonázlet. (*Reich Jenő és Társa cég jelentése.*)

Az idő áras e héten tartosan hűvös volt. Már a hét kezdetével az ország nagyobb részében viharral és jégesővel egybekötve nagyobb csapadékok fordultak elő, amelyek ugyan rövidesen megszűntek, de mégis nagy befolyással voltak a hőmérséklet tartós és jelentékeny csökkenésére. Az időjárás eme megváltozása nagyon előnyös befolyással volt a vetések fejlődésére is, amelyek — a vihar és jég okozta károktól eltekintve — teljesen felirissültek. Mindazonáltal a Tisza egyes vidékein, ugyszintén a Bánáttól és Bácskától nagybörzst ritkás, és üres kalászkokról panaszkodnak, melyekhez a hét folyamán gyakrabban előfordult köd is nagyban hozzájárult. A külhözön a terméskilátások továbbra is tulnyomóan kedvezőek. Amerikában a tél-buza aratása már megkezdődött és az eredmény megfelel a várakozásnak. A tavaszi buzaterületekből is nagyon jó hírek érkeznek. Délországban és a Balkánon e kilátások szintén kedvezőek. Franciaországban az elmúlt napok időjárása nem elégtelt ki és Németországban ugy látszik beletörődtek a várható gyenge terméseredménybe.

A külhözdi piacok üzletmenete állandóan szerény korlátok között mozog és nem is jelenthetünk különösebb változásokat. Amerikában az árak csekély ingadozások után prompt buzában 2/4 o. olosóbbak, dacára annak, hogy a látható készletek ismét nagyobb mértékben csökkentek és a kiviteli üzlet is kedvező maradt. Az angol piacokról az árak lassu csökkenését jelentik; míg a francia piacok kedvezőtlen időjárás folytán mérsékeltlen emelkedtek, a nélkül azonban, hogy élénkebb forgalom is kifejlesztett volna. A német piacokon a rossz terméskilátások nem gyakoroltak nagyobb hatást; a spekuláció továbbra is tartózkodó és a fogyasztási viszonyok sem javultak.

Nálunk a kereslet ugy kenyérmagvakban, mint takarmánycikkben is gyengén alakult és az árjegyzések is csökkenők voltak.

Az üzleti forgalomról e héten a következőket jelenthetjük:

Buza az ellanyhult határidőpiac behatása alatt ugyancsak lanyhán indult. A malmok tartózkodók voltak és így a tulajdonosok, kik nagybörzára tétel-buzákkal vannak a piacon, már az első napokban nagyobb árendemenyekre voltak kényeszerűve. Később az irányzat ismét barátságosabban alakult. A kínálat gyengébb és a határidőpiacon is beérkező kedvezőtlen hírekre szilárdabb lett a felfogás, minél fogva a malmok jobb érdeklődést tanusítottak és jobb árakat engedélyeztek. Az árvesztesség egy része így pótolható volt, míg a hét végéve ismét lanyhulás állott be, ugy hogy az árak a mult héthez viszonyítva egyenlegként 10—12% fillérvvi csökkenést mutatnak föl. Az ősszforgalom 120.000 m. a hetihozatal 143.600 mm, melyből 4811 mm-t elvittek.

Rész csak csekély érdeklődéssel találkozott és

nagyon korlátozott forgalom mellett esendes irányzatot követett...

Árpa (takarmány- és hántolási célokra) inkább kellemes irányzatú volt...

Zab továbbra is csak gyengén érkezik, a fogyasztási kereslet e héten azonban szintén valamivel gyengébb volt...

Tengeri hibás minőségű árúban szeszgyárosoknál helyben 4.70-4.80 K. adatott e; a fogyasztási kereslet csak gyenge...

Olajmagvak: Káposztarepce még alig van forgalomban, az aratás most van olyamabban...

Ipár és kereskedelem.

A Magyar Jelzálog Hitelbank 4 1/2%-os korona értékű zálogleveleinek tervszerű évi kisorsolása...

Papír- és tanszerkereskedők sérelme. Megemlékeztünk arról az egyezményről, melyet a Tanítók Háza gondozói kötöttek...

Betegsegítő pénztári illetékesség. A székesfőváros tanácsa egybehangozott az alsóoktó iparhatóság határozatával...

lentse be. Az ipartestületi pénztárak séremlésnek találák magukra nézve ezt a határozatot...

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapesten pénzben 42.- korona, áruban 42.50 korona.

Budapesti sertés-konzumvásár. A terenovárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konzumvásár...

A budapesti gabonátözsde.

Budapest, június 22.

Lanyha hangulat mellett 16.000 métermázsa került forgalomba 5-7 1/2 fillérel olcsóbban.

Eladatott: Buza, Tiszavideki: 100 mm. 78.4 k. 8 K. 25 f., 100 mm. 78.5 k. 8 K. 25 f. ...

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti áru- és értéktözsde szokásai szerint...

Table with columns: Baza, Kiló, K-tól, K-ig, Kiló, K-tól, K-ig. Lists various goods like Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bánágt, Bácska.

Table with columns: Egyéb gabonaművek, Kiló, K-tól, K-ig. Lists items like Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Repce, Köles.

A határidőzsetet folyamán a következők kötések történtek:

Table with columns: Item, Price range. Lists Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce.

Déli egy óraker a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Item, Price range. Lists Buza októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

Délután fél 5 óraker zárul:

Table with columns: Item, Price range. Lists Buza 1901. októberre, Rozs októberre, Zab októberre, Tengeri júliusra, Májusi tengeri 1902., Repce augusztusra.

A budapesti értéktözsde.

A mai előtőzsdén kezdetül fogva mindvégig teljes üzletlenség honolt, az árak némi esökkenése mellett...

A helyi piac teljesen el volt hanyagolva. A zárlat esendes. A déli tőzsde bécsi eladások következtében ellanyhult...

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 669.-, Osztrák hitelrészvény 663.50-664.75. Államvasuti részvény 654.50-655.50.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 666.-, Osztrák hitelrészvény 661.75-663.80. Államvasuti részvény 654.-655.25.

Forgalomba került továbbá: Földtehermentesítési 92.70-92.80. Kereskedelmi bank 2440.-, Magyar aszfalt 270.-272.-.

Utőtőzsde. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 663.25. Magyar hitelrészvény 666.-. Leszámlító 426.-.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonzerű hangulatnak megfelelően alakult az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzetek: Heremag: lucerna magyar - korona, vörös aprószemű - korona, vörös erdőlyi - korona, vörös bászági - korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az előtőzsdén javult az irányzat. Prolongáció simán folyt 4-4 1/2%- mellett.

Déli tőzsde gyenge Berlinre. Zárlat kedvtelen.

Bécs, június 22. (Magyar értékek zárlata.) 4 1/2%-os aranyárjárdék 117.90. Ízsaai és szegedi kölcsön sorsjegy 144.75.

Bécs, június 22. (Osztrák értékek zárlata.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.20. 4 1/2%-os osztr. aranyárjárdék 117.90. 1860-os sorsjegy 139.75.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, június 22. (Zárás utáni.) A belföldi járdékok emelkedésére a tőzsde szilárd volt. Vasrészvények az Iron Mongernek az amerikai helyzetről szóló biztató jelentésére javultak.

Berlin, június 22. (Zárás.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.10. 4 1/2%-os osztrák aranyárjárdék 100.50. Elbavölgyi vasút - Magyar koronaárjárdék 93.80.

Frankfurt, június 22. (Zárás.) 4 2/3%-os papírjárdék 98.30. 4 1/2%-os osztrák aranyárjárdék 100.40. Magyar koronaárjárdék 93.90.

Páris, június 22. (Zárás.) Osztrák-magyar állam-

1. A os. és kir. közös hadsereg fent kimutatott élelmi szükségleteinek biztosítása végett a táblázatban megjelölt napokon és hivatalos helyiségekben **kizárólagosan írásbeli ajánlatok** útján nyilvános tárgyalás fog tartatni.

A bérletnyertes — oly állomásokon, melyeken összpontosítások, nevezetesen a lovasságnál tartandó osztály-, ezred- vagy lovasdandár-gyakorlatok, vagy pedig vegyes fegyvernemek gyakorlatai, dandár dandár elleni, esetleg hadosztály-gyakorlatok is tartatnak, a katonai igazgatások ebbeli felszólítására — köteles, ha az ezáltal keletkezett többletet úgy az illető állomáson, valamint ennek környékéhez tartozó állomásokon is a szerződés szerű árakért szállítani. A bérletnyertes egyúttal a lőtáppótlékok és a csapatiskolákban beálló esetleges szükségleteknek a szerződés szerű árakban való kiszolgáltatására is köteles.

2. Minden ajánlattevő, — a katonai kinstárral szemben már szerződési kötelezettségben állott s teljesen megbízhatónak bizonyult, vagy a tárgyaló bizottság előtt vállalatképesnek és megbízhatónak ismert vállalkozók kivételével — köteles, ha a kereskedelmi lajstromba bejegyzett cégje van, az illető kereskedelmi és iparkamra — ellenesetben pedig az illetékes mezőgazdasági egyesület által kiállított bizonyítvánnyal vagyoni állapotát, a hirdetett szállítási úzletre való vállalatképességét és megbízhatóságát a tárgyaló bizottság előtt igazolni. Az ilyen bizonyítványok nem az ajánlattevő, hanem a kiállító kamra vagy egyesület által, hivatalosan juttatandók a tárgyaló bizottsághoz és két hónappal korábbi keltük nem lehetnek.

3. A alábbi mintának teljesen megfelelőleg szerkesztett és 1 korona bélyeggel ellátott **ajánlatoknak** — lepecsételt boríték alatt — az előirt bánatpénzeknek külön boríték alatt való csatolása mellett, — az illető állomás szükségleteinek tárgyalására kitűzött napon **legkésőbb délelőtti 10 óráig** kell a tárgyaló bizottsághoz beérkezni, később érkező vagy táviratban tett ajánlatok nem vétetnek tekintetbe. Ha valamely ajánlatban a számokkal és betűkkel írt ár között eltérés mutatkozik, akkor a betűkkel írt ár fog helyesnek tekinteni. Azon ajánlattevők, kik saját terményeiket ajánlják, figyelemmel kell lenniük arra, hogy ezt az ajánlatokban nyomtatékosan hangsúlyozzák.

4. Az ajánlati tárgyalásra vonatkozólag a Nagy-Szebenben, ill. Gyulafehérváron és Kolozsvárt 1901. évi június hó 16-án kelt és két-két példányban hivatalosan kiállított „Szállítási feltételek füzete”-ben foglalt feltételek irányadók, melyek a nagyszebeni, gyulafehérvári és kolozsvári katonai élelmező raktárakban, valamint a brassói katonai élelmező fiók-raktárban, naponta délelőtti 8 órától 12 óráig betekintheők. Az ilyenmű feltételi füzetek, nyomtatott ivaik 8 (nyolc) fillérjével való megterítésével, az előbb említett élelmezési raktároknál mindenki által megszerezhetők.

5. A „Szállítási feltételek füzete”-ben foglaltak betartására már ajánlatának benyújtásával minden ajánlattevő kötelező van.

6. Községek bánatpénz vagy óvadék letételétől feltétlenül fel vannak mentve és ezek, valamint a mezőgazdasági egyesületek és a termelők, az élelmi szükségleteknek ezennel kihirdetett szállítására különösen figyelemmel kell lenniük.

7. A cikkek kiszolgáltatásának a hirdetményben megnevezett állomásokon kell történni. **Átvonulások** számára való élelmiszerek szállításának ajánlata a szállítási feltételek füzete IV. pontja értelmében kell hogy történjen.

8. Az élelmi cikkeknek az állomáshoz tartozó környékbeli állomásokra való elfuvarozására nézve az előkészített feltételi füzete XVII. pontja értelmében **külön ajánlat teendő**, ellenesetben feltételeztetik, hogy a fuvardíj a felajánlott szállítási árban befoglalatik. Ágyszalma tűzifa és kőszén a bérlet által tekintet nélkül a katonai elhelyezések távolságára — a csapatok szállására szállítandó. **Ha a szállító erre vállalkozni nem**

akar, vagy pedig csak külön fuvardíj mellett vállalkozik, ennek az ajánlatában — az esetleg külön igényelt métermázsánkénti (kőbméterenkénti) fuvardíjak kitüntetésével — határozott kifejezést kell adnia, mert ellenesetben az vélelmeztetvén, hogy a fuvardíj a felajánlott szállítási árban már befoglalatik, külön fuvardíjra igényt nem támaszthat. Ha az elfuvarozásra többen egyenlő árak mellett ajánlkoznak, akkor ezek közül az, ki az illető cikkeknek szállítását elnyerte, előnyben részesül. A bérlet kiadási raktára a katonai elhelyezésektől 19 km.-nél távolabb ne legyen. Ha a távolság 19 kmt. túlhaladna, a bérlet köteles, a kenyér és a takarmányi cikkek (zab, széna és alomszalma) szállításáról is díjmentesen gondoskodni.

9. Termelők, mezőgazdasági egyesületek azon vállalatokra nézve, a melyet saját termelésükkel teljesíteni képesek, óvadék letévése alól fel vannak mentve.

10. Termelők, mezőgazdasági egyesületek és községek ajánlatai, illetőleg a kenyérszállítására és a sütőmesterembereknek előállítására való ajánlatai egyenlő árak mellett más vállalkozókkal szemben előnyben részesülnek.

11. Az ajánlattevők a hadsereg-igazgatással szemben, az ajánlatuk elfogadása iránti nyilatkozat tekintetében lemondanak az 1875. évi XXXVII. t.-cz. 314. és 315. §§-okban valamely ajánlat elfogadása iránti nyilatkozatra nézve megállapított határidő betartásának követelésétől.

12. A **széna** szállítását illetőleg az ajánlat 5600 grammos adagokra megteendő. Ezen cikkek szállítása azonban a fenti táblázatban kitüntetett mérvben történik.

13. Az alomszalma, melynek lehetőleg $\frac{1}{4}$ része csépelet szalmának kell lennie, vagy egészben **egy ár szerint**, vagy pedig elkülönítve (mint csépelet- és mint gép-(taposott) szalma) külön árak szerint hozható ajánlatba. Az alomszalma április havától szeptember haváig 85 kgr.-os zsupokban, október havától márczius hóig 10 kgr.-os zsupokban összekötendő és így szállítandó.

14. A **tüzifánál** az ajánlatban felemlítendő, hogy usztatott fa vagy nem usztatott fa-e, és hogy minő fajtája.

15. Összetes ajánlatok, azaz olyanok, a melyekben egy cikkek szállítása egy vagy több cikkek elfogadásától tétetik függővé, csakis a széna, szalma, tűzifa és kőszén szállítására tehetők.

Az ily ajánlatok is csupán **egy bérleti állomásra** és annak körletére tehetők és csak akkor vétetnek figyelembe, ha összességükben előnyösebbek, mint az egyes ajánlatok.

Összetes ajánlatok, melyek több bérleti állomásra vonatkoznak, feltétlenül és már a tárgyaló bizottság által visszautasítottak.

16. A bérleti feltételi füzete XV-ik pontja alatt lévő határozatok szerint a bérletnek Nagy-Szebenben három szénaszín, egy hidmérleg s a széna és a szalma felbogyázására szükséges telek 480 korona évi bérösszegért bérbeadható.

Vállalkozók, kik a bérbevételét óhajtják, ezt a bérleti összeg pontos megjelölése mellett, ajánlatukba vegyék be. A vállalkozó köteles a három szénaszín ellen 7200 koronával biztosítani és az épületekre eső adókat és más kiadásokat sajátjából fedezni.

17. Oly ajánlatok, melyekben 14 napnál rövidebb felelősség kikötetik, tekintetbe nem vétetnek.

18. A kenyér előállításának Abrudbánya helyén kell hogy történjen. A katonai kenyér 2 adagu haszukukenyér alakjában a 700 gr. előállítandó. A haszukukenyér 1600 gr. sületlenül és 1400 gr. kisütve kell nyomnia.

Kelt Nagy-Szebenben, 1901. évi június 16-án.

A 12. hadtest cs. és kir. hadbiztossága.

Egy korona bélyeg.

Ajánlat (mintája).

Én alólírott az 1901. évi június hó 16-án 2343. szám alatt kelt hirdetmény alapján ezen ajánlatomnál fogva kötezem magamat az állomáson szükséges:

kenyérnek 840 grammos adagokat fill. szóval fillérért

zabnak 4200 grammos adagját fill. szóval fillérért

szénának 5600 grammos adagját fill. szóval fillérért,

alomszalmának 2200 grammos adagját fill. szóval fillérért,

kézzel csépelet ágyszalmának métermázsáját Kr. fill. szóval Kr. fillérért,

kemény tűzifának kőbméterét Kr. fill. szóval Korona fillérért,

puha tűzifának kőbméterét Kr. fill. szóval Korona fillérért,

1 mtm. köszönet (termelő-hely stb. felemlítve) Kr. fill. szóval Kr. fillérért,

terjedő időre szállítani, az átvonulók élelmi szükségleteit a „Szállítási feltételek füzete” IV. lit. A—a. cikkelyének értelmében kiszolgáltatni.

Ezen ajánlatomért a külön boríték alatt mellékelt (vagy az ide csatolt elismervény szerint a pénztárnál letétbe helyezett semmi más kötelezettségért nem szavatoló) összesen Korona, azaz értékű, ból álló bánatpénzzel kezeskedem. (Termelőknél, kik saját terményeiket felajánlják, e nyilatkozat következőleg szól: Ezen ajánlatomért az összes vagyonommal kezeskedem.)

Továbbá kötelezem magamat, azon esetben, ha a szállítást elnyerem, legkésőbb 14 nappal az erről vett hivatalos értesítés után a bánatpénzt a 10 százaléknyi óvadékösszegre kiegészíteni s ha ezt elmulasztanám, feljogosítom a hadseregigazgatást, hogy ezen kiegészítést a szállítási keresmény visszatartásával eszközölje.

Egyébként a hirdetményben közzétett feltételeken felül magamat a tárgyalásra előkészített, Nagy-Szebenben (Kolozsvárt) 1901. évi június hó 16-án kelt „Szállítási feltételek füzete”-ben foglaltatnak is alávetem. A nagyszebeni kincstári szénaszíneknek évi 480 korona bér melletti bérbevételét kikötöm magamnak.

A kereskedelmi és iparkamra (mezőgazdasági egyesület) ide mellékelt értesítése szerint a megbízhatóságomról és vállalatképességemről szóló bizonyítvány a hoz közvetlenül fog megküldetni.

Kelt 1901. évi hó n.

N. N., lakik: N-ben.

Az ajánlat borítékba teendő és lepecsételtendő, a boríték külső oldalán pedig a címzéshez még hozzáírandó: „Ajánlat a hó -én tartandó tárgyaláshoz az 1901. évi június hó 16-án kelt hirdetmény alapján.”

«Bánatpénz fejében Korona külön borítékban.»

Az ajánlatban a letett bánatpénz mindig részletezendő.

Szépség a nők győzelme.

Ért elmei csak Mme. Betty Schaffer szépség-szerivel lehet. Lait de Maintenon Crème de Maintenon... a legjobb szépség-szer, az arc-színre való fehérré tesz, évekkel fiatalít, kíméltíti a ráncokat és redőket, az arcból szőrnémet és egyéb törsz és sűdőt az arcból és megújítja a ráncosodott. Crème de Maintenon-t minden hölgynek használnia kell. Egy tégely ára 2 korona. Betty Schaffer, raktár: Wien, L. Wollzeile 3. és Soltán Béla gyógyszerésznél Budapest, V. Nagykorona-u. 23.

Hazai Ipartermelők Ismertetője.

Ruházati ipar.

Legjobb egyenruhák, legszébb díszöltönyök, legolcsóbb libériák, valódi olasz vivószeret, Tiller Mór és Társa cs. és kir. udvari szállítóknál Budapest, IV., Váci-utca 35. szám.

Szombathelyi magyar pamutipar, Doctor Hermann S. Szombathely. Gyárt nyers, fehérített és színes pamutárutak.

Wolfner Gyula és társa gypjumosó Ujpesten.

Gép ipar.

Bök István Budapest, IX., Soroksári-utca 24 és Kelenföld. Gözgépek, gőzkazánok, szivattyúk, hűtők, jéggépek, vízpompák, gőzmalmai, gőztégla, olajgyári- és borászati berendezések.

Beschoner A. M. és fia, m. kir. udvari mű-éremzők, Budapest, VII. külső váci-ut 119. Éremöntvények, díszítmények és szoboröntvények.

Sangerhauseni gépgyár magyarországi gyártelepe. Budapest, Külső Váci-ut 1443. Gyárt az összes mezőgazdasági iparok számára szükséges gépeket, főleg cukorgyári és szeszgyári berendezésekhez.

Káhné E. mezőgazdasági gépgyára Masóban. Fő-raktár: Budapest VI., Váci-körút 57/a. Hungaria -Drill- és mindennemű gazdasági gépek.

Eismann Ferenc fém-öntő és ércáru gyár. Budapest, VII. Csányi-u. 9.

Miklósy-féle acélmágyar Polstör. Gyárt mezőgazdasági, bányászati és vasúti szárazmokat. Árjegyzék kérésre.

Papír ipar.

Első magyar acélfőttel, tollszár- és indigó masólapipapír-gyár. Schuler József, Budapest. Gyártelep és iroda VI., Dalka-u. 26. sz. Gyárt vegyi osztályában: Fényérzékeny negatív és pozitív masólapipapírt és vész-nat Szabadalmazott indigó és színes masólapipapírt. Rajzmasólapipapírt és olajlapokat. Fénymasólapokat azonna' eszközöltetnek: egy 0 méter negatív 1 kor. 30 fill., pozitív 1 kor. 70 fill.

Butor ipar.

Tornatermek teljes berendezését és felszerelését vidékre is, elvállalja a legelőnyösebben Soffer Antal ipartelepe Budapest IV., Károlyi-utca 1, boltszám 12. Központi városiüzlet építési, Árjegyzék kívánatra ingyen.

Sirshler-féle székgyár Budapest, VIII. Baross-utca 136. Telefon 53-12. Nagy raktár és választék minden fajta ebédülésekben a legegyszerűbből a legfinomabbig, egész boráruházzal, borbottal, valamint náduállással. Legjobb kivitel. Kizárólag saját gyártmány.

Aggag és üvegipar.

Léderer Márton, Éleőd (Biharm.). Tüzzáló (chamoto) tégla, díszteglák piros és fehér, alagsorok, gyári kemény teglák, francia hornyolt tetőcserép, kitanó mész.

Hangszer ipar.

Thék Endre egyedüli magyar zongoragyáros BUDAPEST, Ünlő-ut 66. szám.

hol nagy választék áll a t. közönség részére, különböző bol és külföldi fa-neműkből, német, francia és angol gépezettel a legmesszebbmenő jótállás mellett. Raktárak vidéken is.

Műszerek.

Polgár Sándor, m. kir. szab. nyert orvosi mű-és kötszerész, Budapest, VII. Erzsébet-körút 50. sz. Juhányosan beszeresettek 'hazai' saját gyártmányú sűrűkötők, hatyegényartók, ortopaediai-készülékek, mű-láb, műkéz stb. betegpótláshoz szükséges eszközök és tárgyak. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Élelmi szerek.

Weisz Mór és Társa I. gyulai cognac és likörgyár, törköly és pálnak-fő-deje Gyulán (Békes megye). Mindennemű gyümölcsből párolt szőries italok, cognac, szilvioros, likörök és rumok.

Vegyeszeti ipar.

Magyar gyártmány tengeren túli termékekből praeparált természetes pálmák, sirszuszorok pálmakagból összeláttva, parafa és nyirfakeregből stb. különlegességek gyártása. Fodor József, Szabadka.

Bőr ipar.

Wolfner Gyula és társa bőrgyára Budapest. Gyári Ujpest. Iroda: VII., Károlyi-körút 3. Ló-, juh-, gőpszij és kispár, talp-, blankbőr, hajtó-, varró- és kötőanyagok, hadfelszerelési cikkek.

PARISI KIÁLLÍTÁS: ARANY ÉREM, FERNOLENDT

élpő-fényezés, a világ legjobb fényezője, gyorsan melyfékese fényt ad és a bőr tartósságát fenntartja. Alapítotatói 1832-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Raktár Budapest, V. Lipót-körút 24. sz. Kapható mindenütt.

XXXV. ÉVFOLYAM. MAGYAR BAZÁR DIVATLAP.

Szerkesztik: S. Hentaller Elma, Nagylónyai Lónyai Sándorné. Athenaeum r.-társ. Kiadja: Athenaeum r.-társ.

A 'MAGYAR BAZÁR' tartalma élénk, érdekes és változatos. Élvezetes, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kíséri a nagyvilági életet, az irodalom, művészet, jótékonykai ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkakör egyéb ágairól sem. Utbaigazítást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörű, néha színes ábrákkal, szabászati mintákkal feléli a gyermekdivatot is.

A 'MAGYAR BAZÁR' rendes munkatársai: Ábrányiné-Katona Klementina, Bende Andor, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Czobel Minka, Dessewffy Emma, Fanghné-Gyutó Izabella, Fayné H. Mária, Gyarmathy Zsigáné, Györy Ilona, Harmath Lujza, úz. gróf Hessensteinné, újvárosi, győri Horváth Böske, M. Hrabovszky Julia, Kóvér Ilona, Kullifay Izabella-Lithvai Viktória, Lux Terka, Palik-Uceveyné báró Glaubitz Flóra, báró Redvitzné-Schyttra-Ilona, Sárosi (Schleiminger) Bella, Sulyok Yida, Szalay Fruzina, Szegethyéné-Szalay Erzsébet, Székely Irén, Tábódy Ida, Tavasz Róza Tutsek-né-Bexheft Lilly, Wettsteinné-Szuha Margit, Vécsey-né-Jankovits Lujza stb.

A 'MAGYAR BAZÁR' zöld borítékban minden hó 1-én és 16-án jelenik meg; míg 8-án és 24-én 3 oldalnyi színezett divatábrákkal 'FRANCIA DIVATLAP' címen, tisztán párisi divatot hoz.

Ára e négyzer havonként megjelenő nagyszabású lapnak: negydeve 4 kor., félve 8 kor., egész évre 16 kor. Megrendelő cím: 'MAGYAR BAZÁR' kiadóhivatala Budapest, VII., Kerepesi-ut 54. sz. (Athenaeum-épület).

40268. számhoz. 1901.

Árlejtési hirdetés.

A budapesti VII. kerületi Baross-utcai állami főgymnásium tornaépülettoldalk és torna feletti két emelet ráépítése alkalmával teljesítendő és összesen hatvannégyezer (64.000) koronával engedélyezett: föld, kőműves, elhelyező, 'Monier'-rendszerű Feketeházy vagy ahhoz hasonló beton födém készítése, kőfaragó, vas, ács, cserépföd, bádogos, burkoló, padozati, asztalos, lakatos, mázó, üveges, kályhás, légszesz, vízvezeték, csatorna-berendezés és vízfűtési munkák elkészítése, illetőleg szállítása iránt a következő feltételek mellett nyilvános árlejtési hirdetettük:

- 1. Az árlejtésben résztvehetnek mindazon szakértő hazai iparosok, kik üzletük gyakorlására hatósági engedéllyel bírnak.
2. Ajánlat az összes munkákra, egyes munkacsoportokra, vagy pedig egyenként külön-külön tehető.
3. A munkákra vonatkozó munkajáratok és ajánlati minták vállalkozók rendelkezésére bocsátatnak és kötelesek abba egységárait beiktatni, a végösszegeket pedig ugy számjegyekkel, mint betűkkel kiírni. Csak azon ajánlatok fognak figyelembe vétetni, melyek a kiszolgáltatót eredeti íveken tételnek.
4. Később érkezett, távirati uton küldött vagy pedig utó-ajánlatok figyelembe nem vétetnek.
5. Az 50 kros bélyeggel ellátott és lepecsételt ajánlatok legkésőbb

1901. évi július hó 8-ik napjának déli 1 óráig

a vallás és közoktatásügyi m. kir. ministerium segédhivatali főigazgatójánál (V. Hold-utca 8. szám) nyújtandók be. 6. A beadott ajánlatok a vallás és közoktatásügyi magy. kir. ministerium kobeletben 1901. július hó 9-én déli 11 órakor V. Vadász-utca 34. III. em. 13. nyilvánosan felbontatnak. 7. Tartoznak ajánlattevő vállalkozók az általános feltételek 6. §-ra szerint, az ajánlati összeg 5%-nak megfelelő bánatpénzt az ott körülírt módozatok és kikötések mellett a budapesti IX. ker. m. kir. állampénztárnál az ajánlat hoz benyújtása előtt letenni és az erről való nyugtát az ajánlat hoz esatolni. Az ajánlat hoz készpénz, vagy értékpapír bánatpénz nem esatolható. 8. Fenntartja magának a ministerium azon jogot, hogy ajánlattevő vállalkozók közül a jutányosság személtt tartása mellett a munka kivételével és végrehajtásával azt a vállalkozót bizza meg, ki a jól és helyesen készített munkák teljesítése iránt, már előre is legtöbb biztosítékot nyújtani képes. 9. A munkára vonatkozó általános különleges feltételek és tervek Bobula János építésznél (Budapest, VIII. József-körút 31/b) naponta d. u. 4-6 óra között megtekinthetők, ugyanott fognak az ajánlati minták és munkakivonatok a jelentkező vállalkozóknak kiszolgáltattani.

Budapestben, 1901. június hó 17-én.

A magyar királyi vallás és közoktatásügyi ministeriumtól.

Mindkét nem

összes nomi és bőrbetegségeit dr. Givlier párisi vérgyógyító piskótáival gyógyítja, a mely egyedül hivatalosan jódohgyott és átlamilag 24.000 frankkal jutalmaztatott. Itéje ön, hasonlitsa össze ezen autentikus bizonylatokat, azon egyedül létező, kétségtelenül bizalmat érdemlő biztosítékát egy ötven-éves szakadatlan gyógyeredménynek. Egy 80 oldalas füzet általánul küldetik meg (1 külföldi bélyeg). Tanácsot levélben adunk. Rue Rivoli 33, Páris, Raktár Budapestben a Török-féle gyógyszerárban, Király-utca 12. és több más gyógyszerárban.

Igen kellemetlen vendég

lakosztályokban, de főleg az ágyakban a poloska. Ezen utalatos állatól való megmenekülés céljából már számtalan szer és tinktura lett forgalomba hozva, de haszalanul, mert általában a sok szernek, nagyobb városokban alig találni lehet, mely ezen utalatos féregtől ment legyen.

Huszar gyógyszerész-féle 'Poloskatin' az egyedüli szer, mely biztosan hat, mert nemcsak az állatot, hanem annak petéit is teljesen megsemmisíti. 1 üveg 'Poloskatin' esetétől együtt 1 kor. 50 fill. Szallodáknak 15 üveg 20 korona helyett csak 15 koronáért bérmentesen küldetik meg. - Kapható: Huszar A. vegy. laboratoriumban Budapest - Ujpest, Templom-tér 64. sz. Raktár Budapestben: Török Józsefnél és az Egger-féle 'Nador'-gyógyszertárban.

NÉHÁNY SZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, - de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve meg vannak fertőzve és a ki fiatalon könnyelműség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapot megsejtsünk. Kell lenni valakinek, a ki a fiataloságot a neki életéről jókarattal, ószintén és behatón felvilágosítsa, kell lenni valakinek, a kinek az emberek titkos bajait bátran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondassák. De nem elég ám ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a neki életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg meglegvő bajokon is tud segíteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.

Ilyen magasos hivatású és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hírű intézete (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedve megvizsgáltnak, idegri megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a koranyagoktól, lelki kijnai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer betegon biztos és teljes eredménnyel használt gyógy mód nál fogva a monarkia ban utó-örök és egyedül álló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítja már sok ér óta Dr. Palócz az ó specialis gyógy módjával meg a legelnyagottabb esetekben is a bujásokor sebeket, hgyes-ó, hólyag-, ideg- és hátérine-bajokot, az önfertőzés és szifilisz utóbjait, magómélt, eigenfürtt férfierőt (impotenciát), aranyeret, bőrbetegségeket és a női nemű szervek minden betegségeit. Nők részére külön varó terem és külön kijárat van. Ha valaki bármik oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szívesen adnak leveleire kimerítő, titoktartó választ a levélhez csak válaszlevegelyt kell mellékelni. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elgotik, vagy kivanatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógyszeréről is gondoskodik. Rendelés naponta déletől 10 óráig délután 6 óráig (vasárnap 4-ig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Advertisement for 'SPECIALISTA' featuring an illustration of a man in a corset and text describing orthopedic treatments for various ailments like scoliosis and back pain.

Illusztrált árjegyzéket titoktartás mellett ingyen küld ezét: KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kőt-szer-gyára (alap. 1878.) Bpest, IV., Koronaherceg-utca 17 c. Gyár: Központi város-hat. Kéretik a címre jól ügyelni. 12 korona rendelésnél bérmentve. Meg nem felelő kész-séggel kísértillettik.